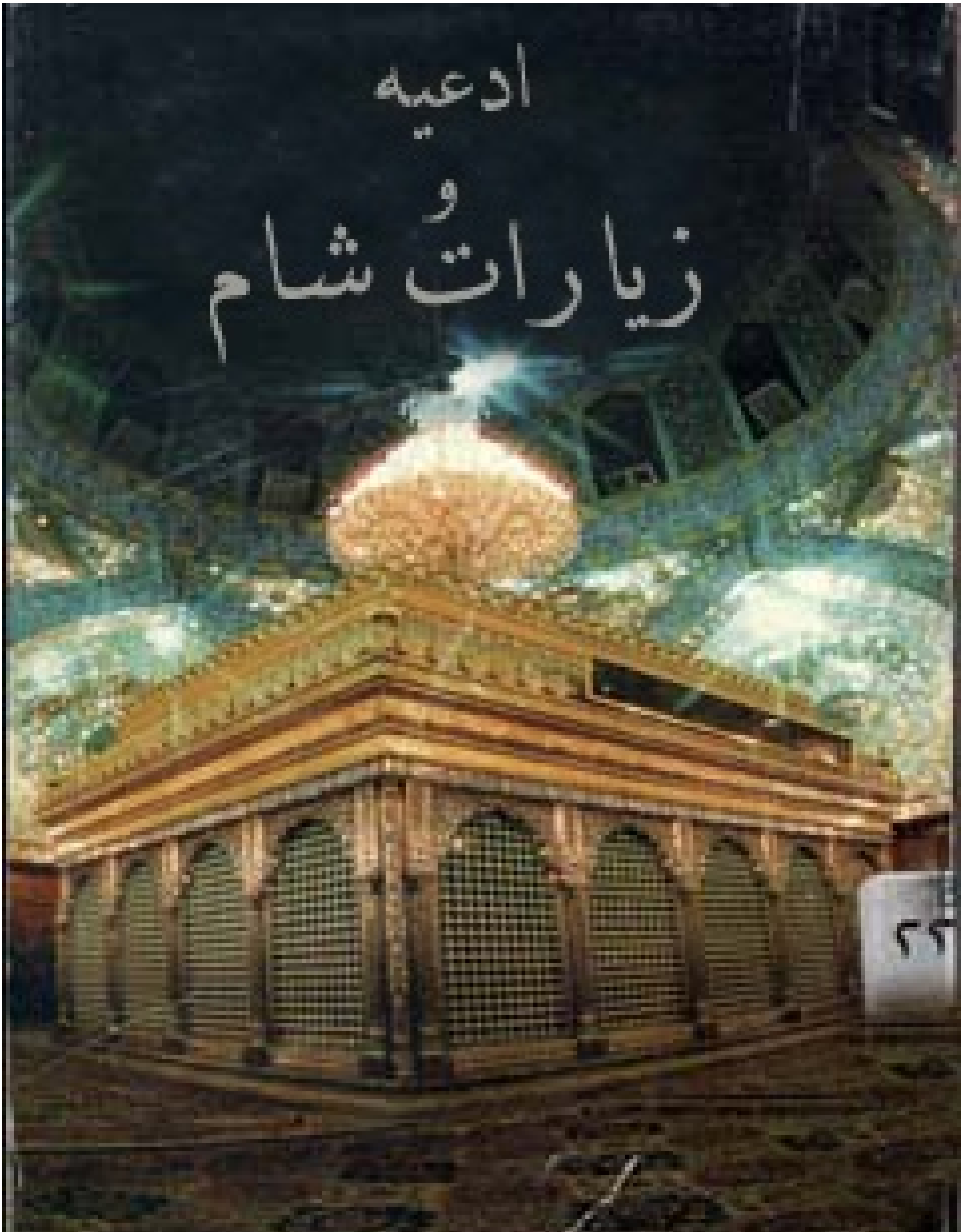
ادعیه
و
زیارات شام

بسم الله الرحمن الرحیم

ادعیه و زیارات شام

نویسنده:

مرکز تحقیقات حج

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

ادعیه و زیارات شام

مشخصات کتاب

نام کتاب: ادعیه و زیارات شام

نویسنده: مرکز تحقیقات حج

موضوع: عتبات عالیات و سوریه

زبان: فارسی

تعداد جلد: ۱

ناشر: نشر مشعر

مکان چاپ: تهران

سال چاپ: تابستان ۱۳۷۷

نوبت چاپ:۱

ص:۱

اشاره

ص:۲

ص:۳

ص:۴۰

ص:۵

ص:۶

ص:۷

ص:۸

ص:۹

ص:۱۰

ص:۱۱

پیشگفتار

۱- زیارت شام

حرمهـای پـاک فرزنـدان پیـامبر خداصـلی الله علیه و آله و سـلم و امامان شـیعه علیهم السـلام وصـحابه آن بزرگواران در کشورهای اسـلامی؛ماننـد سوریه، عراق، ایران ... پراکنـده است و هر سـاله هزاران هزار انسـان شـیفته اهل بیت عصـمت و طهارت به زیارتشان می‌شتابند.

بنـا به پیشـنهاد برخی از دوسـتان، بر آن شـدیم تـا دعاهـا و زیارتنامه‌هـای مـورد نیـاز زائران سوریه را در این مجموعه گرد آوریم و زیارتگاههای آن دیار را معرفی اجمالی کنیم.

ص:۱۲

گرچه بـا همه قـدر و منزلتی که این حرمهـا و امـاکن متبرکه دارنـد زیارتنـامه مخصوصـی دربـاره آنان از زبان امامان معصوم علیهم السـلام نرسـیده است لیکن بزرگان و عالمان دین، با توجّه به عمومات و لسان ائمه در زیارتهای وارده، در هر موردی زیارتی را نقل کرده‌انـد و اینـک هـدف مـا در این کتـاب، بیشتر جمع‌آوری فرمایشـات و نوشـته‌های آنـان است. به امیـد آن که مورد الطاف خفیّه حضرت حق قرار گیریم.

۲- اقسام دعا و زیارت

زیارت و دعا در اصـطلاحِ اهل شـرع، همان اظهار ارادت و احترام نسبت به شخصـیتها و ارزشـهای اسـلامی و درخواست حاجت از پروردگار می‌باشد و در روایت می‌فرماید که: «الدُّعاءُ مُخّ العبادهٔ»؛ «(۱)»
«دعا مغز و روح عبادت است» و بدیهی است که قصد قربت لازمه عبادت

۱- - بحار، ج ۹۳،ص ۳۰۰، چاپ ایران و ج ۹۰،ص ۳۰۰، چاپ بیروت

ص:۱۳

و دعا، بلکه اخلاص در نیت و قصد قربت از ارکان اصلی دعا است.

درخواست از پروردگـار و راز و نیاز با او- جلّ‌جلاله- اگر با اخلاص باشـد، به هر زبانی بیان شود مطلوب شارع است، لیکن اگر از زبـان جامعه شـناسان آگاه به امراض روانی افراد و جامعه؛ یعنی معصومین علیهم السـلام باشـد، دارای فضـیلت و آثار بیشتری است؛ زیرا آنان نسبت به نیازها و امکانات جامعه و انسان، شـناخت عمیق دارنـد و تکامل انسان، که هـدف بعثت انبیا است، بـدون درمان امراض روانی ممکن نیست. در اینصورت دعای مأثور؛ یعنی دعایی که از زبان معصوم علیه السلام بیان می‌شود، بهترین دعاها است. پس دعاهایی که از زبان غیر معصوم است، در مرحله بعد از دعاهای مأثوره قرار دارد. اما آنچه که مسلّم است شـرط اصلی در دعا، توجّه قلبی همراه با سوز و گداز و فهمیدن مفهوم و معنای آن است.

حال دانستیم که دعا دو گونه است؛ «مأثوره» و

ص:۱۴

«غیرمـأثوره» و نیز دانستیم که اگر دعای مأثوره نبود یا امکان دسترسـی به آن را نـداشتیم، با الهام از کلمات معصومین علیهم السـلام در دعاهـای مـأثوره، می‌شود بـا زبـان غیر معصوم از پروردگـار درخواست حاجت کرد همانگونه که بنا و شـیوه علما و بزرگان دین چنین بوده و هست. و هیـچ مانعی نـدارد که انسان دعایی را بخوانـد یا عملی را انجام دهـد، به امیـد آن که مطلوب خداونـد باشد و مورد توجّه او قرار گیرد. و «رجاء مطلوبیت» یا «به امید ثواب» در رساله‌های عملیه فقهای عظام، به همین معنا است.

مـا از سویی مشاهـده می کنیم که ائمه علیهم السـلام بر زیـارت قبور امامزادگـان، مؤمنان و علمای دین سـفارش کرده‌انـد و از سوی دیگر می‌بینیم که جز در موارد خـاصّ، زیارتنـامه‌ای برای آنـان وارد نشـده است، و اوحـدیّ از علمـا برای درکِ فضـیلتِ زیارت، با استفاده از همان عمومات، به زبان خودشان امامزادگان و بزرگان دین و

ص:۱۵

مؤمنان را زیارت می‌کنند و با این عمل خود می‌فهمانند که این عمل کاری است خداپسندانه.

اظهار ارادت و درخواست بنده غیر معصوم از پروردگار توانا، اگر با اخلاص و تسلیم باشد، گرچه نقص و عیبی در زبان و بیان داشته باشد، خدای متعال با فضل و کرمش جبران خواهد کرد.

۳- آداب زیارت و احترام به اماکن متبرّکه

زیارت، دیدار با روان پاک بزرگان دین است. زائر با اعتراف به نقص و عیبش، خود را به ارواح پاک پیشوایان دین متصل می‌کند تا با آب زلال دریای معنویت، همه زشتیها و ناپاکیها را بشوید و روانش را از سرچشمه گوارای معرفت سیراب سازد.

بنابراین زائر باید زمینه پذیرش معارف الهی را در خود ایجاد کند؛ یعنی آمادگی پذیرش آداب اسلامی را داشته باشد و اخلاق و شؤون اسلامی را هرچه بیشتر

ص:۱۶

مراعات کنـد و پیش از آغاز سـفر، با خویشـتن محاسبه نفس داشـته باشد، و بعد از شـناخت خود، توجّه کند بزرگانی که به زیارت آنـان مشـرف می‌شود، چه سـختیها و مرارتهـا در راه اسـلام و مسـلمین متحمـل شده‌انـد و همه این رنجهـا و زحمتهـا برای شـرافت و انسـانیت انسـان است. پس مـا هم بایـد به انـدازه قـدرت و توانمـان در این راه قـدم برداریم و پیش از آغـاز با آداب زیارت، که در کتابهای مربوط به آن آمده است و روان ما را مهیّا می‌کند، آشنا شویم تا بتوانیم از انفاس قدسیه آنان بیشتر و بهتر بهره‌مند گردیم.

در وقت ورود به حرم مطهّر، پوشیدن لباسهای پاکیزه، بـا طهـارت بودن، استفاده از عطر و بوی خوش، با آرامش و وقار راه رفتن، تـوجه بـه اطراف نکردن، ذکر خـدا را بر زبـان آوردن،صـلوات بر پیـامبر و آل او-صـلوات اللّه علیه وعلیهم- فرسـتادن، حضـور قلب داشتن، اظهار علاقه و محبت به ائمه و اهل بیت علیهم السلام و

ص:۱۷

اولادصالح آنان، توبه و استغفار نمودن، خواندن نماز و قرآن بسیار در حرم و رعایت آداب دیگر، که برای زیارت ذکر شده است، به انسان کمک می‌کند تا با روانی سالم از سفره گسترده نعمتهای معنوی خداوند بهره‌مند گردد.

«اللَّهُمَّ ارْزُقْنا تَوْفیقَ الطاعَهِ وَبُعْدَ الْمَعْصیَهِ، وَصِدْقَ النیَهِ، وَعِرْفانَ الْحُرْمَهِ، وَاکْرِمْنا بِالْهُدی وَالاسْتِقامَهِ، وَسَدِّدْ الْسِنَتَنا بِالصَّوابِ وَالْحِکْمَهِ، وَامْلَأْ قُلُوبَنا بِالْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَهِ، وَطَهِّرْ بُطُونَنا مِنَ الْحَرامِ وَالشُّبْهَهِ ...»

ص:۱۸

صفحه خالی

ص:۱۹

فصل اول: ادعیه و زیارات مشترکه

اشاره

فصل اول:

ادعیه و زیارات مشترکه

ص:۲۰

صفحه خالی

ص:۲۱

تعقیبات مشترکه نمازهای یومیه

از مصباح شیخ طوسی قدس سره و غیره نقل شده هرگاه سلام نماز را دادی، سه مرتبه «اللَّهُ اکْبَرُ» بگو، و در هر یک دست‌ها را تا محاذی گوش‌ها بلند کن و سپس بگو:

«لا ـ الهَ الَّا اللَّهُ، الهاً واحِداً وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ، لا الهَ الَّا اللَّهُ، وَلا نَعْبُدُ الّا اياهُ مُخْلِصينَ لَهُ الدينَ وَلَوْ کَرِهَ الْمُشْرِکُونَ، لا الهَ الَّا اللَّهُ، رَبُّنا وَرَبُّ آباءِنَا الْأَوَّلينَ، لا الهَ الَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ وَحْدَهُ وَحْدَهُ، انْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَاعَزَّ جُنْدَهُ، وَهَزَمَ الْاحْزابَ وَحْدَهُ، فَلَهُ الْمُلْکُ وَلَهُ الْحَمْدُ، یُحْیی ویُمیتُ، وَیُمیتُ ویُحْیی، وَهُوَ حَیٌّ لا یَمُوتُ، بِیَدِهِ الْخَیْرُ، وَهُوَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ»،

ص:۲۲

پس بگو:

«أستَغفِرُ اللَّهَ الَّذی لا إلهَ إلّاهُوَ الحَیُّ القَیُّومُ وَأتُوبُ إلَیهِ»،

پس بگو:

«اللَّهُمَّ اهْدِنی مِنْ عِنْدِکَ وَافِضْ عَلَیَّ مِنْ فَضْلِکَ وَانْشُرْ عَلَیَّ مِنْ رَحْمَتِکَ وَانْزِلْ عَلَیَّ مِنْ بَرَکاتِکَ، سُبْحانَکَ لا الهَ الَّا انْتَ، اغْفِرْ لی ذُنُوبی کُلَّها جَمیعاً، فَانَّهُ لا یَغْفِرُ الذُّنُوبَ کُلَّها جَمیعاً الَّا انْتَ، اللَّهُمَّ انی اسْئَلُکَ مِنْ کُلِّ خَیْرٍ احاطَ بِهِ عِلْمُکَ، وَاعُوذُ بِکَ مِنْ کُلِّ شَرٍّ احاطَ بِهِ عِلْمُکَ، اللَّهُمَّ انی اسْئَلُکَ عافِیَتَکَ فی امُوری کُلّها، وَاعُوذُ بِکَ مِنْ خِزْیِ الدُّنْیا وَعَذابِ الْآخِرَةِ، وَاعُوذُ بِوَجْهِکَ الْکَریم وَعِزَّتِکَ الَّتی لا تُرامُ وَقُدْرَتِکَ الَّتی لا یَمْتَنِعُ مِنْها شَیْءٌ مِنْ شَرِّ الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَمِنْ شَرِّ الْاوْجاعِ کُلِّها وَمِنْ شَرِّ کُلِّ دابَّةٍ انْتَ آخِذٌ بِناصِیَتِها، انَّ رَبی عَلیصِراطٍ مُسْتَقِیمٍ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ الَّا بِاللَّهِ العَلیِّ الْعَظیمِ، تَوَکَّلْتُ عَلَی الْحَیِ

ص:۲۳

الَّذی لا یَمُوتُ وَالْحَمْدُ للَّهِ الَّذی لَمْ یَتَّخِذْ وَلَداً وَلَم یَکُنْ لَهُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ وَلَمْ یَکُنْ لَهُ وَلیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَکَبِّرْهُ تَکْبیراً».

پس تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را می گویی، و پیش از آن که از موضِع خود حرکت کنی ده مرتبه بگو:

«اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، الهاً واحِداً احَداً فَرْداًصَمَداً لَمْ یَتَّخِذْصاحِبَهً وَلا وَلَداً».

و برای این تهلیل فضیلت بسیار وارد شده، خصوصاً در تعقیب نمازصبح و شام و هنگام طلوع و غروب آفتاب.

و درصحیفه علویّه است در تعقیب هر فریضه می گویی:

«یا مَنْ لا یَشْغَلُهُ سَمْعٌ عَنْ سَمْعٍ وَیا مَنْ لا یُغَلِّطُهُ السائِلوُنَ وَیا مَنْ لایُبْرِمُهُ الْحاحُ الْمُلِحینَ، اذِقْنی بَرْدَ

ص:۲۴

عَفْوِکَ وَحَلاوَةَ رَحْمَتِکَ وَمَغْفِرَتِکَ»،

و نیز می گویی:

«الهی هذِهِصَلاتیصَلَّیْتُها لا لِحاجَةٍ مِنْکَ الَیْها وَلا رَغْبَةٍ مِنْکَ فیها الَّا تَعْظیماً وَطاعَةً وَاجابَةً لَکَ الی ما امَرْتَنی بِهِ، الهی انْ کانَ فیها خَلَلٌ اوْ نَقْصٌ مِنْ رُکُوعِها اوْ سُجُودِها فَلا تُؤاخِذْنی وَتَفَضَّلْ عَلَیَّ بِالْقَبُولِ وَالْغُفْرانِ».

و نیز بعد از هر نماز این دعا را که پیغمبرصلی الله علیه و آله برای حافظه تعلیم امیرالمؤمنین علیه السلام نمود، می‌خوانی:

«سُبْحانَ مَنْ لا یَعْتَدی عَلی اهْلِ مَمْلَکَتِهِ، سُبْحانَ مَنْ لا یَاْخُذُ اهْلَ الْارْضِ بِالْوانِ الْعَذابِ، سُبْحانَ الرَّءُوفِ الرَّحیمِ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ لی فی قَلْبی نُوراً وَبَصَراً وَفَهْماً وَعِلْماً، انَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ».

و از خطّ شیخ شهید منقول است که حضرت رسولصلی الله علیه و آله فرمود: هر که بخواهد خدا او را در قیامت بر اعمال بدش مطّلع نگرداند و دیوان گناهانش را نگشاید،

ص:۲۵

بعد از هر نماز این دعا را بخواند:

«اللّٰهُمَّ انَّ مَغْفِرَتَکَ ارْجی مِنْ عَمَلی وَانَّ رَحْمَتَکَ اوْسَعُ مِنْ ذَنْبی، اللّٰهُمَّ انْ کانَ ذَنْبی عِنْدَکَ عَظیماً فَعَفْوُکَ اعْظَمُ مِنْ ذَنْبی، اللّٰهُمَّ انْ لَمْ اکُنْ اهلًا انْ ابْلُغَ رَحْمَتَکَ فَرَحْمَتُکَ اهْلٌ انْ تَبْلُغَنی وَتَسَعَنی، لِانَّها وَسِعَتْ کُلَّ شَیْءٍ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمِینَ».

و از ابن بابویه رحمه الله منقول است که فرموده: چون از تسبیح حضرت فاطمهٔ علیها السلام فارغ شوی، بگو:

«اللّٰهُمَّ انْتَ السَّلامُ، وَمِنْکَ السَّلامُ، وَلَکَ السَّلامُ، وَالَیْکَ یَعُودُ السَّلامُ، سُبْحانَ رَبِّکَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَما یَصِفُونَ، وَسَلامٌ عَلَی الْمُرسَلینَ، وَالْحَمْدُ للّٰهِ رَبِّ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا النَّبیُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی الْائِمَّةِ الْهادینَ الْمَهْدیینَ، السَّلامُ عَلی جَمیعِ انْبیاءِ اللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَمَلائِکَتِهِ، السَّلامُ عَلَیْنا وَعَلی عِبادِ اللّٰهِ الصالِحِینَ، السَّلامُ عَلی عَلِیٍ

ص:۲۶

امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَی الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّهِ اجْمَعینَ، السَّلامُ عَلی عَلیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ زَیْنِ الْعابِدینَ، السَّلامُ عَلی مُحَمَّدِ بْنِ عَلیٍّ باقِرِ عِلْمِ النَّبیینَ، السَّلامُ عَلی جَعْفرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصادِقِ، السَّلامُ عَلی مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ الْکاظِمِ، السَّلامُ عَلی عَلیِّ بْنِ مُوسَی الرِّضا، السَّلامُ عَلی مُحَمَّدِ بْنِ عَلیٍّ الْجَوادِ، السَّلامُ عَلی عَلیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْهادی، السَّلامُ عَلَی الْحَسَنِ بْنِ عَلیٍّ الزَّکیِّ الْعَسْکَرِیِّ، السَّلامُ عَلَی الْحُجَّهِ بْنِ الْحَسَنِ الْقائِمِ الْمَهْدیِّ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ اجْمَعینَ».

پس هر حاجت که داری از خدا بطلب.

شیخ کفعمی فرموده: بعد از نمازها می گویی:

«رَضیتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِالْاسْلامِ دیناً، وَبِمُحَمَّدٍصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ نَبیّاً وَبِعَلیٍّ اماماً وَبِالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ وَعِلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسی وَعَلیٍ

ص:۲۷

وَمُحَمَّدٍ وَعَلیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْخَلَفِ الصالِحِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ ائِمَّةً وَسادَةً وَقادَةً، بِهِمْ اتَوَلّی وَمِنْ اعْداءِهِمْ اتَبَرَّءُ».

پس سه مرتبه بگو:

«اللَّهُمَّ انی اسْئَلُکَ الْعَفْوَ وَالْعافِیَةَ وَالْمُعافاةَ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ».

ذکر توبه

اسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذی لا الهَ الَّا هُوَ الْحَیُّ الْقَیُّومُ، الرَّحْمنُ الرَّحیمُ، ذُو الْجَلالِ وَالْاکْرام وَاتُوبُ الَیْهِ، وَاسْئَلُهُ انْ یُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وَانْ یَتُوبَ عَلَیَّ تَوْبَةَ عَبْدٍ ذَلیلٍ خاضِعٍ خاشِعٍ، فَقیرٍ مِسْکینٍ مُسْتَکینٍ لا یَمْلِکُ لِنَفْسِه نَفْعاً وَلا ضَرّاً، وَلا مَوْتاً وَلا حَیوتاً وَلا نُشُوراً.

ص:۲۸

دعای کمیل

این دعا از دعاهای معروفی است که حضرت علی علیه السلام آن را به «کمیل بن زیاد»- که از اصحاب خاصّ وی بود- تعلیم داد. نیایشی عاشقانه و عارفانه است که بنده‌ای به درگاه خدای غفّار انجام می‌دهد، و از پروردگار، رحمت و بخشایش می‌طلبد.

علامه مجلسی رحمه الله آن را از بهترین دعاها شمرده است.

این دعا در شب‌های نیمه شعبان و در هر شب جمعه خوانده می‌شود، و برای ایمنی از گزند دشمنان و افزایش روزی و آمرزش گناهان مفید است.

متن دعای شریف را مرحوم شیخ و سیّد رحمهما الله آورده‌اند، و طبق نقل «مصباح المتهجّد» چنین است:

اللهُمَّ انّی اسْئَلُکَ بِرَحْمَتِکَ الَّتی وَسِعَتْ کُلَّ شَیْءٍ، وَبِقُوَّتِکَ الَّتی قَهَرْتَ بِها کُلَّ شَیْءٍ، وَخَضَعَ لَها کُلُّ شَیْءٍ، وَذَلَّ لَها کُلُّ شَیْءٍ، وَبِجَبَرُوتِکَ الَّتی غَلَبْتَ بِها

ص:۲۹

كُلَّ شَیْءٍ، وَبِعِزَّتِکَ الَّتی لا یَقُومُ لَها شَیْءٌ، وَبِعَظَمَتِکَ الَّتی مَلَأَتْ كُلَّ شَیْءٍ، وَبِسُلْطانِکَ الَّذی عَلا كُلَّ شَیْءٍ، وَبِوَجْهِکَ الْباقی بَعْدَ فَناءِ كُلِّ شَیْءٍ، وَبِأَسْمائِکَ الَّتی مَلَأَتْ ارْكانَ كُلِّ شَیْءٍ، وَبِعِلْمِکَ الَّذی احاطَ بِكُلِّ شَیْءٍ، وَبِنُورِ وَجْهِکَ الَّذی اضاءَ لَهُ كُلُّ شیْءٍ، یا نُورُ یا قُدُّوسُ، یا اوَّلَ الْأَوَّلِینَ وَیا آخِرَ الْآخِرینَ، اللهُمَّ اغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَهْتِکُ الْعِصَمَ، اللهُمَّ اغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تُنْزِلُ النِّقَمَ، اللهُمَّ اغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تُغَیِّرُ النِّعَمَ، اللهُمَّ اغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تَحْبِسُ الدُّعاءَ، اللهُمَّ اغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتی تُنْزِلُ الْبَلاءَ، اللهُمَّ اغْفِرْلی كُلَّ ذَنْبٍ اذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ خَطیئَةٍ اخْطَاْتُها، اللهُمَّ انّی اتَقَرَّبُ الَیْکَ بِذِكْرِکَ، وَاسْتَشْفِعُ بِکَ الی نَفْسِکَ، وَاسْئَلُکَ بِجُودِکَ انْ تُدْنِیَنی مِنْ قُرْبِکَ، وَانْ تُوزِعَنی شُكْرَکَ، وَانْ تُلْهِمَنی ذِكْرَکَ، اللهُمَّ انّی اسْئَلُکَ سُؤالَ خاضِعٍ مُتَذَلِّلٍ خاشِعٍ، انْ تُسامِحَنی

ص:۳۰

وَتَرْحَمَنی وَتَجْعَلَنی بِقَسْمِکَ راضِیاً قانِعاً، وَفی جَمیعِ الْأَحْوالِ مُتَواضِعاً، اللهُمَّ وَاسْئَلُکَ سُؤالَ مَنِ اشْتَدَّتْ فاقَتُهُ، وَانْزَلَ بِکَ عِنْدَ الشَّدائِدِ حاجَتَهُ، وَعَظُمَ فیما عِنْدَکَ رَغْبَتُهُ، اللهُمَّ عَظُمَ سُلْطانُکَ، وَعَلا مَکانُکَ، وَخَفِیَ مَکْرُکَ، وَظَهَرَ امْرُکَ، وَغَلَبَ قَهْرُکَ، وَجَرَتْ قُدْرَتُکَ، وَلا یُمْکِنُ الْفِرارُ مِنْ حُکُومَتِکَ، اللهُمَّ لا اجِدُ لِذُنُوبی غافِراً، وَلا لِقَبائِحی ساتِراً، وَلا لِشَیْءٍ مِنْ عَمَلِیَ الْقَبیحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلًا غَیْرَکَ لا الهَ الَّا انْتَ، سُبْحانَکَ وَبِحَمْدِکَ ظَلَمْتُ نَفْسی وَتَجَرَّأْتُ بِجَهْلی وَسَکَنْتُ الی قَدیمِ ذِکْرِکَ لی وَمَنِّکَ عَلَیَّ، اللهُمَّ مَوْلایَ کَمْ مِنْ قَبیحٍ سَتَرْتَهُ، وَکَمْ مِنْ فادِحٍ مِنَ الْبَلاءِ اقَلْتَهُ، وَکَمْ مِنْ عِثارٍ وَقَیْتَهُ، وَکَمْ مِنْ مَکْرُوهٍ دَفَعْتَهُ، وَکَمْ مِنْ ثَناءٍ جَمیلٍ لَسْتُ اهْلًا لَهُ نَشَرْتَهُ، اللهُمَّ عَظُمَ بَلائی، وَافْرَطَ بی سُوءُ حالی، وَقَصُرَتْ بی اعْمالی، وَقَعَدَتْ بی اغْلالی، وَحَبَسَنی عَنْ نَفْعی بُعْدُ امَلی،

ص:۳۱

وَخَدَعَتْنِی الدُّنْیا بِغُرُورِها، وَنَفْسی بِجِنایَتِها وَمِطالی، یا سَیِّدی فَاسْئَلُکَ بِعِزَّتِکَ انْ لا یَحْجُبَ عَنْکَ دُعائی سُوءُ عَمَلی وَفِعالی، وَلا تَفْضَحْنی بِخَفِیِّ مَا اطَّلَعْتَ عَلَیْهِ مِنْ سِرّی، وَلا تُعاجِلْنی بِالْعُقُوبَةِ عَلی ما عَمِلْتُهُ فی خَلَواتی مِنْ سُوءِ فِعْلی وَاسائَتی، وَدَوامِ تَفْریطی وَجِهالَتی، وَکَثْرَةِ شَهَواتی وَغَفْلَتی، وَکُنِ اللَّهُمَّ بِعِزَّتِکَ لی فی کُلِّ الْأَحْوالِ رَءُوفاً، وَعَلَیَّ فی جَمیعِ الْأُمُورِ عَطُوفاً، الهی وَرَبّی مَنْ لی غَیْرُکَ اسْئَلُهُ کَشْفَ ضُرّی وَالنَّظَرَ فی امْری، الهی وَمَوْلایَ اجْرَیْتَ عَلَیَّ حُکْماً اتَّبَعْتُ فیهِ هَوی نَفْسی، وَلَمْ احْتَرِسْ فیهِ مِنْ تَزْیینِ عَدُوّی، فَغَرَّنی بِما اهْوی، وَاسْعَدَهُ عَلی ذلِکَ الْقَضاءُ، فَتَجاوَزْتُ بِما جَری عَلَیَّ مِنْ ذلِکَ بَعْضَ حُدُودِکَ، وَخالَفْتُ بَعْضَ اوامِرِکَ، فَلَکَ الْحُجَّةُ عَلَیَّ فی جَمیعِ ذلِکَ، وَلا حُجَّةَ لی فیما جَری عَلَیَّ فیهِ قَضاؤُکَ، وَالْزَمَنی حُکْمُکَ

ص:۳۲

وَبَلاؤُکَ، وَقَدْ اَتَیْتُکَ یا الهی بَعْدَ تَقْصیری وَاسْرافی عَلی نَفْسی، مُعْتَذِراً نادِماً، مُنْکَسِراً مُسْتَقیلًا، مُسْتَغْفِراً مُنیباً، مُقِرّاً مُذْعِناً مُعْتَرِفاً، لا اجِدُ مَفَرّاً مِما کانَ مِنّی، وَلا مَفْزَعاً اتَوَجَّهُ الَیْهِ فی امْری، غَیْرَ قَبُولِکَ عُذْری وَادْخالِکَ ایایَ فی سَعَةِ رَحْمَتِکَ، اللهُمَّ فَاقْبَلْ عُذْری، وَارْحَمْ شِدَّةَ ضُرّی، وَفُکَّنی مِنْ شَدِّ وَثاقی، یا رَبِّ ارْحَمْ ضَعْفَ بَدَنی، وَرِقَّةَ جِلْدی، وَدِقَّةَ عَظْمی، یا مَنْ بَدَءَ خَلْقی وَذِکْری، وَتَرْبِیَتی وَبِرّی وَتَغْذِیَتی، هَبْنی لِابْتِداءِ کَرَمِکَ، وَسالِفِ بِرِّکَ بی، یا الهی وَسَیِّدی وَرَبّی، اتُراکَ مُعَذِّبی بِنارِکَ بَعْدَ تَوْحیدِکَ، وَبَعْدَ مَا انْطَوی عَلَیْهِ قَلْبی مِنْ مَعْرِفَتِکَ، وَلَهِجَ بِهِ لِسانی مِنْ ذِکْرِکَ، وَاعْتَقَدَهُ ضَمیری مِنْ حُبِّکَ وَبَعْدَصِدْقِ اعْتِرافی وَدُعائی خاضِعاً لِرُبُوبِیَّتِکَ، هَیْهاتَ انْتَ اکْرَمُ مِنْ انْ تُضَیِّعَ مَنْ رَبَّیْتَهُ، اوْ تُبْعِدَ مَنْ ادْنَیْتَهُ، اوْ تُشَرِّدَ مَنْ آوَیْتَهُ، اوْ تُسَلِّمَ الَی الْبَلاءِ مَنْ کَفَیْتَهُ

ص:۳۳

وَرَحِمْتَهُ، وَلَيْتَ شِعْرى يا سَيِّدى وَالهى وَمَوْلاىَ! اتُسَلِّطُ النارَ عَلى وُجُوهٍ خَرَّتْ لِعَظَمَتِكَ ساجِدَةً، وَعَلى الْسُنٍ نَطَقَتْ بِتَوْحيدِكَ صادِقَةً وَبِشُكْرِكَ مادِحَةً، وَعَلى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ بِالهِيَّتِكَ مُحَقِّقَةً، وَعَلى ضَمائِرَ حَوَتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتّيصارَتْ خاشِعَةً، وَعَلى جَوارِحَ سَعَتْ الى اوْطانِ تَعَبُّدِكَ طائِعَةً، وَاشارَتْ بِاسْتِغْفارِكَ مُذْعِنَةً، ما هكَذَا الظَّنُّ بِكَ، وَلا اخْبِرْنا بِفَضْلِكَ عَنْكَ، يا كَريمُ يا رَبِّ وَانْتَ تَعْلَمُ ضَعْفى عَنْ قَليلٍ مِنْ بَلاءِ الدُّنْيا وَعُقُوباتِها وَما يَجْرى فيها مِنَ الْمَكارِهِ عَلى اهْلِها، عَلى انَّ ذلِكَ بَلاءٌ وَمَكْرُوهٌ قَليلٌ مَكْثُهُ، يَسيرٌ بَقائُهُ، قَصيرٌ مُدَّتُهُ، فَكَيْفَ احْتمالى لِبَلاءِ الْآخِرَةِ وَجَليلِ وُقُوعِ الْمَكارِهِ فيها، وَهُوَ بَلاءٌ تَطُولُ مُدَّتُهُ، وَيَدُومُ مَقامُهُ، وَلا يُخَفَّفُ عَنْ اهْلِهِ لِأَنَّهُ لا يَكُونُ الَّا عَنْ غَضَبِكَ وَانْتِقامِكَ وَسَخَطِكَ، وَهذا ما لا تَقُومُ لَهُ السَّمواتُ وَالْارْضُ،

ص:۳۴

یا سَیِّدی فَکَیْفَ لی وَانَا عَبْدُکَ الضَّعیفُ الذَّلیلُ، الْحَقیرُ الْمِسْکینُ الْمُسْتَکینُ، یا الهی وَرَبّی وَسَیِّدِی وَمَوْلایَ! لِأَیِّ الْأُمُورِ الَیْکَ اشْکُو، وَلِما مِنْها اضِجُّ وَابْکی، لِأَلیمِ الْعَذابِ وَشِدَّتِهِ، امْ لِطُولِ الْبَلاءِ وَمُدَّتِهِ، فَلَئِنْصَیَّرْتَنی لِلْعُقُوباتِ مَعَ اعْدائِکَ، وَجَمَعْتَ بَیْنی وَبَیْنَ اهْلِ بَلائِکَ، وَفَرَّقْتَ بَیْنی وَبَیْنَ احِبائِکَ وَاوْلیآئِکَ، فَهَبْنی یا الهی وَسَیِّدی وَمَوْلایَ وَرَبّی!صَبَرْتُ عَلی عَذابِکَ فَکَیْفَ اصْبِرُ عَلی فِراقِکَ، وَهَبْنی یا الهیصَبَرْتُ عَلی حَرِّ نارِکَ فَکَیْفَ اصْبِرُ عَنِ النَّظَرِ الی کَرامَتِکَ، امْ کَیْفَ اسْکُنُ فِی النارِ وَرَجآئی عَفْوُکَ، فَبِعِزَّتِکَ یا سَیِّدی وَمَوْلایَ! اقْسِمُ صادِقاً لَئِنْ تَرَکْتَنی ناطِقاً، لَأَضِجَّنَّ الَیْکَ بَیْنَ اهْلِها ضَجیجَ الْآمِلینَ، وَلَأَصْرُخَنَّ الَیْکَ صُراخَ الْمَسْتَصْرِخینَ، وَلَابْکِیَنَّ عَلَیْکَ بُکاءَ الْفاقِدینَ، وَلَأُنادِیَنَّکَ ایْنَ کُنْتَ یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنینَ، یا غایَةَ آمالِ الْعارِفینَ، یا غِیاثَ

ص:۳۵

الْمُسْتَغیثینَ، یا حَبیبَ قُلُوبِ الصادِقینَ، وَیا الهَ الْعالَمینَ، افَتُراکَ سُبْحانَکَ یا الهی وَبِحَمْدِکَ تَسْمَعُ فیهاصَوْتَ عَبْدٍ مُسْلِمٍ سُجِنَ فیها بِمُخالَفَتِهِ، وَذاقَ طَعْمَ عَذابِها بِمَعْصِیَتِهِ، وَحُبِسَ بَیْنَ اطْباقِها بِجُرْمِهِ وَجَریرَتِهِ، وَهُوَ یَضِجُّ الَیْکَ ضَجیجَ مُؤَمِّلٍ لِرَحْمَتِکَ، وَیُنادیکَ بِلِسانِ اهْلِ تَوْحیدِکَ، وَیَتَوَسَّلُ الَیْکَ بِرُبُوبِیَّتِکَ، یا مَوْلایَ فَکَیْفَ یَبْقی فِی الْعَذابِ وَهُوَ یَرْجُوا ما سَلَفَ مِنْ حِلْمِکَ، امْ کَیْفَ تُؤْلِمُهُ النارُ وَهُوَ یَأْمَلُ فَضْلَکَ وَرَحْمَتَکَ، امْ کَیْفَ یُحْرِقُهُ لَهیبُها وَانْتَ تَسْمَعُصَوْتَهُ وَتَری مَکانَهُ، امْ کَیْفَ یَشْتَمِلُ عَلَیْهِ زَفیرُها وَانْتَ تَعْلَمُ ضَعْفَهُ، امْ کَیْفَ یَتَقَلْقَلُ بَیْنَ اطْباقِها وَانْتَ تَعْلَمُصِدْقَهُ، امْ کَیْفَ تَزْجُرُهُ زَبانِیَتُها وَهُوَ یُنادیکَ یا رَبَّهُ، امْ کَیْفَ یَرْجُو فَضْلَکَ فی عِتْقِهِ مِنْها فَتَتْرُکُهُ فیها، هَیْهاتَ ما ذلِکَ الظَّنُ بِکَ، وَلَا الْمَعْرُوفُ مِنْ فَضْلِکَ، وَلا مُشْبِهٌ لِما عامَلْتَ بِهِ

ص:۳۶

الْمُوَحِّدينَ مِنْ بِرِّکَ وَاحْسانِکَ، فَبِالْیَقینِ اقْطَعُ لَوْ لا ما حَکَمْتَ بِهِ مِنْ تَعْذیبِ جاحِدیکَ، وَقَضَیْتَ بِهِ مِنْ اخْلادِ مُعانِدیکَ، لَجَعَلْتَ النارَ کُلَّها بَرْداً وَسَلاماً، وَما کانَ لِأَحَدٍ فیها مَقَرّاً وَلا مُقاماً، لکِنَّکَ تَقَدَّسَتْ اسْماۤؤُکَ، اقْسَمْتَ انْ تَمْلَأَها مِنَ الْکافِرینَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالناسِ اجْمَعینَ، وَانْ تُخَلِّدَ فیهَا الْمُعانِدینَ وَانْتَ جَلَّ ثَناؤُکَ، قُلْتَ مُبْتَدِئاً وَتَطَوَّلْتَ بِالْإِنْعامِ مُتَکَرِّماً، افَمَنْ کانَ مُؤْمِناً کَمَنْ کانَ فاسِقاً لا یَسْتَوُونَ، الهی وَسَیِّدی فَاسْئَلُکَ بِالْقُدْرَةِ الَّتی قَدَّرْتَها، وَبِالْقَضِیَّةِ الَّتی حَتَمْتَها وَحَکَمْتَها، وَغَلَبْتَ مَنْ عَلَیْهِ اجْرَیْتَها، انْ تَهَبَ لی فی هذِهِ اللَّیْلَةِ وَفی هذِهِ الساعَةِ، کُلَّ جُرْمٍ اجْرَمْتُهُ، وَکُلَّ ذَنْبٍ اذْنَبْتُهُ، وَکُلَّ قَبیحٍ اسْرَرْتُهُ، وَکُلَّ جَهْلٍ عَمِلْتُهُ کَتَمْتُهُ اوْ اعْلَنْتُهُ، اخْفَیْتُهُ اوْ اظْهَرْتُهُ، وَکُلَّ سَیِّئَةٍ امَرْتَ بِاثْباتِهَا الْکِرامَ الْکاتِبینَ، الَّذینَ وَکَّلْتَهُمْ بِحِفْظِ ما یَکُونُ مِنّی، وَجَعَلْتَهُمْ شُهُوداً عَلَیَّ مَعَ

ص:۳۷

جوارِحی، وَكُنْتَ انْتَ الرَّقيبَ عَلَيَّ مِنْ وَرائِهِمْ، وَالشاهِدَ لِما خَفِيَ عَنْهُمْ، وَبِرَحْمَتِكَ اخْفَيْتَهُ وَبِفَضْلِكَ سَتَرْتَهُ، وَانْ تُوَفِّرَ حَظّي مِنْ كُلِّ خَيْرٍ انْزَلْتَهُ، اوْ احْسانٍ فَضَّلْتَهُ، اوْ بِرّ نَشَرْتَهُ، اوْ رِزْقٍ بَسَطْتَهُ، اوْ ذَنْبٍ تَغْفِرُهُ، اوْ خَطَأٍ تَسْتُرُهُ، يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ، يا الهي وَسَيِّدي وَمَوْلايَ وَمالِكَ رِقّي، يا مَنْ بِيَدِهِ ناصِيَتي، يا عَليماً بِضُرّي وَمَسْكَنَتي، يا خَبيراً بِفَقْري وَفاقَتي، يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ، اسْئَلُكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ وَاعْظَمِ صِفاتِكَ وَاسْمائِكَ، انْ تَجْعَلَ اوْقاتي مِنَ اللَّيْلِ وَالنَّهارِ بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً، وَبِخِدْمَتِكَ مَوْصُولَةً، وَاعْمالي عِنْدَكَ مَقْبُولَةً حَتّي تَكُونَ اعْمالي وَاوْرادي كُلُّها وِرْداً واحِداً، وَحالي في خِدْمَتِكَ سَرْمَداً، يا سَيِّدي يا مَنْ عَلَيْهِ مُعَوَّلي، يا مَنْ الَيْهِ شَكَوْتُ احْوالي، يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ، قَوِّ عَلي خِدْمَتِكَ جَوارِحي، وَاشْدُدْ عَلَي الْعَزيمَةِ جَوانِحي،

ص:۳۸

وَهَبْ لِیَ الْجِدَّ فی خَشْیَتِک، وَالدَّوامَ فِی الاتِّصالِ بِخِدْمَتِک، حَتّی اسْرَحَ الَیْک فی مَیادینِ السابِقینَ، وَاسْرِعَ الَیْک فِی الْبارِزینَ، وَاشْتاقَ الی قُرْبِک فِی الْمُشْتاقینَ، وَادْنُوَ مِنْک دُنُوَّ الْمُخْلِصینَ، وَاخافَک مَخافَهَ الْمُوقِنینَ، وَاجْتَمِعَ فی جِوارِک مَعَ الْمُؤْمِنینَ، اللهُمَّ وَمَنْ ارادَنی بِسُوءٍ فَارِدْهُ، وَمَنْ کادَنی فَکِدْهُ، وَاجْعَلْنی مِنْ احْسَنِ عَبیدِک نَصیباً عِنْدَک، وَاقْرَبِهِمْ مَنْزِلَهً مِنْک، وَاخَصِّهِمْ زُلْفَهً لَدَیْک، فَانَّهُ لا یُنالُ ذلِک الَّا بِفَضْلِک، وَجُدْ لی بِجُودِک، وَاعْطِفْ عَلَیَّ بِمَجْدِک، وَاحْفَظْنی بِرَحْمَتِک، وَاجْعَلْ لِسانی بِذِکْرِک لَهِجاً، وَقَلْبی بِحُبِّک مُتَیَّماً، وَمُنَّ عَلَیَّ بِحُسْنِ اجابَتِک، وَاقِلْنی عَثْرَتی، وَاغْفِرْ زَلَّتی، فَانَّک قَضَیْتَ عَلی عِبادِک بِعِبادَتِک، وَامَرْتَهُمْ بِدُعآئِک، وَضَمِنْتَ لَهُمُ الْإِجابَهَ، فَالَیْک یارَبِّ نَصَبْتُ وَجْهی، وَالَیْک یا رَبِّ مَدَدْتُ یَدی، فَبِعِزَّتِک اسْتَجِبْ لی دُعائی، وَبَلِّغْنی

ص:۳۹

مُنایَ، وَلا تَقْطَعْ مِنْ فَضْلِکَ رَجائی، وَاکْفِنی شَرَّ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنْ اعْدائی، یا سَریعَ الرِّضا اغْفِرْ لِمَنْ لا یَمْلِکُ الَّا الدُّعاءَ، فَانَّکَ فَعالٌ لِما تَشاءُ، یا مَنِ اسْمُهُ دَواءٌ وَذِکْرُهُ شِفاءٌ وَطاعَتُهُ غِنیً، ارْحَمْ مَنْ رَأْسُ مالِهِ الرَّجآءُ وَسِلاحُهُ الْبُکاءُ، یا سابِغَ النِّعَم، یا دافِعَ النِّقَم، یا نُورَ الْمُسْتَوْحِشینَ فِی الظُّلَم، یا عالِماً لا یُعَلَّمُ،صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بی ما انْتَ اهْلُهُ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی رَسُولِهِ وَالْأَئِمَّةِ الْمَیامینَ مِنْ آلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلیماً کَثیراً.

دعای ندبه

این دعای شریف، از معروف ترین دعاهای معتبر شیعه است، و مضامین بلند و مفاهیم والایی دارد، و نجوانی است که یک مسلمان منتظر، به یاد آن امام غایب از نظر، به درگاه خداوندی عرضه می کند. مروری بر

ص:۴۰

اعتقادات و باورهای شیعه نسبت به فضایل اهل بیت و نوید آمدن حضرت مهدی عجّل اللّه تعالی فرجه الشّریف و اصلاح جهان و گسترش عدل در سایه حکومت جهانی آن دادگستر موعود است، و مستحب است که در چهار عید، یعنی روزهای عید فطر، قربان، غدیر، و جمعه خوانده شود.

شیخ بزرگوار محمد بن المشهدی در کتاب «مزار» خود که از مدارک کتاب «بحار» علامه مجلسی است و سیّد بن طاوس در کتاب «مصباح الزائر» و میرداماد در کتاب «الایام الاربعهٔ» و دیگران روایت کرده‌انـد که امامصادق علیه السلام دعای نـدبه را در روز عید غدیر، فطر، قربان و جمعه قرائت می‌فرمود. متن دعا چنین است:

الْحَمْدُ للّهِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَصَلَّی اللّهُ عَلی سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ نَبیِّهِ وَآلِهِ، وَسَلَّمَ تَسْلیماً، اللهُمَّ لَکَ الْحَمْدُ عَلی ما جَری بِهِ قَضائُکَ فی اوْلِیائِکَ، الَّذینَ اسْتَخْلَصْتَهُمْ لِنَفْسِکَ وَدینِکَ، اذِ اخْتَرْتَ لَهُمْ جَزیلَ ما عِنْدَکَ مِنَ

ص:۴۱

النَّعیمِ الْمُقیمِ، الَّذی لا زَوالَ لَهُ وَلَا اضْمِحْلالَ، بَعْدَ انْ شَرَطْتَ عَلَیْهِمُ الزُّهْدَ فی دَرَجاتِ هذِهِ الدُّنْیا الدَّنِیَّهِ، وَزُخْرُفِها وَزِبْرِجِها، فَشَرَطُوا لَکَ ذلِکَ، وَعَلِمْتَ مِنْهُمُ الْوَفاءَ بِهِ، فَقَبِلْتَهُمْ وَقَرَّبْتَهُمْ، وَقَدَّمْتَ لَهُمُ الذِّکْرَ الْعَلِیَّ وَالثَّناءَ الْجَلِیَّ، وَاهْبَطْتَ عَلَیْهِمْ مَلائِکَتَکَ، وَکَرَّمْتَهُمْ بِوَحْیِکَ، وَرَفَدْتَهُمْ بِعِلْمِکَ، وَجَعَلْتَهُمُ الذَّریعَهَ الَیْکَ، وَالْوَسیلَهَ الی رِضْوانِکَ، فَبَعْضٌ اسْکَنْتَهُ جَنَّتَکَ الی انْ اخْرَجْتَهُ مِنْها، وَبَعْضٌ حَمَلْتَهُ فی فُلْکِکَ وَنَجَّیْتَهُ وَمَنْ آمَنَ مَعَهُ مِنَ الْهَلَکَهِ بِرَحْمَتِکَ، وَبَعْضٌ اتَّخَذْتَهُ لِنَفْسِکَ خَلیلًا، وَسَئَلَکَ لِسانَصِدْقٍ فِی الْآخِرینَ، فَاجَبْتَهُ وَجَعَلْتَ ذلِکَ عَلِیّاً، وَبَعْضٌ کَلَّمْتَهُ مِنْ شَجَرَهٍ تَکْلیماً، وَجَعَلْتَ لَهُ مِنْ اخیهِ رِدْءاً وَوَزیراً، وَبَعْضٌ اوْلَدْتَهُ مِنْ غَیْرِ ابٍ وَآتَیْتَهُ الْبَیِّناتِ، وَایَّدْتَهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ، وَکُلٌّ شَرَعْتَ لَهُ شَریعَهً، وَنَهَجْتَ لَهُ مِنْهاجاً، وَتَخَیَّرْتَ لَهُ اوْصِیاءَ، مُسْتَحْفِظاً بَعْدَ مُسْتَحْفِظٍ، مِنْ مُدَّهٍ

ص:۴۲

الی مُدَّةٍ اقامَةً لِدینِکَ، وَحُجَّةً عَلی عِبادِکَ، وَلِئَلَّا یَزُولَ الْحَقُّ عَنْ مَقَرِّهِ، وَیَغْلِبَ الْباطِلُ عَلی اهْلِهِ، وَلا یَقُولَ احَدٌ لَوْلا ارْسَلْتَ الَیْنا رَسُولًا مُنْذِراً، وَاقَمْتَ لَنا عَلَماً هادِیاً، فَنَتَّبِعَ آیاتِکَ مِنْ قَبْلِ انْ نَذِلَّ وَنَخْزی، الی ان انْتَهَیْتَ بِالْأَمْرِ الی حَبیبِکَ وَنَجیبِکَ مُحَمَّدٍ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، فَکانَ کَمَا انْتَجَبْتَهُ سَیِّدَ مَنْ خَلَقْتَهُ، وَصَفْوَةَ مَنِ اصْطَفَیْتَهُ، وَافْضَلَ مَنِ اجْتَبَیْتَهُ، وَاکْرَمَ مَنِ اعْتَمَدْتَهُ، قَدَّمْتَهُ عَلی انْبِیآئِکَ، وَبَعَثْتَهُ الَی الثَّقَلَیْنِ مِنْ عِبادِکَ، وَاوْطَأْتَهُ مَشارِقَکَ وَمَغارِبَکَ، وَسَخَّرْتَ لَهُ الْبُراقَ، وَعَرَجْتَ بِرُوْحِهِ

[بِهِ

] الی سَمائِکَ، وَاوْدَعْتَهُ عِلْمَ ما کانَ وَما یَکُونُ الَی انْقِضاءِ خَلْقِکَ، ثُمَّ نَصَرْتَهُ بِالرُّعْبِ، وَحَفَفْتَهُ بِجَبْرَئیلَ وَمیکائیلَ وَالْمُسَوِّمینَ مِنْ مَلائِکَتِکَ، وَوَعَدْتَهُ انْ تُظْهِرَ دینَهُ عَلَی الدّینِ کُلِّهِ وَلَوْ کَرِهَ الْمُشْرِکُونَ، وَذلِکَ بَعْدَ انْ بَوَّئْتَهُ مُبَوَّءَصِدْقٍ مِنْ اهْلِهِ، وَجَعَلْتَ لَهُ وَلَهُمْ اوَّلَ بَیْتٍ وُضِعَ

ص:۴۳

لِلنـاسِ لَلَّذی بِبَکَّهَ مُبارَکـاً وَهُـدیً لِلْعـالَمینَ، فیهِ آیـاتٌ بَیِّنـاتٌ مَقـامُ ابْراهیمَ، وَمَنْ دَخَلَهُ کـانَ آمِناً وَقُلْتَ: انَّما یُریـدُ اللَّهُ لِیُـذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ اهْـلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهیراً ثُمَّ جَعَلْتَ اجْرَ مُحَمَّدٍصَـلَواتُکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ مَوَدَّتَهُمْ فی کِتابِکَ، فَقُلْتَ: قُلْ لا اسْـئَلُکُمْ عَلَیْهِ اجْراً الَّا الْمَوَدَّهَ فِی الْقُرْبی وَقُلْتَ: مـا سَـئَلْتُکُمْ مِنْ اجْرٍ فَهُوَ لَکُمْ وَقُلْتَ: مـا اسْـئَلُکُمْ عَلَیْهِ مِنْ اجْرٍ الَّا مَنْ شـاءَ انْ یَتَّخِـذَ الی رَبِّهِ سَبیلًا، فَکـانُوا هُمُ السَّبیـلَ الَیْـکَ، وَالْمَسْـلَکَ الی رِضْوانِـکَ، فَلَمَّا انْقَضَتْ ایـامُهُ اقـامَ وَلِیَّهُ عَلِیَّ بْنَ ابی طالِبٍ،صَـلَواتُکَ عَلَیْهِما وَآلِهِما، هادِیاً اذْ کانَ هُوَ الْمُنْذِرَ وَلِکُلِّ قَوْمٍ هادٍ، فَقالَ وَالْمَلَأُ امامَهُ: مَنْ کُنْتُ مَوْلاهُ فَعَلِیٌّ مَوْلاهُ، اللهُمَّ والِ مَنْ والاهُ، وَعادِ مَنْ عاداهُ، وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ، وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ، وَقالَ: مَنْ کُنْتُ ا نَا نَبِیَّهُ فَعَلیٌّ امیرُهُ. وَقالَ: ا نَا وَعَلیٌّ مِنْ شَجَرَهٍ واحِدَهٍ

ص:۴۴

وَسائِرُالناسِ مِنْ شَجَرٍ شَتّى، وَاحَلَّهُ مَحَلَّ هارُونَ مِنْ مُوسى، فَقال لَهُ: انْتَ مِنّى بِمَنْزِلَةِ هارُونَ مِنْ مُوسى الَّا انَّهُ لا نَبىَّ بَعْدى. وَزَوَّجَهُ ابْنَتَهُ سَيِّدَةَ نِساءِ الْعالَمينَ، وَاحَلَّ لَهُ مِنْ مَسْجِدِهِ ما حَلَّ لَهُ، وَسَدَّ الْأَبْوابَ الَّا بابَهُ، ثُمَّ اوْدَعَهُ عِلْمَهُ وَحِكْمَتَهُ، فَقالَ: انَا مَدينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِىٌّ بابُها، فَمَنْ ارادَ الْمَدينَةَ وَالْحِكْمَةَ فَلْيَاْتِها مِنْ بابِها، ثُمَّ قالَ: انْتَ اخى وَوَصيّى وَوارِثى، لَحْمُكَ مِنْ لَحْمى، وَدَمُكَ مِنْ دَمى، وَسِلْمُكَ سِلْمى، وَحَرْبُكَ حَرْبى، وَالْايمانُ مُخالِطٌ لَحْمَكَ وَدَمَكَ كَما خالَطَ لَحْمى وَدَمى، وَانْتَ غَداً عَلَى الْحَوْضِ خَليفَتى، وَانْتَ تَقْضى دَيْنى وَتُنْجِزُ عِداتى، وَشيعَتُكَ عَلى مَنابِرَ مِنْ نُورٍ مُبْيَضَّةً وُجُوهُهُمْ حَوْلى فِى الْجَنَّةِ، وَهُمْ جيرانى، وَلَوْلا انْتَ يا عَلِىُّ لَمْ يُعْرَفِ الْمُؤْمِنُونَ بَعْدى، وَكانَ بَعْدَهُ هُدىً مِنَ الضَّلالِ وَنُوراً مِنَ الْعَمى، وَحَبْلَ اللَّهِ الْمَتينَ

ص:۴۵

وَصِراطَهُ الْمُسْتَقيمَ، لا يُسْبَقُ بِقَرابَةٍ في رَحِمٍ، وَلا بِسابِقَةٍ في دينٍ، وَلا يُلْحَقُ في مَنْقَبَةٍ مِنْ مَناقِبِهِ، يَحْذُو حَذْوَ الرَّسُولِ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِما وَآلِهِما، وَيُقاتِلُ عَلَى التَّأْويلِ، وَلا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةُ لائِمٍ، قَدْ وَتَرَ فيهِصَناديدَ الْعَرَبِ، وَقَتَلَ ابْطالَهُمْ وَناوَشَ ذُؤْبانَهُمْ، فَاوْدَعَ قُلُوبَهُمْ احْقاداً، بَدْرِيَّةً وَخَيْبَرِيَّةً وَحُنَيْنِيَّةً وَغَيْرَهُنَّ، فَاضَبَّتْ عَلى عَداوَتِهِ، وَاكَبَّتْ عَلى مُنابَذَتِهِ، حَتّى قَتَلَ النّاكِثينَ وَالْقاسِطينَ وَالْمارِقينَ، وَلَما قَضى نَحْبَهُ، وَقَتَلَهُ اشْقَى الْآخِرينَ، يَتْبَعُ اشْقَى الْأَوَّلينَ، لَمْ يُمْتَثَلْ امْرُ رَسُولِ اللَّهِ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي الْهادينَ بَعْدَ الْهادينَ، وَالْأُمَّةُ مُصِرَّةٌ عَلى مَقْتِهِ، مُجْتَمِعَةٌ عَلى قَطيعَةِ رَحِمِهِ، وَاقْصاءِ وُلْدِهِ الَّا الْقَليلَ مِمَّنْ وَفى لِرِعايَةِ الْحَقِّ فيهِمْ، فَقُتِلَ مَنْ قُتِلَ، وَسُبِيَ مَنْ سُبِيَ، وَاقْصِيَ مَنْ اقْصِيَ، وَجَرَى الْقَضاءُ لَهُمْ بِما يُرْجى لَهُ حُسْنُ الْمَثُوبَةِ، اذْ كانَتِ الْأَرْضُ لِلَّهِ يُورِثُها

ص:۴۶

مَنْ یَشاءُ مِنْ عِبادِهِ، وَالْعاقِبَهُ لِلْمُتَّقینَ، وَسُبْحانَ رَبِّنا انْ کانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولًا، وَلَنْ یُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَهُوَ الْعَزیزُ الْحَکیمُ، فَعَلَی الْأَطایِبِ مِنْ اهْلِ بَیْتِ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِما وَآلِهِما، فَلْیَبْکِ الْباکُونَ، وَایاهُمْ فَلْیَنْدُبِ النادِبُونَ، وَلِمِثْلِهِمْ فَلْتَذْرَفِ الدُّمُوعُ، وَلْیَصْرُخِ الصارِخُونَ، وَیَضِجَّ الضاجُّونَ، وَیَعِجَّ الْعاجُّوَن، ایْنَ الْحَسَنُ ایْنَ الْحُسَیْنُ، ایْنَ ابْناءُ الْحُسَیْنِ،صالِحٌ بَعْدَصالِحٍ، وَصادِقٌ بَعْدَصادِقٍ، ایْنَ السَّبیلُ بَعْدَ السَّبیلِ، ایْنَ الْخِیَرَهُ بَعْدَ الْخِیَرَهِ، ایْنَ الشُّمُوسُ الطالِعَهُ، ایْنَ الْأَقْمارُ الْمُنیرَهُ، ایْنَ الْأَنْجُمُ الزَّاهِرَهُ، ایْنَ اعْلامُ الدّینِ وَقَواعِدُ الْعِلْمِ، ایْنَ بَقِیَّهُ اللَّهِ الَّتی لا تَخْلُوُ مِنَ الْعِتْرَهِ الْهادِیَهِ، ایْنَ الْمُعَدُّ لِقَطْعِ دابِرِ الظَّلَمَهِ، ایْنَ الْمُنْتَظَرُ لِإِقامَهِ الْأَمْتِ وَالْعِوَجِ، ایْنَ الْمُرْتَجی لِازالَهِ الْجَوْرِ وَالْعُدْوانِ، ایْنَ الْمُدَّخَرُ لِتَجْدیدِ الْفَرائِضِ وَالسُّنَنِ، ایْنَ

ص:۴۷

الْمُتَخَيَّرُ لِاعادَةِ الْمِلَّةِ وَالشَّريعَةِ، ايْنَ الْمُؤَمَّلُ لِاحْياءِ الْكِتابِ وَحُدُودِهِ، ايْنَ مُحْيى مَعالِمِ الدّينِ وَاهْلِهِ، ايْنَ قاصِمُ شَوْكَةِ الْمُعْتَدينَ، ايْنَ هادِمُ ابْنِيَةِ الشِّرْكِ وَالنِّفاقِ، ايْنَ مُبيدُ اهْلِ الْفُسُوقِ وَالْعِصْيانِ وَالطُّغْيانِ، ايْنَ حاصِدُ فُرُوعِ الْغَىِّ وَالشِّقاقِ، ايْنَ طامِسُ آثارِ الزَّيْغِ وَالْأَهْواءِ، ايْنَ قاطِعُ حَبائِلِ الْكِذْبِ وَالافْتِراءِ، ايْنَ مُبيدُ الْعُتاةِ وَالْمَرَدَةِ، ايْنَ مُسْتَأْصِلُ اهْلِ الْعِنادِ وَالتَّضْليلِ وَالْالْحادِ، ايْنَ مُعِزُّ الْأَوْلِيآءِ وَمُذِلُّ الْأَعْدآءِ، ايْنَ جامِعُ الْكَلِمَةِ عَلَى التَّقْوى، ايْنَ بابُ اللَّهِ الَّذى مِنْهُ يُؤْتى، ايْنَ وَجْهُ اللَّهِ الَّذى الَيْهِ يَتَوَجَّهُ الْأَوْلِياءُ، ايْنَ السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْأَرْضِ وَالسَّماءِ، ايْنَصاحِبُ يَوْمِ الْفَتْحِ وَناشِرُ رايَةِ الْهُدى، ايْنَ مُؤَلِّفُ شَمْلِ الصَّلاحِ وَالرِّضا، ايْنَ الطالِبُ بِذُحُولِ الْأَنْبِياءِ وَابْناءِ الْأَنْبِياءِ، ايْنَ الطالِبُ بِدَمِ الْمَقْتُولِ بِكَرْبَلاءَ، ايْنَ الْمَنْصُورُ عَلى مَنِ

ص:۴۸

اعْتَدی عَلَیْهِ وَافْتَری، ایْنَ الْمُضْطَرُّ الَّذی یُجابُ اذا دَعا، ایْنَصَدْرُ الْخَلائِقِ ذُو الْبِرِّ وَالتَّقْوی، ایْنَ ابْنُ النَّبِیِّ الْمُصْطَفی، وَابْنُ عَلِیٍّ الْمُرْتَضی، وَابْنُ خَدیجَةَ الْغَرَّآءِ، وَابْنُ فاطِمَةَ الْکُبْری، بِابی انْتَ وَامّی وَنَفْسی لَکَ الْوِقاءُ وَالْحِمی، یَا بْنَ السادَةِ الْمُقَرَّبینَ، یَا بْنَ النُّجَباءِ الْأَکْرَمینَ، یَا بْنَ الْهُداةِ الْمَهْدِیّینَ، یَا بْنَ الْخِیَرَةِ الْمُهَذَّبینَ، یَا بْنَ الْغَطارِفَةِ الْأَنْجَبینَ، یَا بْنَ الْأَطایِبِ الْمُطَهَّرینَ، یَا بْنَ الْخَضارِمَةِ الْمُنْتَجَبینَ، یَا بْنَ الْقَماقِمَةِ الْأَکْرَمینَ، یَا بْنَ الْبُدُورِ الْمُنیرَةِ، یَا بْنَ السُّرُجِ الْمُضیئَةِ، یَا بْنَ الشُّهُبِ الثاقِبَةِ، یَا بْنَ الْأَنْجُمِ الزَّاهِرَةِ، یَا بْنَ السُّبُلِ الْواضِحَةِ، یَا بْنَ الْأَعْلامِ اللّائِحَةِ، یَا بْنَ الْعُلُومِ الْکامِلَةِ، یَا بْنَ السُّنَنِ الْمَشْهُورَةِ، یَا بْنَ الْمَعالِمِ الْمَأْثُورَةِ، یَا بْنَ الْمُعْجِزاتِ الْمَوْجُودَةِ، یَا بْنَ الدَّلائِلِ الْمَشْهُودَةِ، یَا بْنَ الصِّراطِ الْمُسْتَقیمِ، یَا بْنَ النَّبَإِ الْعَظیمِ، یَا بْنَ مَنْ هُوَ فی امِّ الْکِتابِ لَدَی اللَّهِ عَلِیٌ

ص:۴۹

حَكيمٌ، يَا بْنَ الْآياتِ وَالْبَيِّناتِ، يَا بْنَ الدَّلائِلِ الظاهِراتِ، يَا بْنَ الْبَراهينِ الْواضِحاتِ الْباهِراتِ، يَا بْنَ الْحُجَجِ الْبالِغاتِ، يَا بْنَ النِّعَمِ السابِغاتِ، يَا بْنَ طه وَالْمُحْكَماتِ، يَا بْنَ يس وَالذَّارِياتِ، يَا بْنَ الطُّورِ وَالْعادِياتِ، يَا بْنَ مَنْ دَنى فَتَدَلّى، فَكانَ قابَ قَوْسَيْنِ اوْ ادْنى، دُنُوّاً وَاقْتِراباً مِنَ الْعَلِيِّ الْأَعْلى لَيْتَ شِعْرى ايْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ النَّوى، بَلْ ايُّ ارْضٍ تُقِلُّكَ اوْ ثَرى، ابِرَضْوى اوْ غَيْرِها امْ ذى طُوى، عَزيزٌ عَلَيَّ انْ ارَى الْخَلْقَ وَلا تُرى، وَلا اسْمَعُ لَكَ حَسيساً وَلا نَجْوى، عَزيزٌ عَلَيَّ انْ تُحيطَ بِكَ دُونِيَ الْبَلْوى، وَلا يَنالُكَ مِنّى ضَجيجٌ وَلا شَكْوى، بِنَفْسى انْتَ مِنْ مُغَيَّبٍ لَمْ يَخْلُ مِنا، بِنَفْسى انْتَ مِنْ نازِحٍ ما نَزَحَ عَنا، بِنَفْسى انْتَ امْنِيَّةُ شائِقٍ يَتَمَنّى، مِنْ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ ذَكَرا فَحَنا، بِنَفْسى انْتَ مِنْ عَقيدِ عِزٍّ لا يُسامى، بِنَفْسى انْتَ مِنْ اثيلِ مَجْدٍلا يُجارى، بِنَفْسى انْتَ مِنْ تِلادِ نِعَمٍ

ص:۵۰

لا تُضاهی بِنَفْسی انْتَ مِنْ نَصیفِ شَرَفٍ لا یُساوی، الی مَتی احارُ فیکَ یا مَوْلایَ، وَالی مَتی وَایَّ خِطابٍ اصِفُ فیکَ وَایَّ نَجْوی، عَزیزٌ عَلَیَّ انْ اجابَ دُونَکَ وَاناغی، عَزیزٌ عَلَیَّ انْ ابْکِیَکَ وَیَخْذُلَکَ الْوَری، عَزیزٌ عَلَیَّ انْ یَجْرِیَ عَلَیْکَ دُونَهُمْ ما جَری، هَلْ مِنْ مُعینٍ فَاطیلَ مَعَهُ الْعَویلَ وَالْبُکاءَ، هَلْ مِنْ جَزُوعٍ فَاساعِدَ جَزَعَهُ اذا خَلا، هَلْ قَذِیَتْ عَیْنٌ فَساعَدَتْها عَیْنی عَلَی الْقَذی، هَلْ الَیْکَ یَا بْنَ احْمَدَ سَبیلٌ فَتُلْقی، هَلْ یَتَّصِلُ یَوْمُنا مِنْکَ بِعِدَةٍ فَنَحْظی، مَتی نَرِدُ مَناهِلَکَ الرَّوِیَّةَ فَنَرْوی، مَتی نَنْتَقِعُ مِنْ عَذْبِ مائِکَ فَقَدْ طالَ الصَّدی، مَتی نُغادیکَ وَنُراوِحُکَ فَنُقِرَّ عَیْناً، مَتی تَرانا وَنَریکَ، وَقَدْ نَشَرْتَ لِواءَ النَّصْرِ تُری، اتَرانا نَحُفُّ بِکَ وَانْتَ تَأُمُّ الْمَلَأَ، وَقَدْ مَلَأْتَ الْأَرْضَ عَدْلًا، وَاذَقْتَ اعْدائَکَ هَواناً وَعِقاباً، وَابَرْتَ الْعُتاةَ وَجَحَدَةَ الْحَقِّ، وَقَطَعْتَ دابِرَ الْمُتَکَبِّرینَ،

ص:۵۱

وَاجْتَثَّتَ اصُولَ الظالِمينَ، وَنَحْنُ نَقُولُ الْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمينَ، اللهُمَّ انْتَ كَشافُ الكُرَبِ وَالْبَلْوى، وَالَيْكَ اسْتَعْدى فَعِنْدَكَ الْعَدْوى، وَانْتَ رَبُ‌الْآخِرَةِ وَالدُّنْيا

[الْأوُلى

]، فَاغِثْ يا غِياثَ الْمُسْتَغيثينَ، عُبَيْدَكَ الْمُبْتَلى، وَارِهِ سَيِّدَهُ يا شَديدَ الْقُوى، وَازِلْ عَنْهُ بِهِ الْأَسى وَالْجَوى، وَبَرِّدْ غَليلَهُ، يا مَنْ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوى، وَمَنْ الَيْهِ الرُّجْعى وَالْمُنْتَهى، اللهُمَّ وَنَحْنُ عَبيدُكَ التائِقُونَ الى وَلِيِّكَ الْمُذَكِّرِ بِكَ وَبِنَبِيِّكَ، خَلَقْتَهُ لَنا عِصْمَةً وَمَلاذاً، وَاقَمْتَهُ لَنا قِواماً وَمَعاذاً، وَجَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنينَ مِنا اماماً، فَبَلِّغْهُ مِنا تَحِيَّةً وَسَلاماً، وَزِدْنا بِذلِكَ يا رَبِّ اكْراماً، وَاجْعَلْ مُسْتَقَرَّهُ لَنا مُسْتَقَرّاً وَمُقاماً، وَاتْمِمْ نِعْمَتَكَ بِتَقْديمِكَ اياهُ امامَنا، حَتّى تُورِدَنا جَنانَكَ وَمُرافَقَةَ الشُّهَداءِ مِنْ خُلَصائِكَ، اللهُمَّصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ جَدِّهِ وَرَسُولِكَ السَّيِّدِ الأَكْبَرِ، وَعَلى

[عَليٍ

] ابيهِ السَّيِّدِ

ص:۵۲

الأَصْغَرِ، وَجَدَّتِهِ الصِّدّيقَةِ الْكُبْرى فاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ، وَعَلى مَنِ اصْطَفَيْتَ مِنْ آبائِهِ الْبَرَرَةِ، وَعَلَيْهِ افْضَلَ وَاكْمَلَ وَاتَمَّ وَادْوَمَ وَاكْثَرَ وَاوْفَرَ ماصَلَّيْتَ عَلى احَدٍ مِنْ اصْفِيائِكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلَيْهِصَلوةً لاغايَةَ لِعَدَدِها، وَلا نِهايَةَ لِمَدَدِها، وَلا نَفادَ لِأَمَدِها، اللهُمَّ وَاقِمْ بِهِ الْحَقَّ، وَادْحِضْ بِهِ الْباطِلَ، وَادلْ بِهِ اوْلِيائَكَ، وَاذْلِلْ بِهِ اعْداَئكَ، وَصِلِ اللَّهُمَّ بَيْنَنا وَبَيْنَهُ وُصْلَةً تُؤَدّى الى مُرافَقَةِ سَلَفِهِ، وَاجْعَلْنا مِمَّنْ يَأْخُذُ بِحُجْزَتِهِمْ، وَيَمْكُثُ فى ظِلِّهِمْ، وَاعِنا عَلى تَأْدِيَةِ حُقُوقِهِ الَيْهِ، وَالاجْتِهادِ فى طاعَتِهِ، وَاجْتِناب مَعْصِيَتِهِ، وَامْنُنْ عَلَيْنا بِرِضاهُ، وَهَبْ لَنا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ وَدُعائَهُ وَخَيْرَهُ، ما نَنالُ بِهِ سَعَةً مِنْ رَحْمَتِكَ وَفَوْزاً عِنْدَكَ، وَاجْعَلْصَلوتَنا بِهِ مَقبُولَةً، وَذُنُوبَنا بِهِ مَغْفُورَةً، وَدُعائَنا بِهِ مُسْتَجاباً، وَاجْعَلْ ارْزاقَنا بِهِ مَبْسُوطَةً، وَهُمُومَنا بِهِ مَكْفيَّةً، وَحَوائِجَنابِهِ مَقْضيَّةً،

ص:۵۳

وَاقْبِلْ الَیْنا بِوَجْهِکَ الْکَریمِ، وَاقْبَلْ تَقَرُّبَنا الَیْکَ، وَانْظُرْ الَیْنا نَظْرَةً رَحیمَةً، نَسْتَکْمِلُ بِهَا الْکَرامَةَ عِنْدَکَ، ثُمَّ لا تَصْرِفْها عَنا بِجُودِکَ، وَاسْقِنا مِنْ حَوْضِ جَدِّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ بِکَاْسِهِ وَبِیَدِهِ، رَیّاً رَوِیّاً هَنیئاً سائِغاً لا ظَمَا بَعْدَهُ، یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ.

پس نماز زیارت بجا می‌آوری به نحوی که گذشت و دعا می کنی به آنچه خواهی، که به اجابت خواهد رسید، ان شاء اللّه.

دعای توسّل

حاجت ها را باید از خداوند خواست، امّا برای بر آورده شدن آنها باید کسانی را که مقرّب درگاه خدایند، وسیله قرار داد، و خدا را به حقّ و مقام و منزلت آنان قسم داد، و آنان را شفیع ساخت. این کار «توسّل» نام دارد. مرحوم علامه مجلسی نقل می‌فرماید: دعای توسل

ص:۵۴

را محمّد بن بابویه از ائمّه معصومین علیهم السلام روایت کرده و گفته است: در هیچ امری این دعا را نخواندم، مگر آنکه به زودی اثر اجابت آن را یافتم:

اللهُمَّ انّی اسْئَلُکَ وَاتَوَجَّهُ الَیْکَ بِنَبِیِّکَ نَبیِّ الرَّحْمَهِٔ مُحَمَّدٍصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، یا ابَاالْقاسِمِ یا رَسُولَ اللَّهِ یا امامَ الرَّحْمَهِٔ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انـا تَوَجَّهْنـا وَاسْتَشْـفَعْنا وَتَوَسَّلْنـا بِـکَ الَی اللَّهِ وَقَـدَّمْناکَ بَیْنَ یَـدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْـدَ اللَّهِ، اشْـفَعْ لَنا عِنْـدَ اللَّهِ، یا ابَا الْحَسَنِ یا امیرَ الْمُؤْمِنینَ یا عَلیَّ بْنَ ابی طالِبٍ یا حُجَّهَٔ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْـفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَـدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنـا، یـا وَجیهـاً عِنْدَ اللَّهِ، اشْـفَعْ لَنـا عِنْـدَ اللَّهِ، یـا فاطِمَـهُٔ الزَّهْراءُ یـا بِنْتَ مُحَمَّدٍ یـا قُرَّهَٔ عَیْنِ الرَّسُولِ یـا سَـیِّدَتَنا وَمَوْلاتَنـا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکِ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکِ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهَهًٔ

ص:۵۵

عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعی لَنا عِنْدَ اللَّهِ، یا ابا مُحَمَّدٍ یا حَسَنَ بْنَ عَلیٍّ اَیُّهَا الْمُجْتَبی یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّهَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ اِلَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ، یا ابا عَبْدِاللَّهِ یا حُسَیْنَ بْنَ عَلیٍّ اَیُّهَا الشَّهیدُ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّهَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ اِلَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ، یا اَبَا الْحَسَنِ یا عَلیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ یا زَیْنَ الْعابِدینَ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّهَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ اِلَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ، یا ابا جَعْفَرٍ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ اَیُّهَا الْباقِرُ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّهَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا

ص:۵۶

سَیِّدَنـا وَمَوْلینـا، انـا تَوَجَّهْنـا وَاسْتَشْـفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَـدَّمْناکَ بَیْنَ یَـدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْـدَ اللَّهِ، اشْـفَعْ لَنا عِنْـدَ اللَّهِ، یا ابا عَبْدِاللَّهِ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ ایُّهَا الصادِقُ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَـدَّمْناکَ بَیْنَ یَـدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْـدَ اللَّهِ اشْـفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ، یا ابَا الْحَسَنِ یا مُوسَـی بْنَ جَعْفَرٍ ایُّهَا الْکاظِمُ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَـیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْـفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، اشْفَعْ لَنـا عِنْـدَ اللَّهِ، یـا ابَا الْحَسَنِ یا عَلیَّ بْنَ مُوسـی ایُّهَا الرِّضا یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَـیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتشْـفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعْ لَنا عِنْدَ

ص:۵۷

اللَّهِ، یـا ابـا جَعْفَرٍ یـا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ ایُّهَـا التَّقِیُّ الْجَوادُ یَـا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یـا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یـا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ، یا ابَا الْحَسَنِ یا عَلیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ ایُّهَا الْهادِی النَّقیُّ یَـا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یـا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ یا ابا مُحَمَّدٍ یا حَسَنَ بْنَ عَلیٍّ ایُّهَا الزَّکیُّ الْعَسْکَریُّ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ، اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ یا وَصیَّ الْحَسَنِ وَالْخَلَفَ الْحُجَّةَ ایُّهَا الْقآئِمُ الْمُنْتَظَرُ الْمَهْدیُّ، یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ یا حُجَّةَ اللَّهِ عَلی خَلْقِهِ یا

ص:۵۸

سَیِّدَنا وَمَوْلینا، انا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِکَ الَی اللَّهِ وَقَدَّمْناکَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا، یا وَجیهاً عِنْدَ اللَّهِ اشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللَّهِ.

پس حاجات خود را بطلبد که ان شاء اللَّه تعالی بر آورده می‌شود. و در روایت دیگر وارد شده که بعد از این بگوید:

یـا سـادَتی وَمَـوالِیَّ انّی تَـوَجَّهْتُ بِکُـمْ ائِمَّتی وَعُـدَّتی لِیَوْم فَقْری وَحـاجَتی الَی اللَّهِ، وَتَـوَسَّلْتُ بِکُـمْ الَی اللَّهِ، وَاسْتَشْـفَعْتُ بِکُمْ الَی اللَّهِ، فَاشْـفَعُوا لی عِنْـدَ اللَّهِ، وَاسْـتَنْقِذُونی مِنْ ذُنُوبی عِنْدَ اللَّهِ، فَانَّکُمْ وَسـیلَتی الَی اللَّهِ، وَبِحُبِّکُمْ وَبِقُرْبِکُمْ ارْجُو نَجاةً مِنَ اللَّهِ، فَکُونُوا عِنْدَ اللَّهِ رَجائی یا سادَتی یا اوْلِیاءَ اللَّهِ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِمْ اجْمَعینَ، وَلَعَنَ اللَّهُ اعْداءَ اللَّهِ ظالِمیهِمْ مِنَ الْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، آمینَ رَبَّ الْعالَمینَ.

ص:۵۹

دعای سریع الإجابهٔ

مرحوم کفعمی در «بلد الامین» دعایی از حضرت امام موسی‌کاظم علیه السلام نقل کرده، و فرموده است. این دعا منزلتی عظیم‌دارد و زود به اجابت می‌رسد. متن دعا چنین است:

اللَّهُمَّ إنی اطَعْتُکَ فی احَبِّ الْأَشْیاءِ الَیْکَ وَهُوَ التَّوْحیدُ، وَلَمْ اعْصِکَ فی ابْغَضِ الْأَشْیاءِالَیْکَ وَهُوَ الْکُفْرُ، فَاغْفِرْ لی ما بَیْنَهُما یا مَنْ الَیْهِ مَفَری، آمِنی مِما فَزِعْتُ مِنْهُ الَیْکَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِیَ الکَثیرَ مِنْ مَعاصیکَ، وَاقْبَلْ مِنی الْیَسیرَ مِنْ طاعَتِکَ، یا عُدَّتی دُونَ الْعُدَدِ، ویا رَجائی والمُعْتَمَدَ، ویا کَهْفی وَالسَّنَدَ، وَیا واحِدُ یا احَدُ، یا قُلْ هُوَ اللَّهُ احَدٌ، اللَّهُ الصَّمَدُ، لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ، وَلَمْ یَکُنْ لَهُ کُفْواً احَدٌ، اسأَلُکَ بِحَقِّ مَنِ اصْطَفَیْتَهُمْ مِنْ خَلْقِکَ، وَلَمْ تَجْعَلْ فی خَلْقِکَ مِثْلَهُمْ احداً، انْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ،

ص:۶۰

وَتَفْعَلَ بی ما انْتَ اهْلُهُ، اللَّهُمَّ انی اسْأَلُکَ بِالْوَحْدانِیَّةِ الْکُبْری، وَالْمُحَمَّدِیَّةِ الْبَیْضاءِ، وَالْعَلَوِیَّةِ الْعُلْیا، وَبِجَمیعِ مَا احْتَجَجْتَ بِهِ عَلی عِبادِکَ، وبِالْاسْمِ الَّذی حَجَبْتَهُ عَنْ خَلْقِکَ، فَلَمْ یَخرُجْ مِنْکَ الّا الَیْکَ،صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِهِ، وَاجْعَلْ لی مِنْ امْری فَرَجاً ومَخْرَجاً، وَارْزُقْنی مِنْ حَیْثُ احْتَسِبُ وَمِنْ حَیْثُ لا احْتَسِبُ، انَّکَ تَرْزُقُ مَنْ تَشاءُ بِغَیْرِ حِسابٍ».

دعای برای رفع گرفتاری‌ها

مرحوم شیخ کفعمی در بلد الأمین دعایی از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده که هر ملهوف و مکروب و محزون و گرفتار و ترسانی آن را بخواند، حقّ تعالی او را فرج کرامت فرماید، و آن دعا این است:

یا عِمادَ مَنْ لا عِمادَ لَهُ، وَیا ذُخْرَ مَنْ لا ذُخرَ لَهُ، وَیا سَنَدَ مَنْ لا سَنَدَ لَهُ، وَیا حِرْزَ مَنْ لا حِرْزَ لَهُ، وَیا

ص:۶۱

غِیـاثَ مَنْ لاـ غِیـاثَ لَهُ، وَیـا کَنْزَ مَنْ لا کَنْزَ لَهُ، وَیا عِزَّ مَنْ لا عِزَّ لَهُ، یا کَریمَ الْعَفْوِ، یا حَسَنَ التَّجاوُزِ، یا عَوْنَ الضُّعَفاءِ، یَا کَنْزَ الْفُقَراءِ، یا عَظیمَ الرَّجـاءِ، یـا مُنْقِـذَ الْغَرْقی، یـا مُنْجِیَ الْهَلْکی، یـا مُحْسِنُ یـا مُجْمِلُ یا مُنْعِمُ یا مُفْضِلُ، انْتَ الَّذی سَـجَدَ لَکَ سَوادُ اللَّیْلِ وَنُورُ النَّهارِ وَضَوْءُ الْقَمَرِ، وَشُـعاعُ الشَّمْسِ وَحَفیفُ الشَّجَرِ وَدَوِیُّ الْمـاءِ، یـا اللَّهُ یـا اللَّهُ یـا اللَّهُ، لاـ الهَ الَّا انْتَ، وَحْـدَکَ لاـ شَـریکَ لَکَ، یا رَباهُ یا اللَّهُ،صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بِنا ما انْتَ اهْلُهُ.

پس هر چه حاجت داری طلب کن.

زیارت رسول گرامیصلی اللّه علیه و آله و امامان معصوم علیهم السلام در روزهای هفته

سیّد بن طاووس فرموده است در روایات معتبره دیدم روزهای هفته متعلّق به معصومین علیهم السلام است، که انسان بر

ص:۶۲

سر سفره آن بزرگواران میهمان می‌باشد. روز شنبه متعلّق به حضرت رسول اکرمصلی الله علیه و آله، یکشنبه به حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام، دوشنبه به امام حسن و امام حسین علیهما السلام، سه‌شنبه به حضرت سجّاد و حضرت باقر و حضرت رضا وحضرت جواد وحضرت هادی علیهم السلام، پنجشنبه‌به حضرت عَسکری علیه السلام، و روز جمعه به امام زمان حضرت مهدی مُنتظر علیه السلام است. پس‌در هر روز این چنین زیارت می کنی:

زیارت حضرت رسول گرامیصلی الله علیه و آله در روز شنبه

اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَاشْهَدُ انَّکَ رَسُولُهُ وَانَّکَ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، وَاشْهَدُ انَّکَ قَدْ بَلَّغْتَ رِسالاتِ رَبِّکَ، وَنَصَحْتَ لِامَّتِکَ، وَجاهَدْتَ فی سَبیلِ اللَّهِ بِالْحِکْمَهِٔ وَالمَوْعِظَهِٔ الْحَسَنَهِٔ، وَادَّیْتَ الَّذی عَلَیْکَ مِنَ الْحَقِّ، وَانَّکَ قَدْ رَؤُفْتَ بِالْمُؤْمِنینَ، وَغَلُظْتَ عَلَی الْکافِرینَ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً حَتّی اتیکَ الیَقینُ،

ص:۶۳

فَبَلَغَ اللّهُ بِکَ اشَرَفَ مَحَلِّ الْمُکَرَّمینَ، الْحَمْدُ للّهِ الَّذِی اسْتَنْقَذَنا بِکَ مِنَ الشِّرْکِ وَالضَّلالِ، اللهُمَّصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْصَلَواتِکَ وَصَلَواتِ مَلائِکَتِکَ وَانْبِیائِکَ وَالْمُرْسَلینَ وَعِبادِکَ الصالِحینَ وَاهْلِ السَّمواتِ وَ الْأَرَضینَ وَمَنْ سَبَّحَ لَکَ یا رَبَّ الْعالَمینَ مِنَ الْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ عَلی مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَرَسُولِکَ وَنَبِیِّکَ وَامینِکَ وَنَجیبِکَ وَحَبیبِکَ وَصَفیِّکَ وَصِفْوَتِکَ وَخاصَّتِکَ وَخالِصَتِکَ وَخِیَرَتِکَ مِنْ خَلْقِکَ، وَاعْطِهِ الْفَضْلَ وَالْفَضیلَهَ وَالْوَسیلَهَ وَالدَّرَجَهَ الرَّفیعَهَ، وَابْعَثْهُ مَقاماً مَحْمُوداً یَغْبِطُهُ بِهِ الْأَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ، اللهُمَّ انَّکَ قُلْتَ: وَلَوْ انَّهُمْ اذْ ظَلَمُوا انْفُسَهُمْ جاؤُکَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللّهَ تَوَّاباً رَحیماً الهی فَقَدْ اتَیْتُ نَبِیَّکَ مُسْتَغْفِراً تائِباً مِنْ ذُنُوبی، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اغْفِرْها لی، یا سَیِّدَنا اتَوَجَّهُ بِکَ وَبِاهْلِ بَیْتِکَ الَی اللّهِ تَعالی رَبِّکَ

ص:۶۴

وَرَبّی لِیَغْفِرَ لی.

پس سه مرتبه بگو: انا للّهِ وَانا الَیْهِ راجِعُونَ.

پس بگو:

اصِبْنا بِکَ یا حَبیبَ قُلُوبِنا فَما اعْظَمَ الْمُصیبَهَ بِکَ حیثُ انْقَطَعَ عَنا الْوَحْیُ وَحَیْثُ فَقَدْناکَ فَانا للّهِ وَانا الَیْهِ راجِعُونَ، یا سَیِّدَنا یا رَسُولَ اللّهِصَلَواتُ اللّهِ عَلَیْکَ وَعَلی آل بَیْتِکَ الطاهِرینَ، هذا یَوْمُ السَّبْتِ وَهُوَ یَوْمُکَ، وَانَا فیهِضَیْفُکَ وَجارُکَ، فَاضِفْنی وَاجِرْنی فَانَّکَ کَریمٌ تُحِبُّ الضِّیافَهَ وَمَأْمُورٌ بِالْإِجارَهِ، فَاضِفْنی وَاحْسِنْ ضِیافَتی، وَاجِرْنا وَاحْسِنْ اجارَتَنا، بِمَنْزِلَهِ اللّهِ عِنْدَکَ وَعِنْدَ آل بَیْتِکَ، وَبِمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَهُ، وَبِما اسْتَوْدَعَکُمْ مِنْ عِلْمِهِ، فَانَّهُ اکْرَمُ الْأَکْرَمینَ.

زیارت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز یکشنبه

السَّلامُ عَلَی الشَّجَرَهِ النَّبَوِیَّهِ وَالدَّوْحَهِ الْهاشِمِیَّهِ

ص:۶۵

الْمُضیئَةِ الْمُثْمِرَةِ بِالنُّبُوَّةِ الْمُونِقَةِ بِالْإِمامَةِ، وَعَلی ضَجیعَیْکَ آدَمَ وَنُوحٍ عَلَیْهِمَا السَّلامُ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلی اهْلِ بَیْتِکَ الطَّیِّبینَ الطاهِرینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَ عَلَی الْمَلائِکَةِ الْمُحْدِقینَ بِکَ وَالْحافّینَ بِقَبْرِکَ، یا مَوْلایَ یا امیرَ الْمُؤْمِنینَ، هذا یَوْمُ الْأَحَدِ، وَهُوَ یَوْمُکَ وَبِاسْمِکَ، وَانَا ضَیْفُکَ فیهِ وَجارُکَ، فَاضِفْنی یا مَوْلایَ وَاجِرْنی، فَانَّکَ کَریمٌ تُحِبُّ الضِّیافَةَ وَمَأْمُورٌ بِالْإِجارَةِ، فَافْعَلْ ما رَغِبْتُ الَیْکَ فیهِ، وَرَجَوْتُهُ مِنْکَ، بِمَنْزِلَتِکَ وآلِ بَیْتِکَ عِنْدَ اللَّهِ، وَمَنْزِلَتِهِ عِنْدَکُمْ، وَبِحَقِّ ابْنِ عَمِّکَ رَسُولِ اللَّهِ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَعَلَیْهِمْ

[وَعَلَیْکُمْ

] اجْمَعینَ.

زیارت حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

السَّلامُ عَلَیْکِ یا مُمْتَحَنَةُ، امْتَحَنَکِ الَّذی خَلَقَکِ فَوَجَدَکِ لِمَا امْتَحَنَکِصابِرَةً، انَا لَکِ مُصَدِّقٌ

ص:۶۶

صابِرٌ عَلی ما اتی بِهِ ابُوکِ وَوَصیُّهُ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِما، وَانَا اسْئَلُکِ انْ کُنْتُ صَدَّقْتُکِ الَّا الْحَقْتِنی بِتَصْدیقی لَهُما لِتُسَرَّ نَفْسی، فَاشْهَدی انّی ظاهِرٌ بِوَلایَتِکِ وَ وِلایَةِ آلِ بَیْتِکِ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ اجْمَعینَ.

زیارت حضرت زهرا علیها السلام به روایت دیگر

السَّلامُ عَلَیْکِ یا مُمْتَحَنَةُ، امْتَحَنَکِ الَّذی خَلَقَکِ قَبْلَ انْ یَخْلُقَکِ، وَکُنْتِ لِما امْتَحَنَکِ بِهِصابِرَةً، وَنَحْنُ لَکِ اولِیاءُ مُصَدِّقُونَ وَلِکُلِّ ما اتی بِهِ ابُوکِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَاتی بِهِ وَصِیُّهُ عَلَیْهِ السَّلامُ مُسَلِّمُونَ، وَنَحْنُ نَسْئَلُکَ اللهُمَّ اذْ کُنا مُصَدِّقینَ لَهُمْ انْ تُلْحِقَنا بِتَصْدیقِنا بِالدَّرَجَةِ الْعالِیَةِ، لِنُبَشِّرَ انْفُسَنا بِانا قَدْ طَهُرْنا بِوَلایَتِهِمْ عَلَیْهِمُ السَّلامُ.

ص:۶۷

زیارت امام حسن علیه السلام در روز دوشنبه

السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ رَبِّ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ امیرِالْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حَبیبَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امینَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا نُورَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصِراطَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا بَیانَ حُکْمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ دینِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا السَّیِّدُ الزَّکیُّ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْبَرُّ الْوَفیُّ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْقائِمُ الْأَمینُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْعالِمُ بِالتَّأْویلِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْهادِی الْمَهْدیُّ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الطاهِرُ الزَّکیُّ، السَّلامُ‌عَلَیْکَ ایُّهَا التَّقیُ‌النَّقیُّ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْحَقُ‌الْحَقیقُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الشَّهیدُ الصِّدّیقُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ابامُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ‌عَلیٍّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

ص:۶۸

زیارت حضرت امام حسین علیه السلام در روز دوشنبه

السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، اشْهَدُ انَّکَ اقَمْتَ الصَّلوةَ، وَآتَیْتَ الزَّکوةَ، وَامَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَعَبَدْتَ اللَّهَ مُخْلِصاً، وَجاهَدْتَ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ حَتّی اتیکَ الْیَقینُ، فَعَلَیْکَ السَّلامُ مِنّی ما بَقیتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَالنَّهارُ وَعَلی آلِ بَیْتِکَ الطَّیِّبینَ الطاهِرینَ، انَا یا مَوْلایَ مَوْلیً لَکَ وَلِآلِ بَیْتِکَ، سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَکُمْ، مُؤْمِنٌ بِسِرِّکُمْ وَجَهْرِکُمْ، وَظاهِرِکُمْ وَباطِنِکُمْ، لَعَنَ اللَّهُ اعْدائَکُمْ مِنَ الْأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، وَانَا ابْرَءُ الَی اللَّهِ تَعالی مِنْهُمْ یا مَوْلایَ یا ابا مُحَمَّدٍ، یا مَوْلایَ یا ابا عَبْدِ اللَّهِ هذا یَوْمُ الْإِثْنَیْنِ، وَهُوَ یَوْمُکُما وَبِاسْمِکُما، وَانَا فیهِ

ص:۶۹

ضَیْفُکُما، فَاضیفانی وَاحْسِنا ضِیافَتی، فَنِعْمَ مَنِ اسْتُضیفَ بِهِ انْتُما، وَانَا فیهِ مِنْ جِوارِکُما، فَاجیرانی فَانَّکُما مَأْمُورانِ بِالضِّیافَهِ وَالْإِجارَهِ، فَصَلَّی اللَّهُ عَلَیْکُما وَآلِکُمَا الطَّیِّبینَ.

زیارت حضرت امام سجّاد و امام باقر و امامصادق علیهم السلام در روز سه شنبه

السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا خُزَّانَ عِلْمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا تَراجِمَهَ وَحْیِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا ائِمَّهَ الْهُدی، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اعْلامَ التُّقی، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اوْلادَ رَسُولِ اللَّهِ، انَا عارِفٌ بِحَقِّکُمْ، مُسْتَبْصِرٌ بِشَأْنِکُمْ، مُعادٍ لِأَعْدآئِکُمْ، مُوالٍ لِأَوْلِیائِکُمْ، بِابی انْتُمْ وَامّی، صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ، اللَّهُمَّ انّی اتَوالی آخِرَهُمْ کَما تَوالَیْتُ اوَّلَهُمْ، وَابْرَءُ مِنْ کُلِ

ص:۷۰

وَلیجَةٍ دُونَهُمْ، وَاکْفُرُ بِالْجِبْتِ وَالطاغُوتِ وَاللّاتِ وَالْعُزّی،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ یا مَوالِیَّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُعَلَیْکَ یا سَیِّدَ الْعابِدینَ وَسُلالَةَ الْوَصیّینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا باقِرَ عِلْم النَّبیّینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصادِقاً مُصَدَّقاً فِی الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ، یا مَوالِیَّ هذا یَوْمُکُمْ وَهُوَ یَوْمُ الثُّلَثاءِ، وَانَا فیهِ ضَیْفٌ لَکُمْ وَمُسْتَجیرٌ بِکُمْ، فَاضیفُونی وَاجیرُونی، بِمَنْزِلَةِ اللَّهِ عِنْدَکُمْ وَآل بَیْتِکُمُ الطَّیِّبینَ الطاهِرینَ.

زیارت امام کاظم، امام رضا، امام جواد، و امام هادی علیهم السلام در روز چهارشنبه

السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اوْلِیاءَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا حُجَجَاللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا نُورَ اللَّهِ فی ظُلُماتِ الْأَرْضِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْصَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ وَعَلی آلِ بَیْتِکُمُ

ص:۷۱

الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ، بِابى انْتُمْ وَامّى لَقَدْ عَبَدْتُمُ اللَّهَ مُخْلِصينَ، وَجاهَدْتُمْ فِى اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ، حَتّى اتيكُمُ الْيَقينُ، فَلَعَنَ اللَّهُ اعْدائَكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ اجْمَعينَ، وَانَا ابْرَءُ إِلَى اللَّهِ وَالَيْكُمْ مِنْهُمْ، يا مَوْلاىَ يا ابا ابْراهيمَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ، يا مَوْلاىَ يا ابَا الْحَسَنِ عَلىَّ بْنَ مُوسى، يا مَوْلاىَ يا ابا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلىٍّ، يا مَوْلاىَ يا ابَا الْحَسَنِ عَلىَّ بْنَ مُحَمَّدٍ، انَا مَوْلىً لَكُمْ مُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْ وَجَهْرِكُمْ، مُتَضَيِّفٌ بِكُمْ فى يَوْمِكُمْ هذا وَهُوَ يَوْمُ الْأَرْبَعاءِ، وَمُسْتَجيرٌ بِكُمْ، فَاضيفُونى وَاجيرُونى بِآلِ بَيْتِكُمُ الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ.

زیارت امام حسن عسکری علیه السلام در روز پنجشنبه

السَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِىَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللَّهِ وَخالِصَتَهُ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا امامَ الْمُؤْمِنينَ، وَوارِثَ

ص:۷۲

الْمُرْسَلينَ، وَحُجَّةَ رَبِّ الْعالَمينَ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلى آل بَيْتِكَ الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ، يا مَوْلاىَ يا ابا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ عَلىٍّ، انَا مَوْلىً لَكَ وَلِآلِ بَيْتِكَ، وَهذا يَوْمُكَ وَهُوَ يَوْمُ الْخَميسِ، وَانَا ضَيْفُكَ فيهِ وَمُسْتَجيرٌ بِكَ فيهِ، فَاحْسِنْ ضِيافَتى وَاجارَتى بِحَقِّ آلِ بَيْتِكَ الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ.

زیارت امام زمان

(عجل اللّه فرجه)

در روز جمعه

السَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللَّهِ فى ارْضِهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا عَيْنَ اللَّهِ فى خَلْقِهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا نُورَ اللَّهِ الَّذى يَهْتَدى بِهِ الْمُهْتَدُونَ، وَيُفَرَّجُ بِهِ عَنِ الْمُؤْمِنينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ ايُّهَا الْمُهَذَّبُ الْخائِفُ، السَّلامُ عَلَيْكَ ايُّهَا الْوَلىُّ الناصِحُ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا سَفينَةَ النَّجاةِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا عَيْنَ الْحَياةِ، السَّلامُ عَلَيْكَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلى آلِ بَيْتِكَ الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ، السَّلامُ

ص:۷۳

عَلَیْکَ عَجَّلَ اللَّهُ لَکَ ما وَعَدَکَ مِنَ النَّصْرِ وَظُهُورِ الْأَمْرِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ انَا مَوْلاکَ عارِفٌ بِاولیکَ وَاخْریکَ، اتَقَرَّبُ الَی اللَّهِ تَعالی بِکَ وَبِآلِ بَیْتِکَ، وَانْتَظِرُ ظُهُورَکَ وَظُهُورَ الْحَقِّ عَلی یَدَیْکَ، وَاسْئَلُ اللَّهَ انْ یُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وَانْ یَجْعَلَنی مِنَ الْمُنْتَظِرینَ لَکَ وَالتابِعینَ وَالناصِرینَ لَکَ عَلی اعْدائِکَ، وَالْمُسْتَشْهَدینَ بَیْنَ یَدَیْکَ فی جُمْلَةِ اوْلیائِکَ، یا مَوْلایَ یاصاحِبَ الزَّمانِ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَعَلی آلِ بَیْتِکَ، هذا یَوْمُ الْجُمُعَةِ وَهُوَ یَوْمُکَ، الْمُتَوَقَّعُ فیهِ ظُهُورُکَ وَالْفَرَجُ فیهِ لِلْمُؤْمِنینَ عَلی یَدَیْکَ وَقَتْلُ الْکافِرینَ بِسَیْفِکَ، وَانَا یا مَوْلایَ فیهِ ضَیْفُکَ وَجارُکَ، وَانْتَ یا مَوْلایَ کَریمٌ مِنْ اوْلادِ الْکِرامِ وَمَأْمُورٌ بِالضِّیافَةِ وَالْإِجارَةِ، فَاضِفْنی وَاجِرْنیصَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکَ وَعَلی اهْلِ بَیْتِکَ الطاهِرینَ.

ص:۷۴

زیارت دیگر امام زمان علیه السلام

السَّلامُ عَلَیْکَ یاصاحِبَ الزَّمانِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَلیفَهَ الرَّحْمنِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا شَریکَ الْقُرْآنِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا قاطِعَ الْبُرْهانِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امامَ الْانْسِ وَالْجانّ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلی آبائِکَ الطاهِرینَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

دعای بعد از زیارت ائمه علیهم السلام

سیّد بن طاوس فرموده: مُستحب است پس از زیارت ائمّه علیهم السلام در مَشاهد مشرّفه این دعا را بخوانی:
اللَّهُمَّ إِنْ کانَتْ ذُنُوبی قَدْ أَخْلَقَتْ وَجْهی عِنْدَکَ، وَحَجَبَتْ دُعاءی عَنْکَ، وَحالَتْ بَیْنی وَبَیْنَکَ، فَأَسْئَلُکَ أنْ تُقْبِلَ عَلَیَّ بِوَجْهِکَ الْکَریمِ، وَتَنْشُرَ عَلَیَ

ص:۷۵

رَحْمَتِکَ، وَتُنَزِّلَ عَلَیَّ بَرَکاتِکَ، وَانْ کانَتْ قَدْ مَنَعَتْ أنْ تَرْفَعَ لی الَیْکَصَوْتاً أَوْ تَغْفِرَ لی ذَنْباً أَوْ تَتَجاوَزَ عَنْ خَطِیئَةٍ مُهْلِکَةٍ، فَها انَا ذا مُسْتَجیرٌ بِکَرَمِ وَجْهِکَ، وَعِزِّ جَلالِکَ، مُتَوَسِّلٌ الَیْکَ، مُتَقَرِّبٌ الَیْکَ بِأَحَبِّ خَلْقِکَ الَیْکَ، وَاکْرَمِهِمْ عَلَیْکَ، وَأَوْلاهُمْ بِکَ، وَأَطْوَعِهِمْ لَکَ، وَأَعْظَمِهِمْ مَنْزِلَةً وَمَکاناً عِنْدَکَ، مُحَمَّدٍ وَبِعِتْرَتِهِ الطاهِرینَ، الْائِمَّةِ الْهُداةِ الْمَهْدیّینَ، الَّذینَ فَرَضْتَ عَلی خَلْقِکَ طاعَتَهُمْ، وَأَمَرْتَ بِمَوَدَّتِهِمْ، وَجَعَلْتَهُمْ وُلاةَ الْامْرِ مِنْ بَعْدِ رَسُولِکَصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، یا مُذِلَّ کُلِّ جَبارٍ عَنیدٍ، وَیا مُعِزَّ الْمُؤْمِنینَ، بَلَغَ مَجْهُودی فَهَبْ لی نَفْسِی الساعَةَ، وَرَحْمَةً مِنْکَ تَمُنُّ بِها عَلَیَّ، یا أَرْحَمَ الرَّاحِمینَ.

سپس بگو:

اللَّهُمَّ انَّ هذا مَشْهَدٌ لا یَرْجُوا مَنْ فاتَتْهُ فِیهِ رَحْمَتُکَ أنْ ینالَها فی غَیْرِهِ، وَلا أَحَدٌ اشْقی مِنِ امْرِئٍ قَصَدَهُ مُؤَمِّلًا فَآبَ عَنْهُ خائِباً، اللَّهُمَّ إنی أَعُوذُ بِکَ مِنْ شَرِّ

ص:۷۶

الْایـابِ، وَخَیْبَـهِٔ الْمُنْقَلَبِ، وَالْمُناقَشَـهِٔ عِنْـدَ الْحِسـابِ، وَحاشـاکَ یـا رَبِّ انْ تَقْرِنَ طاعَـهَٔ وَلِیِّکَ بِطاعَتِـکَ وَمُوالاتَهُ بِمُوالاتِکَ، وَمَعْصِـیَتَهُ بِمَعْصِـیَتِکَ، ثُمَّ تُؤْیِسَ زائِرَهُ وَالْمُتَحَمِّلَ مِنْ بُعْـدِ الْبِلادِ الی قَبْرِهِ، وَعِزَّتِکَ یا رَبِّ لا یَنْعَقِـدُ عَلی ذلِکَ ضَـمیری، اذْ کانَتِ الْقُلُوبُ الَیْکَ بِالْجَمیلِ تُشیرُ.

شیخ مفید رحمه الله نیز این دعا را ذکر فرموده، ولی پس از کلمه «بِالْجَمیلِ تُشیرُ» اضافه نموده است:

یا وَلِیَّ اللَّهِ، انَّ بَیْنی وَبَیْنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ذُنُوباً لا یَأْتی عَلَیْها الَّا رِضاکَ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَکَ عَلی سِرِّهِ، وَاسْتَرعاکَ امْرَ خَلْقِهِ، وَقَرَنَ طاعَتَکَ بِطاعَتِهِ، وَمُوالاتَکَ بِمُوالاتِهِ، تَوَلَّصَـلاحَ حالی مَعَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَاجْعَلْ حَظی مِنْ زیارَتِکَ تَخْلیطی بِخالِصـی زُوَّارِکَ، الَّذینَ تَسْـئَلُ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فی عِتْقِ رِقابِهِمْ، وَتَرْغَبُ الَیْهِ فی حُسْنِ ثَوابِهِمْ، وَها انَا الْیَومَ

ص:۷۷

بِقَبْرِکَ لائِذٌ، وَبِحُسْنِ دِفاعِکَ عَنی عائِذٌ، فَتَلافَنی یا مَوْلایَ وَادْرِکْنی، وَاسْئَلِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فی امْری، فَانَّ لَکَ عِنْدَ اللَّهِ مَقاماً کَریماً وَجاهاً عَظیماً،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ وَسَلَّمَ تَسْلِیماً.

دعا برای حضرت حجّة بن الحسن

(عجل اللَّه فرجه‌الشریف)

اگر زائر بخواهد در یکی از عتبات مقدّسه برای خود یا هر کسی که می‌خواهد دعا کند، در هر مکانی بوده و هر حاجتی داشته باشد، افضل چنین است که ابتدا برای سلامتی وجود مقدّس حضرت ولیّ عصر عجل اللَّه فرجه الشریف دعا کند، و مختصرترین دعاها این است:

اللَّهُمَّ کُنْ لِوَلِیِّکَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِصَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَعَلی آبائِهِ فی هذِهِ الساعَةِ وَفی کُلّ ساعَةٍ وَلِیّاً وَحافِظاً وَقائِداً وَناصِراً وَدَلیلًا وَعَیْناً حَتّی تُسْکِنَهُ ارْضَکَ طَوْعاً وَتُمَتِّعَهُ فیها طَویلًا.

ص:۷۸

نماز حضرت صاحب الزّمان

عجل اللّه تعالی فرجَه الشریف

دو رکعت است در هر رکعت سوره حَمْد را تا ایاکَ نَعْبُدُ وَایاکَ نَسْتَعینُ می‌خوانی و چون به این آیه رسیدی آن راصد مرتبه می گوئی، و در مرتبه آخر سوره را تمام می کنی پس قُلْ هُوَ اللّهُ احَدٌ را یکبار می‌خوانی و چون از نماز فارغ شدی این دعا را می‌خوانی:

اللّهُمَّ عَظُمَ الْبَلاءُ وَبَرِحَ الْخَفاءُ، وَانْکَشَفَ الْغِطاءُ وَضاقَتِ الأَرْضُ بِما وَسِعَتِ السَّماءُ، وَالَیْکَ یا رَبِّ الْمُشْتَکی، وَعَلَیْکَ الْمُعَوَّلُ فِی الشِّدَةِ وَالرَّخاءِ، اللّهُمَّصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ الّذینَ أمَرتَنا بِطاعَتِهِمْ وَعَجِّلِ اللّهُمَّ فَرَجَهُمْ بِقائِمِهِمْ، وَاظْهِرْ اعْزازَهُ، یا مُحَمَّدُ یا عَلیُّ، یا عَلیُّ یا مُحَمَّدُ؛ اکْفِیانی فَانَّکُما کافِیایَ، یا مُحَمَّدُ یا عَلیُّ، یا عَلیُّ یا مُحَمَّدُ، انْصُرانی فَانَّکُما ناصِرایَ، یا مُحَمَّدُ یا عَلیُّ، یا عَلیُّ یا

ص:۷۹

مُحَمَّدُ، احْفَظانی فَانَّکُما حافِظایَ، یا مَوْلایَ یاصاحِبَ الزَّمانِ، یا مَوْلایَ یاصاحِبَ الزَّمانِ، یا مَوْلایَ یاصاحِبَ الزَّمانِ، الْغَوْثَ الْغَوثَ الْغَوْثَ، ادْرِکْنی ادْرِکْنی، الْأمانَ الْأمانَ الْأمانَ.

دعای حضرت مهدی

صلوات اللَّه علیه

اللَّهُمَّ ارْزُقْنا تَوْفیقَ الطاعَةِ وَبُعْدَ الْمَعْصیَةِ، وَصِدْقَ النیَّةِ، وَعِرْفانَ الْحُرْمَةِ، وَاکْرِمْنا بِالْهُدی وَالْاسْتِقامَةِ، وَسَدِّدْ الْسِنَتَنا بِالصَّوابِ وَالْحِکْمَةِ، وَامْلَأْ قُلُوبَنا بِالْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَةِ، وَطَهِّرْ بُطُونَنا مِنَ الْحَرامِ وَالشُّبْهَةِ، وَاکْفُفْ ایْدِیَنا عَنِ الظُّلْمِ وَالسَّرِقَةِ، وَاغْضُضْ ابْصارَنا عَنِ الْفُجُورِ وَالْخِیانَةِ، وَاسْدُدْ اسْماعَنا عَنِ اللَّغْوِ وَالْغِیْبَةِ، وَتَفَضَّلْ عَلی عُلَماءِنا بِالزُّهْدِ وَالنَّصیحَةِ، وَعَلَی الْمُتَعَلِّمینَ بِالْجُهْدِ وَالرَّغْبَةِ، وَعَلَی الْمُسْتَمِعینَ بِالاتِّباعِ وَالْمَوْعِظَةِ، وَعَلی مَرْضَی

ص:۸۰

الْمُسْلِمينَ بِالشِّفاءِ وَالرَّاحَةِ، وَعَلى مَوْتاهُمْ بِالرَّأْفَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَعَلى مَشايِخِنا بِالْوَقارِ وَالسَّكينَةِ، وَعَلى الشَّبابِ بِالْإِنابَةِ وَالتَّوْبَةِ، وَعَلَى النِّساء بِالْحَياءِ وَالْعِفَّةِ، وَعَلَى الْاغْنِياءِ بِالتَّواضُعِ وَالسَّعَةِ، وَعَلَى الْفُقَراءِ بِالصَّبْرِ وَالْقَناعَةِ، وَعَلَى الْغُزاةِ بِالنَّصْرِ وَالْغَلَبَةِ، وَعَلَى الْأُسَراءِ بِالْخَلاصِ وَالرَّاحَةِ، وَعَلَى الْامَراءِ بِالْعَدْلِ وَالشَّفَقَةِ، وَعَلَى الرَّعيَّةِ بِالانْصافِ وَحُسْنِ السيرَةِ، وَبارِكْ لِلْحُجاجِ وَالزُّوَّارِ فِى الزَّادِ وَالنَّفَقَةِ، وَاقْضِ ما اوْجَبْتَ عَلَيْهِمْ مِنَ الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ، بِفَضْلِكَ وَرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

استغاثه به حضرتصاحب الزّمان (عج)

به نقل مرحوم سیّد علیخان در «کلم الطیّب»، این استغاثه‌ای به حضرتصاحب الزمان است. هر جا که باشی دو رکعت نماز بخوان با حمد و هر سوره که بخواهی، سپس رو به قبله و زیر آسمان بایست، و بگو:

ص:۸۱

سَلامُ اللَّهِ الْكامِلُ التامُّ الشامِلُ الْعامُّ، وَصَلَواتُهُ الدَّائِمَةُ وَبَرَكاتُهُ الْقائِمَةُ التامَّةُ عَلى حُجَّةِ اللَّهِ، وَوَلِيِّهِ فى ارْضِهِ وَبِلادِهِ، وخَليفَتِهِ عَلى خَلْقِهِ وَعِبادِهِ، وَسُلالَةِ النُّبُوَّةِ وَبَقِيَّةِ الْعِتْرَةِ وَالصَّفْوَةِ،صاحِبَ الزَّمانِ وَمُظْهِرِ الْايمانِ، وَمُلَقِّنِ احْكامِ الْقُرْآنِ، وَمُطَهِّرِ الْارْضِ، وَناشِرِ الْعَدْلِ فِى الطُّولِ وَالْعَرْضِ، وَالْحُجَّةِ الْقائِمِ الْمَهْدىّ الْامام الْمُنْتَظَرِ الْمَرضىِّ، وَابْنِ الْائِمَّةِ الطاهِرينَ، الْوَصىِّ بْنِ الْاوْصِياءِ الْمَرْضِيينَ الْهادِى الْمَعْصُوم بْنِ الْائِمَّةِ الْهُداةِ الْمَعْصُومين، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مُعِزَّ الْمُؤْمِنينَ الْمُسْتَضْعَفينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مُذِّلَ الْكافِرينَ الْمُتَكَبِّرينَ الظالِمين، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلاىَ ياصاحِبَ الزَّمانِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ امير الْمُؤْمِنينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ الْائِمَّةِ الْحُجَجِ الْمَعْصُومينَ،

ص:۸۲

وَالْامام عَلَی الْخَلْقِ اجْمَعینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَوْلایَ سَلامَ مُخْلِصٍ لَکَ فِی الْوَلایَةِ، اشْهَدُ انَّکَ الْإمامُ الْمَهْدیُّ قَوْلًا وَفِعْلًا، وَانْتَ الَّذی تَمْلَأُ الْارضَ قِسْطاً وَعَدْلًا بَعْدَ ما مُلِئَتْ ظُلْماً وَجَوْراً، فَعَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَکَ، وَسَهَّلَ مَخْرَجَکَ، وَقَرَّبَ زَمانَکَ، وَکَثَّرَ انْصارَکَ وَاعْوانَکَ، وَانْجَزَ لَکَ ما وَعَدَکَ، فَهُو اصْدَقُ الْقائِلینَ، وَنُریدُ انْ نَمُنَّ عَلَی الَّذینَ اسْتُضْعِفُوا فِی الْارْضِ وَنَجْعَلَهُمْ ائِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوارِثینَ، یا مَوْلایَ یاصاحِبَ الزَّمانِ، یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ حاجَتی کَذا وَکَذا،

و به جای (کَذا وَکَذا) حاجات خود را ذکر کند.

فَاشْفَعْ لی فی نَجاحِها، فَقَدْ تَوَجَّهْتُ الَیْکَ بِحاجَتی، لِعِلْمی انَّ لَکَ عِنْدَ اللَّهِ شَفاعَةً مَقْبُولَةً، وَمَقاماً مَحْمُوداً، فَبِحَقِّ مَنِ اخْتَصَّکُمْ بِامْرِهِ وَارْتَضاکُمْ لِسِرِّهِ، وَبِالشَّأْنِ الَّذی لَکُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَیْنَکُمْ وَبَیْنَهُ، سَلِ اللَّهَ تَعالی فی نُجْحِ طَلِبَتی وَاجابَةِ دَعْوَتی وَکَشْفِ کُرْبَتی.

ص:۸۳

نماز جعفر طیّار

نماز جعفر طیّار علیه السلام با فضیلت و سند بسیار معتبر وارد شده، که مهمترین فضیلت آن، بخشیده شدن گناهان کبیره است، و افضل اوقات آن پیش از ظهر روز جمعه است، و کیفیّت آن چهار رکعت با دو تشهّد و دو سلام، در هر رکعت پس از حمد و سوره، قبل از رکوع پانزده مرتبه بگوید: سُبْحانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ للَّهِ وَلا الهَ الَّا اللَّهُ وَاللَّهُ اکْبَرُ، و در رکوع پس از ذکر رکوع ده مرتبه آن را بگوید، و پس از رکوع در حال قیام ده مرتبه، و در سجده بعد از ذکر سجده ده مرتبه، و در جلوس بین دو سجده ده مرتبه، و در سجده دوم ده مرتبه، و پس از سجده دوم ده مرتبه، و در هر چهار رکعت به همین کیفیّت عمل کند، و مجموع آن سیصد تسبیح می‌شود، و سوره مخصوصی در این نماز معیّن نشده؛ ولی افضل است که در رکعت

ص:۸۴

اول پس از حمد، سوره «اذا زُلْزِلَت» و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره «وَالْعادِیات» و در رکعت سوم «اذا جاءَ نَصْرُ اللَّه» و در رکعت چهارم «قُلْ هُوَ اللَّهُ احَدٌ» را بخواند.

و نیز مستحب است در سجده دوم از رکعت چهارم پس از اتمام تسبیحات بگوید:

سُبْحانَ مَنْ لَبِسَ الْعِزَّ وَالْوَقارَ، سُبْحانَ مَنْ تَعَطَّفَ بِالْمَجْدِ وَتَکَرَّمَ بِهِ، سُبْحانَ مَنْ لا یَنْبَغِی التَّسْبِیحُ الَّالَهُ، سُبْحانَ مَنْ احْصی کُلَّ شَیْءٍ عِلْمُهُ، سُبْحانَ ذِی الْمَنِّ وَالنِّعَم، سُبْحانَ ذی الْقُدْرَةِ وَالْکَرَم، اللَّهُمَّ انی اسْئَلُکَ بِمَعاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِکَ، وَمُنْتَهَی الرَّحْمَةِ مِن کِتابِکَ، وَاسْمِکَ الْأعْظَمِ، وَکَلِماتِکَ التامَّةِ الَّتی تَمَّتْصِدْقاً وَعَدْلًا،صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَاهْلِ بَیْتِهِ وافْعَلْ بی کَذا وَکَذا.

و به جای «کَذا وَکَذا» حاجت خود را از خدا بخواهد که برآورده می‌شود ان شاء اللَّه تعالی؛ و مستحبّ است

ص:۸۵

پس از اتمـام نماز بعـد از رکعت چهارم دست‌ها را بردارد و بگویـد: «یا رَبِّ یا رَبِّ» تا نفس قطع شود، و نیز کلمه «یا رَباهُ یا رَباهُ» را تکرار کنـد تا نفس قطع شود، و «رَبِّ رَبِّ» تا نفس قطع شود، و «یا اللَّهُ یا اللَّهُ» تا نفس قطع شود، و «یا حَیُّ یا حَیُّ» تا نفس قطع شود، و «یا رَحِیمُ یا رَحِیمُ» تا نفس قطع شود، و «یا رَحْمنُ یا رَحْمنُ» هفت مرتبه، و «یا ارْحَمَ الرَّاحِمِینَ» هفت مرتبه، پس بگو:

اللَّهُمَّ انی افْتَتِحُ الْقَوْلَ بِحَمْدِکَ، وَانْطِقُ بِالثَّناءِ عَلَیکَ، وَامَجِّدُکَ وَلا غایَةَ لِمَدْحِکَ، وَاثْنی عَلَیْکَ، وَمَنْ یَبْلُغُ غایَةَ ثَناءِکَ، وَامَدَ مَجْدِکَ، وَانّی لِخَلیقَتِکَ کُنْهُ مَعْرِفَةِ مَجْدِکَ، وَایَّ زَمَنٍ لَمْ تَکُنْ مَمْدُوحاً بِفَضْلِکَ، مَوْصُوفاً بِمَجْدِکَ، عَوَّاداً عَلَی الْمُذْنِبینَ بِحِلْمِکَ، تَخَلَّفَ سُکانُ ارْضِکَ عَنْ طاعَتِکَ، فَکُنْتَ عَلَیْهِمْ عَطُوفاً بِجُودِکَ، جَواداً بِفَضْلِکَ، عَوَّاداً بِکَرَمِکَ، یا لا الهَ الَّا انتْ الْمَنانُ ذُو الْجَلالِ وَالْاکْرامِ.

ص:۸۶

زیارت جامع اوّل (جامعهصغیره)

این زیـارت در کتب کـافی، تهـذیب و کامـل الزیارات نقل شـده است، و در تمام زیارتگاه‌های ائمّه و انبیاء و اوصـیاء علیهم السـلام خوانده می‌شود:

«السَّلامُ عَلی اوْلِیاءِ اللَّهِ وَاصْفِیاءِهِ، السَّلامُ عَلی امَناءِ اللَّهِ وَاحِباءِهِ، السَّلامُ عَلی انْصارِ اللَّهِ وَخُلَفاءِهِ، السَّلامُ عَلی مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی مَساکِنِ ذِکْرِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی مُظْهِری امْرِ اللَّهِ وَنَهْیِهِ، السَّلامُ عَلَی الدُّعاةِ الَی اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی المُسْتَقِرّینَ فی مَرْضاتِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الْمُخْلَصینَ فی طاعَةِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الْادِلَّاءِ عَلَی اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الَّذِینَ مَنْ والاهُمْ فَقَدْ والَی اللَّهَ، وَمَنْ عاداهُمْ فَقَدْ عادَی اللَّهَ، وَمَنْ عَرَفَهُمْ فَقَدْ عَرَفَ اللَّهَ، وَمَنْ جهِلَهُمْ فَقَدْ جهِلَ اللَّهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِهِمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، وَمَنْ تَخَلَّی مِنْهُمْ فَقَدْ تَخَلّی مِنَ

ص:۸۷

اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَاشْـهِدُ اللَّهَ انّی سِـلْمٌ لِمَنْ سالَمْتُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبْتُمْ، مُؤْمِنٌ بِسِـرِّكُمْ وَعَلانِيَتِكُمْ، مُفَوِّضٌ فی ذلِكَ كُلِّهِ الَيْكُمْ، لَعَنَ اللَّهُ عَدُوَّ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الْجِنِّ وَالْانْسِ، وَابْرَءُ الَی اللَّهِ مِنْهُمْ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ».

زیارت جامعه کبیره

زیـارت جـامعه، زیـارتی است که به خاطر جامع بودن مطالب و تعبیرها وصـفات و خصوصـیات امامان علیهم السـلام که در آن بیان شده، جامعیّت خاصّی دارد، و می‌توان هر یک از امامان و معصومین را با آن زیارت کرد.

نمونه‌هـای متعـدّدی به عنوان زیـارت جـامعه در کتاب‌ها آمـده است، که «زیارت جامعه کبیره» مفصّل تر و جامع تر از همه است، و یک دوره «امام شناسی» به حساب می‌آید.صفات و فضایل و ویژگی‌های ائمّه

ص:۸۸

معصومین علیهم السلام در این زیارت گردآمده، و کتاب‌های متعدّدی هم در شرح آن نوشته شده است.

زائری که بـا معرفت واز روی بصـیرت این زیارت را با توجه به معنایش در کنار قبور ائمّه بخوانـد، نوعی مرور بر اعتقادات و باورها وتجدید میثاق با اولیاء دین کرده است.

شیخصـدوق در «فقیه» و «عیون» روایت کرده از موسَـی بن عبـداللَّه نخعی، که گفت: به حضـرت امـام علیّ النّقی علیه السـلام عرض کردم: یا بن رسول اللَّه، مرا تعلیم فرما زیارتی با بلاغت که کامل باشد، که هرگاه خواستم زیارت کنم یکی از شما را، آن را بخوانم فرمود: چون به درگاه رسیدی بایست، و شهادتین را بگو، یعنی بگو:

«اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِیکَ لَهُ، وَاشْهَدُ انَّ مُحَمَّداًصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»

، و با حال غُسل باشی، و چون داخل حَرَم شوی و قبر را ببینی بایست، و سی مرتبه

«اللَّهُ اکْبَرُ»

بگو، پس با دل و تَنی

ص:۸۹

آرام اندکی راه برو، و گام ها را نزدیک یکدیگر بگذار، پس بایست، و سی مرتبه

«اللَّهُ اکْبَرُ»

بگو، پس نزدیک قبر مُطهّر برو، و چهل مرتبه

«اللَّهُ اکْبَرُ»

بگو تاصد تکبیر تمام شود، پس بگو:

السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اهْلَ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوْضِعَ الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلائِکَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْیِ، وَمَعْدِنَ الرَّحْمَةِ، وَخُزَّانَ الْعِلْمِ، وَمُنْتَهَی الْحِلْمِ، وَاصُولَ الْکَرَمِ، وَقادَةَ الْأُمَمِ، وَاوْلِیاءَ النِّعَمِ، وَعَناصِرَ الْأَبْرارِ، وَدَعائِمَ الْأَخْیارِ، وَساسَةَ الْعِبادِ، وَارْکانَ الْبِلادِ، وَابْوابَ الْایمانِ، وَامَناءَ الرَّحْمنِ، وَسُلالَةَ النَّبِیّینَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلینَ، وَعِتْرَةَ خِیَرَةِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلی ائِمَّةِ الْهُدی، وَمَصابیحِ الدُّجی، وَاعْلامِ التُّقی، وَذَوِی النُّهی، وَاولِی الْحِجی، وَکَهْفِ الْوَری، وَوَرَثَةِ الْأَنْبِیاءِ وَالْمَثَلِ الْأَعْلی، وَالدَّعْوَةِ الْحُسْنی، وَحُجَجِ اللَّهِ عَلی اهْلِ الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ

ص:۹۰

وَالْأُولی، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلی مَحآلِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ، وَمَساکِنِ بَرَکَةِ اللَّهِ، وَمَعادِنِ حِکْمَةِ اللَّهِ، وَحَفَظَةِ سِرِّ اللَّهِ، وَحَمَلَةِ کِتابِ اللَّهِ، وَاوْصِیاءِ نَبِیِّ اللَّهِ، وَذُرِّیَّةِ رَسُولِ اللَّهِ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی الدُّعاةِ اِلَی اللّهِ، وَالْأَدِلَّاءِ عَلی مَرْضاةِ اللَّهِ، وَالْمُسْتَقِرّینَ فی امْرِ اللَّهِ، وَالتَّآمّینَ فی مَحَبَّةِ اللَّهِ، وَالْمُخْلِصینَ فی تَوْحیدِ اللَّهِ، وَالْمُظْهِرینَ لِامْرِ اللَّهِ وَنَهْیِهِ، وَعِبادِهِ الْمُکْرَمینَ الَّذینَ لا یَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِامْرِهِ یَعْمَلُونَ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی الْأَئِمَّةِ الدُّعاةِ، وَالْقادَةِ الْهُداةِ، وَالسادَةِ الْوُلاةِ، وَالذَّادَةِ الْحُماةِ، وَاهْلِ الذِّکْرِ، وَاولِی الْأَمْرِ، وَبَقِیَّةِ اللَّهِ وَخِیَرَتِهِ وَحِزْبِهِ، وَعَیْبَةِ عِلْمِهِ وَحُجَّتِهِ وَصِراطِهِ وَنُورِهِ وَبُرْهانِهِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، کَما شَهِدَ اللَّهُ لِنَفْسِهِ وَشَهِدَتْ لَهُ مَلائِکَتُهُ وَاولُوا الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، لا الهَ الَّا

ص:۹۱

هُوَ الْعَزيزُ الْحَكيمُ، وَاشْهَدُ انَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ الْمُنْتَجَبُ، وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضى، ارْسَلَهُ بِالْهُدى وَدينِ الْحَقِّ، لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، وَاشْهَدُ انَّكُمُ الْأَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمَهْدِيُّونَ، الْمَعْصُومُونَ الْمُكَرَّمُونَ الْمُقَرَّبُونَ، الْمُتَّقُونَ الصادِقُونَ الْمُصْطَفَوْنَ، الْمُطيعُونَ لِلَّهِ، الْقَوَّامُونَ بِامْرِهِ، الْعامِلُونَ بِارادَتِهِ، الْفائِزُونَ بِكَرامَتِهِ، اصْطَفاكُمْ بِعِلْمِهِ، وَارْتَضاكُمْ لِغَيْبِهِ، وَاخْتارَكُمْ لِسِرِّهِ، وَاجْتَبيكُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَاعَزَّكُمْ بِهُداهُ، وَخَصَّكُمْ بِبُرْهانِهِ، وَانْتَجَبَكُمْ لِنُورِهِ، وَايَّدَكُمْ بِرُوحِهِ، وَرَضِيَكُمْ خُلَفاءَ فى ارْضِهِ، وَحُجَجاً عَلى بَرِيَّتِهِ وَانْصاراً لِدينِهِ، وَحَفَظَةً لِسِرِّهِ، وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعاً لِحِكْمَتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْيِهِ، وَارْكاناً لِتَوْحيدِهِ، وَشُهَداءَ عَلى خَلْقِهِ، وَاعْلاماً لِعِبادِهِ، وَمَناراً فى بِلادِهِ، وَادِلَّاءَ عَلى صِراطِهِ، عَصَمَكُمُ اللَّهُ مِنَ الزَّلَلِ، وَآمَنَكُمْ مِنَ الْفِتَنِ، وَطَهَّرَكُمْ مِنَ الدَّنَسِ، وَاذْهَبَ

ص:۹۲

عَنْكُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَكُمْ تَطْهيراً، فَعَظَّمْتُمْ جلالَهُ، وَاكْبَرْتُمْ شَأْنَهُ، وَمَجَّدْتُمْ كَرَمَهُ، وَادَمْتُمْ ذِكْرَهُ، وَوَكَّدْتُمْ ميثاقَهُ، وَاحْكَمْتُمْ عَقْدَ طاعَتِهِ، وَنَصَحْتُمْ لَهُ فِى السِّرِّ وَالْعَلانِيَةِ، وَدَعَوْتُمْ الى سَبيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَبَذَلْتُمْ انْفُسَكُمْ فى مَرْضاتِهِ، وَصَبَرْتُمْ عَلى ما اصابَكُمْ فى جَنْبِهِ، وَاقَمْتُمُ الصَّلاةَ، وَآتَيْتُمُ الزَّكاةَ، وَامَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَجاهَدْتُمْ فِىاللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ حَتّى اعْلَنْتُمْ دَعْوَتَهُ، وَبَيَّنْتُمْ فَرائِضَهُ، وَاقَمْتُمْ حُدُودَهُ، وَنَشَرْتُمْ شَرائِعَ احْكامِهِ، وَسَنَنْتُمْ سُنَّتَهُ، وَصِرْتُمْ فى ذلِكَ مِنْهُ الَى الرِّضا، وَسَلَّمْتُمْ لَهُ الْقَضاءَ، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ مَضى، فَالرَّاغِبُ عَنْكُمْ مارِقٌ، وَاللّازِمُ لَكُمْ لاحِقٌ، وَالْمُقَصِّرُ فى حَقِّكُمْ زاهِقٌ، وَالْحَقُّ مَعَكُمْ وَفيكُمْ وَمِنْكُمْ وَالَيْكُمْ، وَانْتُمْ اهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، وَميراثُ النُّبُوَّةِ عِنْدَكُمْ، وَايابُ الْخَلْقِ الَيْكُمْ، وَحِسابُهُمْ عَلَيْكُمْ، وَفَصْلُ الْخِطابِ عِنْدَكُمْ، وَآياتُ

ص:۹۳

اللَّهِ لَدَيْكُمْ، وَعَزائِمُهُ فيكُمْ، وَنُورُهُ وَبُرْهانُهُ عِنْدَكُمْ، وَامْرُهُ الَيْكُمْ، مَنْ والاكُمْ فَقَدْ والَى اللَّهَ، وَمَنْ عاداكُمْ فَقَدْ عادَ اللَّهَ، وَمَنْ احَبَّكُمْ فَقَدْ احَبَّ اللَّهَ، وَمَنْ ابْغَضَكُمْ فَقَدْ ابْغَضَ اللَّهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ، انْتُمُ

[السَّبيلُ الْاعْظَمُ و

] الصِّراطُ الْأَقْوَمُ، وَشُهَداءُ دارِ الْفَناءِ، وَشُفَعاءُ دارِ الْبَقاءِ، وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ، وَالْآيَةُ الْمَخْزُونَةُ، وَالْأَمانَةُ الْمَحْفُوظَةُ، وَالْبابُ الْمُبْتَلى بِهِ النـاسُ، مَنْ اتيكُمْ نَجى، وَمَنْ لَمْ يَأْتِكُمْ هَلَكَ، الَى اللَّهِ تَدْعُونَ، وَعَلَيْهِ تَدُلُّونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُ تُسَلِّمُونَ، وَبِامْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَالى سَبيلِهِ تُرْشِدُونَ، وَبِقَوْلِهِ تَحْكُمُونَ، سَعَدَ مَنْ والاكُمْ، وَهَلَكَ مَنْ عاداكُمْ، وَخابَ مَنْ جَحَدَكُمْ، وَضَلَّ مَنْ فارَقَكُمْ، وَفازَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ، وَامِنَ مَنْ لَجَا الَيْكُمْ، وَسَلِمَ مَنْ صَدَّقَكُمْ، وَهُدِىَ مَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ، مَنِ اتَّبَعَكُمْ فَالْجَنَّةُ مَاْويهُ، وَمَنْ خالَفَكُمْ فَالنارُ مَثْويهُ، وَمَنْ

ص:۹۴

جَحَدَكُمْ كافِرٌ، وَمَنْ حارَبَكُمْ مُشْرِكٌ، وَمَنْ رَدَّ عَلَيْكُمْ فى اسْفَلِ دَرَكٍ مِنَ الْجَحيمِ، اشْهَدُ انَّ هذا سابِقٌ لَكُمْ فيما مَضى، وَجارٍ لَكُمْ فيما بَقِىَ، وَانَّ ارْواحَكُمْ وَنُورَكُمْ وَطينَتَكُمْ واحِدَةٌ، طابَتْ وَطَهُرَتْ بَعْضُها مِنْ بَعْضٍ، خَلَقَكُمُ اللَّهُ انْواراً، فَجَعَلَكُمْ بِعَرْشِهِ مُحْدِقينَ حَتّى مَنَّ عَلَيْنا بِكُمْ، فَجَعَلَكُمْ فى بُيُوتٍ اذِنَ اللَّهُ انْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فيهَا اسْمُهُ، وَجَعَلَصَلَواتَنا عَلَيْكُمْ وَما خَصَّنا بِهِ مِنْ وِلايَتِكُمْ، طيباً لِخُلْقِنا وَطَهارَةً لِأَنْفُسِنا، وَتَزْكِيَةً لَنا وَكَفارَةً لِذُنُوبِنا، فَكُنا عِنْدَهُ مُسَلِّمينَ، بِفَضْلِكُمْ وَمَعْرُوفينَ، بِتَصْديقِنا اياكُمْ، فَبَلَغَ اللَّهُبِكُمْ اشْرَفَ مَحَلِّ الْمُكَرَّمينَ، وَاعْلى مَنازِلِ الْمُقَرَّبينَ، وَارْفَعَ دَرَجاتِ الْمُرْسَلينَ، حَيْثُ لا يَلْحَقُهُ لاحِقٌ، وَلا يَفُوقُهُ فائِقٌ، وَلا يَسْبِقُهُ سابِقٌ، وَلا يَطْمَعُ فى ادْراكِهِ طامِعٌ، حَتّى لا يَبْقى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَلا نَبىٌّ مُرْسَلٌ، وَلاصِدّيقٌ وَلا شَهيدٌ، وَلا عالِمٌ وَلا جاهِلٌ، وَلا دَنىٌّ وَلا

ص:۹۵

فاضِلٌ، وَلا مُؤْمِنٌصالِحٌ، وَلا فاجِرٌ طالِحٌ، وَلا جَبارٌ عَنيدٌ، وَلا شَيْطانٌ مَريدٌ، وَلا خَلْقٌ فيما بَيْنَ ذلِكَ شَهيدٌ، الَّا عَرَّفَهُمْ جَلالَةَ امْرِكُمْ، وَعِظَمَ خَطَرِكُمْ، وَكِبَرَ شَأْنِكُمْ، وَتَمامَ نُورِكُمْ، وَصِدْقَ مَقاعِدِكُمْ، وَثَباتَ مَقامِكُمْ، وَشَرَفَ مَحَلِّكُمْ وَمَنْزِلَتِكُمْ عِنْدَهُ، وَكَرامَتَكُمْ عَلَيْهِ وَخاصَّتَكُمْ لَدَيْهِ، وَقُرْبَ مَنْزِلَتِكُمْ مِنْهُ، بِابى انْتُمْ وَامّى وَاهْلى وَمالى وَاسْرَتى، اشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهِدُكُمْ، انّى مُؤْمِنٌ بِكُمْ وَبِما آمَنْتُمْ بِهِ، كافِرٌ بَعَدُوِّكُمْ وَبِما كَفَرْتُمْ بِهِ، مُسْتَبْصِرٌ بِشَأْنِكُمْ وَبِضَلالَةِ مَنْ خالَفَكُمْ، مُوالٍ لَكُمْ وَلِأَوْلِيائِكُمْ، مُبْغِضٌ لِأَعْدائِكُمْ، وَمُعادٍ لَهُمْ، سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَكُمْ، مُحَقِّقٌ لِما حَقَّقْتُمْ، مُبْطِلٌ لِما ابْطَلْتُمْ، مُطيعٌ لَكُمْ عارِفٌ بِحَقِّكُمْ، مُقِرٌّ بِفَضْلِكُمْ مُحْتَمِلٌ لِعِلْمِكُمْ، مُحْتَجِبٌ بِذِمَّتِكُمْ، مُعْتَرِفٌ بِكُمْ، مُؤْمِنٌ بِايابِكُمْ، مُصَدِّقٌ بِرَجْعَتِكُمْ، مُنْتَظِرٌ لِامْرِكُمْ، مُرْتَقِبٌ لِدَوْلَتِكُمْ، آخِذٌ بِقَوْلِكُمْ، عامِلٌ بِامْرِكُمْ، مُسْتَجيرٌ

ص:۹۶

بِکُمْ، زائِرٌ لَکُمْ، لائِذٌ عائِذٌ بِقُبُورِکُمْ، مُسْتَشْفِعٌ الَی اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِکُمْ، وَمُتَقَرِّبٌ بِکُمْ الَیْهِ، وَمُقَدِّمُکُمْ امامَ طَلِبَتی وَحَوآئِجی وَارادَتی فی کُلِّ احْوالی وَامُوری، مُؤْمِنٌ بِسِرِّکُمْ وَعَلانِیَتِکُمْ وَشاهِدِکُمْ وَغائِبِکُمْ وَاوَّلِکُمْ وَآخِرِکُمْ، وَمُفَوِّضٌ فی ذلِکَ کُلِّهِ الَیْکُمْ، وَمُسَلِّمٌ فیهِ مَعَکُمْ، وَقَلْبی لَکُمْ مُسَلِّمٌ، وَرَأْیی لَکُمْ تَبَعٌ، وَنُصْرَتی لَکُمْ مُعَدَّةٌ حَتّی یُحْیِیَ اللَّهُ تَعالی دینَهُ بِکُمْ، وَیَرُدَّکُمْ فی ایامِهِ، وَیُظْهِرَکُمْ لِعَدْلِهِ، وَیُمَکِّنَکُمْ فی ارْضِهِ، فَمَعَکُمْ مَعَکُمْ لامَعَ غَیْرِکُمْ، آمَنْتُ بِکُمْ، وَتَوَلَّیْتُ آخِرَکُمْ بِما تَوَلَّیْتُ بِهِ اوَّلَکُمْ، وَبَرِئْتُ الَی اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ اعْدائِکُمْ، وَمِنَ الْجِبْتِ وَالطاغُوتِ وَالشَّیاطینِ وَحِزْبِهِمُ الظالِمینَ لَکُمْ، وَالْجاحِدینَ لِحَقِّکُمْ، وَالْمارِقینَ مِنْ وِلایَتِکُمْ، وَالْغاصِبینَ لِأِرْثِکُمْ وَالشاکّینَ فیکُمْ، وَالْمُنْحَرِفینَ عَنْکُمْ، وَمِنْ کُلِّ وَلیجَةٍ دُونَکُمْ، وَکُلِّ مُطاعٍ سِواکُمْ، وَمِنَ الْأَئِمَّةِ الَّذینَ یَدْعُونَ

ص:۹۷

الَی النارِ، فَثَبَّتَنِیَ اللَّهُ ابَداً ما حَییتُ عَلی مُوالاتِکُمْ وَمَحَبَّتِکُمْ وَدینِکُمْ، وَوَفَّقَنی لِطاعَتِکُمْ، وَرَزَقَنی شَفاعَتَکُمْ، وَجَعَلَنی مِنْ خِیارِ مَوالیکُمْ، التابِعینَ لِما دَعَوْتُمْ الَیْهِ، وَجَعَلَنی مِمَّنْ یَقْتَصُّ آثارَکُمْ، وَیَسْلُکُ سَبیلَکُمْ، وَیَهْتَدی بِهُدیکُمْ، وَیُحْشَرُ فی زُمْرَتِکُمْ، وَیَکِرُّ فی رَجْعَتِکُمْ، وَیُمَلَّکُ فی دَوْلَتِکُمْ، وَیُشَرَّفُ فی عافِیَتِکُمْ، وَیُمَکَّنُ فی ایامِکُمْ، وَتَقِرُّ عَیْنُهُ غَداً بِرُؤْیَتِکُمْ، بِابی انْتُمْ وَامّی وَنَفْسی وَاهْلی وَمالی، مَنْ ارادَ اللَّهَ بَدَءَ بِکُمْ، وَمَنْ وَحَّدَهُ قَبِلَ عَنْکُمْ، وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِکُمْ، مَوالِیَّ لااحْصی ثَنائَکُمْ، وَلا ابْلُغُ مِنَ الْمَدْحِ کُنْهَکُمْ، وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَکُمْ، وَانْتُمْ نُورُ الْأَخْیارِ، وَهُداةُ الْأَبْرارِ، وَحُجَجُ الْجَبارِ، بِکُمْ فَتَحَ اللَّهُ، وَبِکُمْ یَخْتِمُ وَبِکُمْ یُنَزِّلُ الْغَیْثَ، وَبِکُمْ یُمْسِکُ السَّماءَ انْ تَقَعَ عَلَی الْأَرْضِ الَّا بِاذْنِهِ، وَبِکُمْ یُنَفِّسُ الْهَمَّ وَیَکْشِفُ الضُّرَّ، وَعِنْدَکُمْ ما نَزَلَتْ بِهِ رُسُلُهُ،

ص:۹۸

وَهَبَطَتْ بِهِ مَلائِکَتُهُ، وَالی جَدِّکُمْ

[و اگر زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام باشد بجای:

«وَالی جَدِّکُمْ»

بگو:

«وَالی اخیکَ»

] بُعِثَ الرُّوحُ الْأَمینُ، آتاکُمُ اللَّهُ ما لَمْ یُؤْتِ احَداً مِنَ الْعالَمینَ، طَأْطَا کُلُّ شَریفٍ لِشَرَفِکُمْ، وَبَخَعَ کُلُّ مُتَکَبِّرٍ لِطاعَتِکُمْ، وَخَضَعَ کُلُّ جَبارٍ لِفَضْلِکُمْ، وَذَلَّ کُلُّ شَیْءٍ لَکُمْ، وَاشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِکُمْ، وَفازَ الْفائِزُونَ بِوِلایَتِکُمْ، بِکُمْ یُسْلَکُ الَی الرِّضْوانِ، وَعَلی مَنْ جَحَدَ وِلایَتَکُمْ غَضَبُ الرَّحْمنِ، بِابی انْتُمْ وَامّی وَنَفسی وَاهْلی وَمالی، ذِکْرُکُمْ فِی الذَّاکِرینَ، وَاسْماؤُکُمْ فِی الْأَسْماءِ، وَاجْسادُکُمْ فِی الْأَجْسادِ، وَارْواحُکُمْ فِی الْأَرْواحِ، وَانْفُسُکُمْ فِی النُّفُوسِ، وَآثارُکُمْ فِی الْآثارِ، وَقُبُورُکُمْ فِی الْقُبُورِ، فَما احْلی اسْمائَکُمْ، وَاکْرَمَ انْفُسَکُمْ، وَاعْظَمَ شَأْنَکُمْ، وَاجَلَّ خَطَرَکُمْ، وَاوْفی عَهْدَکُمْ، وَاصْدَقَ وَعْدَکُمْ، کَلامُکُمْ نُورٌ، وَامْرُکُمْ رُشْدٌ، وَوَصِیَّتُکُمُ التَّقْوی، وَفِعْلُکُمُ

ص:۹۹

الْخَيْرُ، وَعـادَتُكُمُ الْاَحْسـانُ، وَسَـجِيَّتُكُمُ الْكَرَمُ، وَشَاْنُكُمُ الْحَقُّ وَالصِّدْقُ وَالرِّفْقُ، وَقَوْلُكُمْ حُكْمٌ وَحَتْمٌ، وَرَاْيُكُمْ عِلْمٌ وَحِلْمٌ وَحَزْمٌ، انْ ذُكِرَ الْخَيْرُ كُنْتُمْ اوَّلَهُ وَاصْـلَهُ وَفَرْعَهُ وَمَعْـدِنَهُ وَمَـاْوِيهُ وَمُنْتَهـاهُ، بِـابى انْتُمْ وَامّى وَنَفْسـى، كَيْفَ اصِفُ حُسْنَ ثَنـائِكُمْ، وَاحْصـى جَميلَ بَلائِكُمْ، وَبِكُـمْ اخْرَجَنـا اللَّهُ مِـنَ الـذُّلِّ، وَفَرَّجَ عَنـا غَمَراتِ الْكُرُوبِ، وَانْقَـذَنا مِنْ شَـفا جُرُفِ الْهَلَكـاتِ وَمِـنَ النـارِ، بِـابى انْتُـمْ وَامّى وَنَفْســى، بِمُوالاتِكُمْ عَلَّمَنَا اللَّهُ مَعالِمَ دينِنا، وَاصْـلَحَ ما كانَ فَسَـدَ مِنْ دُنْيانا، وَبِمُوالاتِكُمْ تَمَّتِ الْكَلِمَـةُ وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ وَائْتَلَفَتِ الْفُرْقَةُ، وَبِمُوالاتِكُمْ تُقْبَلُ الطاعَـةُ الْمُفْتَرَضَةُ، وَلَكُمُ الْمَوَدَّةُ الْواجِبَةُ، وَالدَّرَجاتُ الرَّفيعَةُ، وَالْمَقامُ الْمَحْمُودُ، وَالْمَكانُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَالْجاهُ الْعَظيمُ، وَالشَّاْنُ الْكَبيرُ، وَالشَّفاعَةُ الْمَقْبُولَةُ، رَبَّنا آمَنا بِما انْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ، فَاكْتُبْنا مَعَ الشاهِدينَ،

ص:۱۰۰

رَبَّنا لا تُزِغْ قُلُوبَنا بَعْدَ اذْ هَدَیْتَنا وَهَبْ لَنا مِنْ لَدُنْکَ رَحْمَةً، انَّکَ انْتَ الْوَهابُ، سُبْحانَ رَبِّنا انْ کانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولًا، یا وَلیَّ اللَّهِ «(۱)» انَّ بَیْنی وَبیْنَ اللَّهِ عَزَّ وَ

جَلَّ ذُنُوباً لایَأْتی عَلَیْها الَّا رِضاکُمْ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَکُمْ عَلی سِرِّهِ، وَاسْتَرْعاکُمْ امْرَ خَلْقِهِ، وَقَرَنَ طاعَتَکُمْ بِطاعَتِهِ، لَمَّا اسْتَوْهَبْتُمْ ذُنُوبی وَکُنْتُمْ شُفَعائی، فَانّی لَکُمْ مُطیعٌ، مَنْ اطاعَکُمْ فَقَدْ اطاعَ اللَّهَ، وَمَنْ عَصاکُمْ فَقَدْ عَصَی اللَّهَ، وَمَنْ احَبَّکُمْ فَقَدْ احَبَّ اللَّهَ، وَمَنْ ابْغَضَکُمْ فَقَدْ ابْغَضَ اللَّهَ، اللهُمَّ انی لَوْ وَجَدْتُ شُفَعاءَ اقْرَبَ الَیْکَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَاهْلِ بَیْتِهِ الْأَخْیارِ، الْأَئِمَّةِ الْأَبْرارِ، لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعائی، فَبِحَقِّهِمُ الَّذی اوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَیْکَ، اسْئَلُکَ انْ تُدْخِلَنی فی جُمْلَةِ الْعارِفینَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفی زُمْرَةِ الْمَرْحُومینَ بِشَفاعَتِهِمْ، انَّکَ ارْحَمُ

۱- - در گفتن یا وَلِیَّ اللَّهِ امامی را که زیارت می‌کند مخاطب سازد وممکن است که همه مُراد باشند بر سبیل بدلیّت یا جنسیّت واگر بعنوان جمیع بگوید بهتر است که« یا اوْلِیاءَ اللَّهِ» بگوید« ذلک نقل من شرح المجلسی الأول»

ص:۱۰۱

الرَّاحِمینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطاهِرینَ، وَسَلَّمَ تَسْلیماً کَثیراً وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَالْوَکیلُ.

زیارت امین اللّه

یکی از زیارت‌های بسیار معروف و معتبر است که در کتاب‌های زیارات روایت شده است. مرحوم علامه مجلسی آن را از نظر متن و سند از بهترین زیارات دانسته که مناسب است در همه حرم‌ها و مزارهای ائمّه علیهم السلام بر آن مداومت شود.

این زیـارت، هم از زیارت‌هـای مطلقه محسوب می‌شود که در هر وقت می‌توان خوانـد، هم از زیارت‌های مخصوصه روز غـدیر خم است، و هم از زیارات جامعه‌ای است که در همه حرم‌های مقدّس ائمّه علیهم السـلام خوانده می‌شود. محتوای عرفانی و سراسر شور و اشتیاق به قرب الهی دارد. کیفیّت آن چنان است که به سندهای معتبر روایت شده از جابر از امام

ص:۱۰۲

محمّد باقر علیه السلام که امام زین العابدین علیه السلام به زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام آمد، و نزد قبر آن حضرت ایستاد، و گریست، و گفت:

السَّلامُ عَلَیْکَ یا امینَ اللَّهِ فی ارْضِهِ وَحُجَّتَهُ عَلی عِبادِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امیرَالْمُؤْمِنینَ «(۱)»، اشْهَدُ انَّکَ جاهَدْتَ فِی اللَّهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَعَمِلْتَ بِکِتابِهِ، وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ نَبِیِّهِ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، حَتّی دَعاکَ اللَّهُ الی جِوارِهِ، فَقَبَضَکَ الَیْهِ بِاخْتِیارِهِ، وَالْزَمَ اعْداَئکَ الْحُجَّةَ مَعَ مالَکَ مِنَ الْحُجَجِ الْبالِغَةِ عَلی جَمیعِ خَلْقِهِ، اللهُمَّ فَاجْعَلْ نَفْسی مُطْمَئِنَّةً بِقَدَرِکَ، راضِیَةً بِقَضائِکَ، مُولَعَةً بِذِکْرِکَ وَدُعائِکَ، مُحِبَّةً لِصَفْوَةِ اوْلِیائِکَ، مَحْبُوبَةً فی ارْضِکَ وَسَمائِکَ،صابِرَةً عَلی

۱- - اگر قصد زیارت امام دیگری جز حضرت علی علیه السلام را داری بجای« یا امیرَ الْمُؤْمنینَ» اسم آن امام مورد نظر آورده شود مثلًا در زیارت امام رضا علیه السلام گفته شود« یا عَلیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضا»

ص:۱۰۳

نُزُولِ بَلائِکَ، شاکِرَةً لِفَواضِلِ نَعْمائِکَ، ذاکِرَةً لِسَوابغِ آلائِکَ، مُشْتاقَةً الی فَرْحَةِ لِقائِکَ، مُتَزَوِّدَةً التَّقْوی لِیَوْمِ جَزائِکَ، مُسْتَنَّةً بِسُنَنِ اوْلِیائِکَ، مُفارِقَةً لِأَخْلاقِ اعْدائِکَ، مَشْغُولَةً عَنِ الدُّنْیا بِحَمْدِکَ وَثَنائِکَ.

* پس پهلوی روی مبارک خود را بر قبر گذاشت و گفت:

اللهُمَّ انَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتینَ الَیْکَ والِهَةٌ، وَسُبُلَ الرَّاغِبینَ الَیْکَ شارِعَةٌ، وَاعْلامَ الْقاصِدینَ الَیْکَ واضِحَةٌ، وَافْئِدَةَ الْعارِفینَ مِنْکَ فازِعَةٌ، وَاصْواتَ الدَّاعینَ الَیْکَصاعِدَةٌ، وَابْوابَ الْإِجابَةِ لَهُمْ مُفَتَّحَةٌ، وَدَعْوَةَ مَنْ ناجاکَ مُسْتَجابَةٌ، وَتَوْبَةَ مَنْ اناب الَیْکَ مَقْبُولَةٌ، وَعَبْرَةَ مَنْ بَکی مِنْ خَوْفِکَ مَرْحُومَةٌ، وَالْإِغاثَةَ لِمَنِ اسْتَغاثَ بِکَ مَوْجُودَةٌ، وَالْإِعانَةَ لِمَنِ اسْتَعانَ بِکَ مَبْذُولَةٌ، وَعِداتِکَ لِعِبادِکَ مُنْجَزَةٌ، وَزَلَلَ مَنِ اسْتَقالَکَ مُقالَةٌ، وَاعْمالَ الْعامِلینَ لَدَیْکَ مَحْفُوظَةٌ،

ص:۱۰۴

وَارْزاقَکَ الَی الْخَلائِقِ مِنْ لَدُنْکَ نازِلَةٌ، وَعَوائِدَ الْمَزیدِ الَیْهِمْ واصِلَةٌ، وَذُنُوبَ الْمُسْتَغْفِرینَ مَغْفُورَةٌ، وَحوائِجَ خَلْقِکَ عِنْدَکَ مَقْضِیَّةٌ، وَجوائِزَ السائِلینَ عِنْدَکَ مُوَفَّرَةٌ، وَ عَوائِدَ الْمَزیدِ مُتَواتِرَةٌ، وَمَوائِدَ الْمُسْتَطْعِمینَ مُعَدَّةٌ، وَمَناهِلَ الظِّماءِ مُتْرَعَةٌ، اللهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعائی، وَاقْبَلْ ثَنائی، وَاجْمَعْ بَیْنی وَبَیْنَ اوْلِیائی، بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَفاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، انَّکَ وَلِیُّ نَعْمائی، وَمُنْتَهی مُنایَ، وَغایَةُ رَجائی فی مُنْقَلَبی وَمَثْوایَ.

و در کامل الزّیارات بعد از زیارت این جملات آمده است:

انْتَ الهی وَسَیِّدی وَمَوْلایَ، اغْفِرْ لِأَوْلِیائِنا، وَکُفَّ عَنا اعْدائَنا، وَاشْغَلْهُمْ عَنْ اذانا، وَاظْهِرْ کَلِمَةَ الْحَقِّ، وَاجْعَلْهَا الْعُلْیا، وَادْحِضْ کَلِمَةَ الْباطِلِ، وَاجْعَلْهَا السُّفْلی، انَّکَ عَلی کُلِّ شَیءٍ قَدیرٌ.

ص:۱۰۵

زیارت وارث

زیارت مطلقه امام‌حسین علیه السلام معروف به زیارت وارث.

این زیارت معتبر و پر محتوا، ابراز علاقه و همبستگی با سید الشّهداء و شهدای دیگر کربلاست، و سلسله نورانی نیاکان امام حسین و دودمان رسالت علیه السلام را به یاد می‌آورد.

و پیوند زائر را با اهل بیت عصمت تحکیم می‌کند، پس چون قصد زیارت امام حسین علیه السلام نمودی بگو:

«السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ آدَمَصِفْوَۀِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ نُوحٍ نَبِیّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ ابْراهیمَ خَلیلِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُوسی کَلیمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ عِیسی رُوحِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبیبِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وارِثَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلَیْهِ السَّلامُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ مُحَمَّدٍ

ص:۱۰۶

الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَلیّ الْمُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ فاطِمَهَٔ الزَّهْراءِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ خَدیجَهَٔ الْکُبْری، السَّلامُ عَلَیْکَ یـا ثـارَ اللَّهِ وَابْنَ ثارِهِ وَالْوِتْرَ الْمَوْتُورَ، اشْـهَدُ انَّکَ قَـدْ اقَمْتَ الصَّلاهَٔ، وَآتَیْتَ الزَّکاهَٔ، وَامَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَاطَعْتَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَتّی اتیـکَ الْیَقینُ، فَلَعَنَ اللَّهُ امَّهًٔ قَتَلَتْکَ، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّهًٔ ظَلَمَتْکَ، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّهًٔ سَـمِعَتْ بِـذلِکَ فَرَضِـیَتْ بِهِ، یا مَوْلایَ یا ابا عَبْدِ اللَّهِ، اشْـهَدُ انَّکَ کُنْتَ نُوراً فِی الْاصْلابِ الشامِخَهِٔ وَالْارْحامِ الْمُطَهَّرَهِٔ، لَمْ تُنَجّسْکَ الْجاهِلِیَّهُٔ بِانْجاسِها، وَلَمْ تُلْبِسْکَ مِنْ مُدْلَهِماتِ ثِیابِها، وَاشْـهَدُ انَّکَ مِنْ دَعـائِمِ الـدّینِ وَارْکانِ الْمُؤْمِنینَ، وَاشْـهَدُ اَنَّکَ الْامامُ الْبَرُّ التَّقیُّ الرَّضـیُّ الزَّکیُّ الْهادِی الْمَهْـدیُّ، وَاشْـهَدُ انَّ الْائِمَّهَٔ مِنْ وُلْدِکَ کَلِمَهُٔ التَّقْوی، وَاعْلامُ الْهُدی، وَالْعُرْوَهُٔ الْوُثْقی، وَالْحُجَّهُٔ عَلی اهْلِ الدُّنْیا، وَاشْهِدُ اللَّهَ وَمَلائِکَتَهُ

ص:۱۰۷

وَانْبِیاءَهُ وَرُسُلَهُ، انّی بِکُمْ مُؤْمِنٌ وَبِایابِکُمْ مُوقِنٌ، بِشَرائِعِ دینی وَخَواتیمِ عَمَلی، وَقَلْبی لِقَلْبِکُمْ سِلْمٌ، وَامْری لِامْرِکُمْ مُتَّبِعٌ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ، وَعَلی ارْواحِکُمْ، وَعَلی اجْسادِکُمْ، وَعَلی اجْسامِکُمْ، وَعَلی شاهِدِکُمْ، وَعَلی غائِبِکُمْ، وَعَلی ظاهِرِکُمْ، وَعَلی باطِنِکُمْ.

بِابی انْتَ وَامّی یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، بِابی انْتَ وَامّی یا ابا عَبْدِ اللَّهِ، لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیَّةُ، وَجَلَّتِ الْمُصیبَةُ بِکَ عَلَیْنا وَعَلی جَمیعِ اهْلِ السَّمواتِ وَالْارْضِ، فَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً اسْرَجَتْ وَالْجَمَتْ وَتَهَیَّاتْ لِقِتالِکَ، یا مَوْلایَ یا ابا عَبْدِ اللَّهِ، قَصَدْتُ حَرَمَکَ، وَاتَیْتُ الی مَشْهَدِکَ، اسْئَلُ اللَّهَ بِالشَّأنِ الَّذی لَکَ عِنْدَهُ، وَبِالْمَحَلِّ الَّذی لَکَ لَدَیْهِ انْ یُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وَانْ یَجْعَلَنی مَعَکُمْ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَهِ.

پس برخیز و دو رکعت نماز با هر سوره که می‌خواهی

ص:۱۰۸

بخوان، و چون از نماز فارغ شدی بگو:

«اللّٰهُمَّ انّی صَلَّیْتُ وَرَکَعْتُ وَسَجَدْتُ لَکَ، وَحْدَکَ لا شَریکَ لَکَ، لِانَّ الصَّلاةَ وَالرُّکُوعَ وَالسُّجُودَ لاتَکُونُ الّا لَکَ، لِانَّکَ انْتَ اللّٰهُ لااله الّا انْتَ، اللّٰهُمَّ صَلِّ علی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، وَابْلِغْهُمْ عَنّی افْضَلَ السَّلامِ وَالتَّحِیَّةِ، وَارْدُدْ عَلَیَّ مِنْهُمُ السَّلامَ، اللّٰهُمَّ وَهاتانِ الرَّکْعَتانِ هَدِیَّةٌ مِنّی الی مَوْلایَ الْحُسَیْنِ بْنِ عَلیّ عَلَیْهِمَا السَّلامُ، اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَعَلَیْهِ وَتَقَبَّلْ مِنّی، وَأْجُرْنی عَلی ذلِکَ بِافْضَلِ امَلی وَرَجاءی فِیکَ وفی وَلِیّکَ، یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنینَ».

پس قصد زیارت علیّ بن الحسین علیهما السلام نموده، وبگو:

السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا بْنَ نَبیّ اللّٰهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الشَّهیدُ وَابْنُ الشَّهیدِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْمَظْلُومُ وَابْنُ الْمَظْلُوم،

ص:۱۰۹

لَعَنَ اللّهُ امَّهً قَتَلَتْک، وَلَعَنَ اللّهُ امَّهً ظَلَمَتْک، وَلَعَنَ اللّهُ امَّهً سَمِعَتْ بِذلِک فَرَضِیَتْ بِهِ.

السَّلامُ عَلَیْک یا وَلِیَ‌اللَّهِ وَابْنَ‌وَلِیّهِ، لَقَدْ عَظُمَتِ الْمُصیبَهُ وَجَلَّتِ الرَّزِیَّهُ‌بِک عَلَیْنا وَعَلی جَمیعِ الْمُسْلِمینَ، فَلَعَنَ اللّهُ امَّهً قَتَلَتْک، وَابْرَءُ الَی اللَّهِ وَالَیْک مِنْهُمْ.

پس متوجّه شو به سوی شهداء و بگو:

السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اوْلِیاءَ اللَّهِ وَاحِبائَهُ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا اصْفِیاءَ اللَّهِ وَاوِدّائَهُ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ دینِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ فاطِمَهَ سَیّدَهِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ ابی مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلیّ الْوَلِیّ الزَّکیّ الناصِحِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ ابی عَبْدِ اللَّهِ، بِابی انْتُمْ وَامّی، طِبْتُمْ وَطابَتِ الْارْضُ الَّتی فِیها دُفِنْتُمْ، وَفُزْتُمْ فَوْزاً عَظیماً، فَیا لَیْتَنی کُنْتُ مَعَکُمْ فَافُوزَ مَعَکُمْ.

ص:۱۱۰

زیارت امام حسین علیه السلام در روز عاشورا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یا ابا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خِیَرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خِیَرَتِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ وَابْنَ سَیِّدِ الْوَصیّینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ثارَ اللَّهِ وَابْنَ ثارِهِ وَالْوِتْرَ الْمَوْتُورَ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلَی الْأَرْواحِ الَّتی حَلَّتْ بِفِنائِکَ، عَلَیْکُمْ مِنّی جَمیعاً سَلامُ اللَّهِ ابَداً ما بَقیتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَالنَّهارُ، یا ابا عَبْدِ اللَّهِ لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیَّةُ، وَجَلَّتْ وَعَظُمَتِ الْمُصیبَةُ بِکَ عَلَیْنا وَعَلی جَمیعِ اهْلِ الْإِسْلامِ، وَجَلَّتْ وَعَظُمَتْ مُصیبَتُکَ فِی السَّمواتِ عَلی جَمیعِ اهْلِ السَّمواتِ، فَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً اسَّسَتْ اساسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَیْکُمْ اهْلَ الْبَیْتِ، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً دَفَعَتْکُمْ

ص:۱۱۱

عَنْ مَقامِكُمْ وَازالَتْكُمْ عَنْ مَراتِبِكُمُ الَّتى رَتَّبَكُمُ اللَّهُ فيها، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً قَتَلَتْكُمْ، وَلَعَنَ اللَّهُ الْمُمَهِّدينَ لَهُمْ بِالتَّمْكينِ مِنْ قِتالِكُمْ، بَرِئْتُ الَى اللَّهِ وَالَيْكُمْ مِنْهُمْ وَمِنْ اشْياعِهِمْ وَاتْباعِهِمْ وَاوْلِيائِهِم، يا ابا عَبْدِ اللَّهِ انّى سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَكُمْ الى يَوْمِ الْقِيامَةِ، وَلَعَنَ اللَّهُ آلَ زِيادٍ وَآلَ مَرْوانَ، وَلَعَنَ اللَّهُ بَنى امَيَّةَ قاطِبَةً، وَلَعَنَ اللَّهُ ابْنَ مَرْجانَةَ، وَلَعَنَ اللَّهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ، وَلَعَنَ اللَّهُ شِمْراً، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً اسْرَجَتْ وَالْجَمَتْ وَتَنَقَّبَتْ لِقِتالِكَ، بِابى انْتَ وَامّى لَقَدْ عَظُمَ مُصابى بِكَ، فَاسْئَلُ اللَّهَ الَّذى اكْرَمَ مَقامَكَ، وَاكْرَمَنى بِكَ انْ يَرْزُقَنى طَلَبَ ثارِكَ مَعَ امامٍ مَنْصُورٍ مِنْ اهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، اللهُمَّ اجْعَلْنى عِنْدَكَ وَجيهاً بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلامُ فِى الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ، يا ابا عَبْدِاللَّهِ انّى اتَقَرَّبُ الَى اللَّهِ وَالى رَسُولِهِ وَالى اميرِ الْمُؤْمِنينَ وَ الى فاطِمَةَ وَالَى الْحَسَنِ وَالَيْكَ بِمُوالاتِكَ،

ص:۱۱۲

وَبِالْبَرائَةِ

[مِمَّنْ قاتَلَکَ وَنَصَبَ لَکَ الْحَرْبَ، وَبِالْبَرائَةِ مِمَّنْ اَسَّسَ اساسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَیْکُمْ، وَابْرَءُ اِلَی اللَّهِ وَ اِلی رَسُولِهِ

] مِمَّنْ اَسَّسَ اساسَ ذلِکَ، وَبَنی عَلَیْهِ بُنْیانَهُ، وَجَری فی ظُلْمِهِ وَجَوْرِهِ عَلَیْکُمْ وَعلی اَشْیاعِکُمْ، بَرِئْتُ اِلَی اللَّهِ وَاِلَیْکُمْ مِنْهُمْ، وَاَتَقَرَّبُ اِلَی اللَّهِ ثُمَّ اِلَیْکُمْ بِمُوالاتِکُمْ وَمُوالاةِ وَلِیِّکُمْ، وَبِالْبَرائَةِ مِنْ اَعْدائِکُمْ وَالناصِبینَ لَکُمُ الْحَرْبَ، وَبِالْبَرائَةِ مِنْ اَشْیاعِهِمْ وَاَتْباعِهِمْ، اِنّی سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَکُمْ، وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَکُمْ، وَوَلِیٌّ لِمَنْ والاکُمْ، وَعَدُوٌّ لِمَنْ عاداکُمْ، فَاَسْئَلُ اللَّهَ الَّذی اَکْرَمَنی بِمَعْرِفَتِکُمْ وَمَعْرِفَةِ اَوْلِیائِکُمْ، وَرَزَقَنِی الْبَرائَةَ مِنْ اَعْدائِکُمْ، اَنْ یَجْعَلَنی مَعَکُمْ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، وَاَنْ یُثَبِّتَ لی عِنْدَکُمْ قَدَمَصِدْقٍ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، وَاَسْئَلُهُ اَنْ یُبَلِّغَنِی الْمَقامَ الْمَحْمُودَ لَکُمْ عِنْدَ اللَّهِ، وَاَنْ یَرْزُقَنی طَلَبَ ثاری مَعَ اِمامٍ هُدیً

[مَهْدِیٍ

] ظاهِرٍ ناطِقٍ

[بِالْحَقِ

ص:۱۱۳

مِنْکُمْ، وَاسْئَلُ اللَّهَ بِحَقِّکُمْ وَبِالشَّاْنِ الَّذی لَکُمْ عِنْدَهُ انْ یُعْطِیَنی بِمُصابی بِکُمْ افْضَلَ ما یُعْطی مُصاباً بِمُصیبَتِهِ، مُصیبَةً ما اعْظَمَها وَاعْظَمَ رَزِیَّتَها فِی الْإِسْلامِ وَفی جَمیعِ السَّمواتِ وَالْاَرْضِ، اللهُمَّ اجْعَلْنی فی مَقامی هذا مِمَّنْ تَنالُهُ مِنْکَصَلَواتٌ وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ، اللهُمَّ اجْعَلْ مَحْیایَ مَحْیا مُحَمَّدٍ وَآل مُحَمَّدٍ، وَمَماتی مَماتَ مُحَمَّدٍ وآل مُحَمَّدٍ، اللهُمَّ انَّ هذا یَوْمٌ تَبَرَّکَتْ بِهِ بَنُو امَیَّةَ وَابْنُ آکِلَةِ الْأَکبادِ، اللَّعینُ ابْنُ اللَّعینِ، عَلی لِسانِکَ وَلِسانِ نَبِیِّکَصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، فی کُلِّ مَوْطِنٍ وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فیهِ نَبِیُّکَ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، اللهُمَّ الْعَنْ ابا سُفْیانَ وَمُعاوِیَةَ وَیَزیدَ بْنَ مُعاوِیَةَ عَلَیْهِمْ مِنْکَ اللَّعْنَةُ ابَدَ الْآبِدینَ، وَهذا یَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِیادٍ وَآلُ مَرْوانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَیْنَ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِ، اللهُمَّ فَضاعِفْ عَلَیْهِمُ اللَّعْنَ مِنْکَ وَالْعَذابَ

[الْأَلیمَ

]، اللهُمَّ انّی اتَقَرَّبُ

ص:۱۱۴

الَیْکَ فی هذَا الْیَوْمِ، وَفی مَوْقِفی هذا وَایامِ حَیاتی بِالْبَرائَهِ مِنْهُمْ وَاللَّعْنَهِ عَلَیْهِمْ، وَبِالْمُوالاهِْ لِنَبِیِّکَ وَآلِ نَبِیِّکَ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ.

* پسصد مرتبه می گویی:

اللهُمَّ الْعَنْ اوَّلَ ظالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَآخِرَ تابعٍ لَهُ عَلی ذلِکَ، اللهُمَّ الْعَنِ الْعِصابَهَْ الَّتی جاهَدَتِ الْحُسَیْنَ وَشایَعَتْ وَبایَعَتْ وَتابَعَتْ عَلی قَتْلِهِ، اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمیعاً.

پسصد مرتبه می گویی:

السَّلامُ عَلَیْکَ یا ابا عَبْدِ اللَّهِ، وَعَلَی الْأَرْواحِ الَّتی حَلَّتْ بِفِنائِکَ، عَلَیْکَ مِنّی سَلامُ اللَّهِ

[ابَداً

] ما بَقیتُ وَبَقِیَ اللَّیْلُ وَالنَّهارُ، وَلا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنّی لِزِیارَتِکُمْ، السَّلامُ عَلَی الْحُسَیْنِ وَعَلی عَلیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ وَعَلی اوْلادِ الْحُسَیْنِ وَعَلی اصْحابِ الْحُسَیْنِ.

* پس می گویی:

ص:۱۱۵

اللهُمَّ خُصَ‌انْتَ اوَّلَ ظالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنّی وَابْدَأْ بِهِ اوَّلًا، ثُمَّ الثانِیَ وَالثالِثَ وَالرَّابِعَ، اللَّهُمَّ الْعَنْ یَزیدَ خامِساً، وَالْعَنْ عُبَیْدَاللَّهِ بْنَ زِیادٍ وَابْنَ مَرْجانَهَٔ وَعُمَرَ بْنَ‌سَعْدٍ وَشِمْراً وآلَ ابی سُفْیانَ وآلَ زِیادٍ وآلَ مَرْوانَ الی یَوْمِ الْقِیامَهِٔ.

پس به سجده می‌روی و می گویی:

اللهُمَّ لَکَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشاکِرینَ لَکَ عَلی مُصابِهِمْ، الْحَمْدُ للَّهِ عَلی عَظیمِ رَزِیَّتی، اللهُمَّ ارْزُقْنی شَفاعَهَٔ الْحُسَیْنِ یَوْمَ الْوُرُودِ، وَثَبِّتْ لی قَدَمَصِدْقٍ عِنْدَکَ مَعَ الْحُسَیْنِ وَاصْحابِ الْحُسَیْنِ، الَّذینَ بَذَلُوا مُهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ‌السَّلامُ.

زیارت آل یاسین

ازناحیه مقدسه حضرتصاحب‌الامر (عجّل اللَّه فرجه الشریف) وارد شده که هرگاه خواستید توجه کنید به وسیله ما به سوی خداوند تبارک و تعالی وبه سوی ما پس

ص:۱۱۶

بگوئید چنان که خداوند تعالی فرموده:

سَلامٌ عَلی آلِ یاسین، السَّلامُ عَلَیْکَ یا داعِیَ اللَّهِ وَرَبانِیَّ آیاتِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا بابَ اللَّهِ وَدَیانَ دینِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَلیفَةَ اللَّهِ وَناصِرَ حَقِّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّةَ اللَّهِ وَدَلیلَ ارادَتِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا تالِیَ کِتابِ اللَّهِ وَتَرْجُمانَهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ فی آناءِ لَیْلِکَ وَاطْرافِ نَهارِکَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا بَقیَّةَ اللَّهِ فی ارْضِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا میثاقَ اللَّهِ الَّذی اخَذَهُ وَوَکَّدَهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا وَعْدَ اللَّهِ الَّذی ضَمِنَهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصوُبُ وَالْعِلْمُ الْمَصْبُوبُ وَالْغَوْثُ وَالرَّحْمَةُ الْواسِعَةُ وَعْداً غَیْرَ مَکْذوُبٍ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ تَقوُمُ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ تَقْعُدُ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ تَقْرَءُ وَتُبَیِّنُ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ تُصَلّی وَتَقْنُتُ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ تَرْکَعُ وَتَسْجُدُ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ تُهَلِّلُ وَتُکَبِّرُ، السَّلامُ عَلَیْکَ حینَ

ص:۱۱۷

تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ، السَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تُصْبِحُ وَتُمْسى، السَّلامُ عَلَيْكَ فِى اللَّيْلِ اذا يَغْشى وَالنَّهارِ اذا تَجَلّى، السَّلامُ عَلَيْكَ ايُّهَا الْإِمامُ الْمَأْمُونُ، السَّلامُ عَلَيْكَ ايُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، السَّلامُ عَلَيْكَ بِجَوامِعِ السَّلامِ، اشْهِدُكَ يا مَوْلاىَ انّى اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ، وَانَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لا حَبيبَ الَّا هُوَ وَاهْلُهُ، وَاشْهِدُكَ يا مَوْلاىَ انَّ عَلِيّاً اميرَ الْمُؤْمِنينَ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ حُجَّتُهُ، وَالْحُسَيْنَ حُجَّتُهُ، وَعَلِىَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِىٍّ حُجَّتُهُ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتُهُ، وَعَلِىَّ بْنَ مُوسى حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِىٍّ حُجَّتُهُ، وَعَلِىَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِىٍّ حُجَّتُهُ، وَاشْهَدُ انَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ، انْتُمُ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ، وَانَّ رَجْعَتَكُمْ حَقٌّ لا رَيْبَ فيها يَوْمَ لا يَنْفَعُ نَفْساً ايمانُها لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اوْ كَسَبَتْ فى ايمانِها خَيْراً، وَانَّ الْمَوْتَ حَقٌّ،

ص:۱۱۸

وَانَّ ناكِراً وَنَكيراً حَقٌّ، وَاشْهَدُ انَّ النَّشْرَ حَقٌّ، وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَانَّ الصِّراطَ حَقٌّ، وَالْمِرْصادَ حَقٌّ، وَالْميزانَ حَقٌّ، وَالْحَشْرَ حَقٌّ، وَالْحِسابَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةَ وَالنارَ حَقٌّ، وَالْوَعْدَ وَالْوَعيدَ بِهِما حَقٌّ، يا مَوْلاىَ شَقِىَ مَنْ خالَفَكُمْ، وَسَعِدَ مَنْ اطاعَكُمْ، فَاشْهَدْ عَلى ما اشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ، وَانَا وَلِىٌّ لَكَ بَرِىٌّ مِنْ عَدُوِّكَ، فَالْحَقُّ ما رَضيتُمُوهُ، وَالْباطِلُ ما اسْخَطْتُمُوهُ، وَالْمَعْرُوفُ ما امَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ ما نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسى مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ، وَبِرَسُولِهِ وَبِاميرِ الْمُؤْمِنينَ وَبِكُمْ يا مَوْلاىَ اوَّلِكُمْ وَآخِرِكُمْ، وَنُصْرَتى مُعَدَّةٌ لَكُمْ، وَمَوَدَّتى خالِصَةٌ لَكُمْ آمينَ آمينَ.

* وبعد از آن این دعا خوانده شود:

اللهُمَّ انّى اسْئَلُكَ انْ تُصَلِّىَ عَلى مُحَمَّدٍ نَبِىِّ رَحْمَتِكَ وَكَلِمَةِ نورِكَ، وَانْ تَمْلَأَ قَلْبى نُورَ الْيَقينِ، وَصَدْرى نوُرَ الأيمانِ، وَفِكْرى نوُرَ النياتِ، وَعَزْمى نوُرَ الْعِلْمِ، وَقُوَّتى نُورَ الْعَمَلِ،

ص:۱۱۹

وَلِسانی نوُرَ الصِّدْقِ، وَدینی نوُرَ الْبَصائِرِ مِنْ عِنْدِکَ، وَبَصَری نوُرَ الضِّیاءِ، وَسَمْعی نوُرَ الْحِکْمَهِ، وَمَوَدَّتی نوُرَ الْمُوالاهِ لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ حَتّی الْقاکَ، وَقَدْ وَفَیْتُ بِعَهْدِکَ وَمیثاقِکَ، فَتُغَشّینی رَحْمَتُکَ یا وَلیُّ یا حَمیدُ، اللهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ حُجَّتِکَ فی ارْضِکَ، وَخَلیفَتِکَ فی بِلادِکَ، وَالدّاعی الی سَبیلِکَ، وَالْقائِمِ بِقِسْطِکَ، وَالثائِرِ بِامْرِکَ، وَلیِّ الْمُؤْمِنینَ وَبَوارِ الْکافِرینَ، وَمُجَلّی الظُّلْمَهِ، وَمُنیرِ الْحَقِّ وَالناطِقِ بِالْحِکْمَهِ وَالصِّدْقِ، وَکَلِمَتِکَ التامَّهِ فی ارْضِکَ، الْمُرْتَقِبِ الْخائِفِ وَالْوَلِیِّ الناصِحِ، سَفینَهِ النَّجاهِ وَعَلَمِ الْهُدی، وَنوُرِ ابْصارِ الْوَری، وَخَیْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَارْتَدی، وَمُجَلِّی الْعَمی، الَّذی یَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطاً کَما مُلِئَتْ ظُلْماً وَجَوْراً، انَّکَ عَلی کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ، اللهُمَّ صَلِّ عَلی وَلِیِّکَ وَابْنِ اوْلِیائِکَ، الَّذینَ فَرَضْتَ طاعَتَهُمْ، وَاوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَاذْهَبْتَ

ص:۱۲۰

عَنْهُمُ الرِّجْسَ، وَطَهَّرْتَهُمْ تَطْهيراً، اللهُمَّ انْصُرْهُ وَانْتَصِرْ بِهِلِدينِک، وَانْصُرْ بِهِاوْلِيائَکَ وَاوْلِيائَهُ وَشيعَتَهُ وَانْصارَهُ، وَاجْعَلْنا مِنْهُمْ، اللهُمَّ اعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ باغٍ وَطاغٍ، وَمِنْ شَرِّ جَميعِ خَلْقِكَ، وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمينِهِ وَعَنْ شِمالِهِ، وَاحْرُسْهُ وَامْنَعْهُ مِنْ انْ يُوصَلَ الَيْهِ بِسُوءٍ، وَاحْفَظْ فيهِ رَسُولَكَ وَآلَ رَسُولِكَ، وَاظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَايِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَانْصُرْ ناصِريهِ، وَاخْذُلْ خاذِليهِ، وَاقْصِمْ قاصِميهِ، وَاقْصِمْ بِهِ جَبابِرَةَ الْكُفْرِ، وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفارَ وَالْمُنافِقينَ وَجَميعَ الْمُلْحِدينَ، حَيْثُ كانُوا مِنْ مَشارِقِ الْأَرْضِ وَمَغارِبِها بَرِّها وَبَحْرِها، وَامْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ، عَدْلًا وَاظْهِرْ بِهِ دينَ نَبِيِّكَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنِى اللَّهُمَّ مِنْ انْصارِهِ وَاعْوانِهِ وَاتْباعِهِ وَشيعَتِهِ، وَارِنى فى آلِمُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلامُ ما يَأْمُلُونَ، وَفى عَدُوِّهِمْ ما يَحْذَرُونَ الهَ الْحَقِّ آمينَ، يا ذَا الْجَلالِ وَالْأِكْرامِ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

ص:۱۲۱

دعای عالیهٔ المضامین

دعایی است با مضامین‌عالیه که بعد از زیارت هر یک‌از ائمه علیهم السلام خوانده می‌شود و این دعا را سید بن طاوس در مصباح الزائر بعد از زیارت جامعه نقل فرموده و آن دعای شریف این است:

اللهُمَّ انّی زُرْتُ هـذَا الْأِمامَ مُقِّراً بِامامَتِهِ، مُعْتَقِداً لِفَرْضِ طاعَتِهِ، فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ بِذُنُوبی وَعُیُوبی وَمُوبِقاتِ آثامی، وَکَثْرَهِٔ سَیِّئاتی وَخَطایایَ، وَما تَعْرِفُهُ مِنّی، مُسْتَجیراً بِعَفْوِکَ، مُسْتَعیذاً بِحِلْمِکَ، راجِیاً رَحْمَتَکَ، لاجِئاً الی رُکْنِکَ، عائِذاً بِرَاْفَتِکَ، مُسْتَشْفِعاً بِوَلِیِّکَ وَابْنِ «(۱)» اوْلِیائِکَ، وَصَفِیِّکَ وَابْنِ اصْفِیائِکَ،
وَامینِکَ وَابْنِ امَنائِکَ، وَخَلیفَتِکَ وَابْنِ خُلَفائِکَ الَّذینَ

۱- – هر گاه این دعاء بعداز زیارت‌حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام باشد عوض کلمه وَابْنِ در تمام چهار موضع وَابی گوید« منه»

ص:۱۲۲

جَعَلْتَهُمُ الْوَسیلَةَ الی رَحْمَتِکَ وَرِضْوانِکَ، وَالذَّریعَةَ الی رَاْفَتِکَ وَغُفْرانِکَ، اللهُمَّ وَاوَّلُ حاجَتی الَیْکَ انْ تَغْفِرَ لی ما سَلَفَ مِنْ ذُنُوبی عَلی کَثْرَتِها، وَانْ تَعْصِمَنی فیما بَقِیَ مِنْ عُمْری، وَتُطَهِّرَ دینی مِما یُدَنِّسُهُ وَیَشینُهُ وَیُزْری بِهِ، وَتَحْمِیَهُ مِنَ الرَّیْبِ وَالشَّکِ وَالْفَسادِ وَالشِّرْکِ، وَتُثَبِّتَنی عَلی طاعَتِکَ وَطاعَةِ رَسُولِکَ، وَذُرِیَّتِهِ النُّجَباءِ السُّعَداءِ،صَلَواتُکَ عَلَیْهِمْ وَرَحْمَتُکَ وَسَلامُکَ وَبَرَکاتُکَ، وَتُحْیِیَنی ما احْیَیْتَنی عَلی طاعَتِهِمْ، وَتُمیتَنی اذا امَتَّنی عَلی طاعَتِهِمْ، وَانْ لا تَمْحُوَ مِنْ قَلْبی مَوَدَّتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ، وَبُغْضَ اعْدائِهِمْ، وَمُرافَقَةَ اوْلِیائِهِمْ وَبِرَّهُمْ، وَاسْئَلُکَ یا رَبِّ انْ تَقْبَلَ ذلِکَ مِنّی، وَتُحَبِّبَ الَیَّ عِبادَتَکَ وَالْمُواظَبَةَ عَلَیْها، وَتُنَشِّطَنی لَها وَتُبَغِّضَ الَیَّ مَعاصِیَکَ وَمَحارِمَکَ وَتَدْفَعَنی عَنْها، وَتُجَنِّبَنِی التَّقْصیرَ فیصَلَواتی، وَالْاسْتِهانَةَ بِها وَالتَّراخِیَ عَنْها، وَتُوَفِّقَنی لِتَأْدِیَتِها

ص:۱۲۳

کَما فَرَضْتَ وَامَرْتَ بِهِ عَلی سُنَّةِ رَسُولِکَ،صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَرَحْمَتُکَ وَبَرَکاتُکَ خُضُوعاً وَخُشُوعاً، وَتَشْرَحَصَدْری لِایْتاءِ الزَّکاةِ وَاعْطاءِ الصَّدَقاتِ، وَبَذْلِ الْمَعْرُوفِ، وَالْأِحْسانِ الی شیعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِمُ السَّلامُ وَمُواساتِهِمْ، وَلا تَتَوَفانی الَّا بَعْدَ انْ تَرْزُقَنی حَجَّ بَیْتِکَ الْحَرامِ وَزِیارَةَ قَبْرِ نَبِیِّکَ وَقُبُورِ الْأَئِمَّةِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، وَاسْئَلُکَ یا رَبِّ تَوْبَةً نَصُوحاً تَرْضاها، وَنِیَّةً تَحْمَدُها، وَعَمَلًاصالِحاً تَقْبَلُهُ، وَانْ تَغْفِرَ لی وَتَرْحَمَنی اذا تَوَفَّیْتَنی، وَتُهَوِّنَ عَلَیَّ سَکَراتِ الْمَوْتِ، وَتَحْشُرَنی فی زُمْرَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْ، وَتُدْخِلَنِی الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِکَ، وَتَجْعَلَ دَمْعی غَزیراً فی طاعَتِکَ، وَعَبْرَتی جارِیَةً فیما یُقَرِّبُنی مِنْکَ، وَقَلْبی عَطُوفاً عَلی اوْلِیائِکَ، وَتَصُونَنی فی هذِهِ الدُّنْیا مِنَ الْعاهاتِ وَالْآفاتِ، وَالْأَمْراضِ الشَّدیدَةِ، وَالْأَسْقامِ الْمُزْمِنَةِ، وَجَمیعِ انْواعِ الْبَلاءِ

ص:۱۲۴

وَالْحَوادِثِ، وَتَصْرِفَ قَلْبی عَنِ الْحَرامِ وَتُبَغِّضَ الَیَّ مَعاصیکَ، وَتُحَبِّبَ الَیَّ الْحَلالَ، وَتَفْتَحَ لی ابْوابَهُ، وَتُثَبِّتَ نِیَّتی وَفِعْلی عَلَیْهِ، وَتَمُدَّ فی عُمْری، وَتُغْلِقَ ابْوابَ الْمِحَنِ عَنّی، وَلا تَسْلُبَنی ما مَنَنْتَ بِهِ عَلَیَّ، وَلا تَسْتَرِدَّ شَیْئاً مِما احْسَنْتَ بِهِ الَیَّ، وَلا تَنْزِعَ مِنّی النِّعَمَ الَّتی انْعَمْتَ بِها عَلَیَّ، وَتَزیدَ فیما خَوَّلْتَنی وَتُضاعِفَهُ اضْعافاً مُضاعَفَةً، وَتَرْزُقَنی مالًا کَثیراً واسِعاً سائِغاً هَنیئاً نامیاً وافیاً، وَعِزّاً باقیاً کافیاً، وَجاهاً عَریضاً مَنیعاً، وَنِعْمَةً سابِغَةً عامَّةً، وَتُغْنِیَنی بِذلِکَ عَنِ الْمَطالِبِ الْمُنَکَّدَةِ وَالْمَوارِدِ الصَّعْبَةِ، وَتُخَلِّصَنی مِنْها مُعافاً فی دینی وَنَفْسی وَوَلَدی، وَما اعْطَیْتَنی وَمَنَحْتَنی، وَتَحْفَظَ عَلَیَّ مالی وَجَمیعَ ما خَوَّلْتَنی، وَتَقْبِضَ عَنّی ایْدِیَ الْجَبابِرَةِ، وَتَرُدَّنی الی وَطَنی، وَتُبَلِّغَنی نِهایَةَ امَلی فی دُنْیایَ وَآخِرَتی، وَتَجْعَلَ عاقِبَةَ امْری مَحْمُودَةً حَسَنَةً سَلیمَةً، وَتَجْعَلَنی

ص:۱۲۵

رَحیبَ الصَّدْرِ، واسِعَ الْحالِ، حَسَنَ الْخُلْقِ، بَعیداً مِنَ الْبُخْلِ وَالْمَنْعِ وَالنِّفاقِ وَالْکِذْبِ وَالْبُهْتِ وَقَوْلِ الزُّورِ، وَتُرْسِخَ فی قَلْبی مَحَبَّةَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَشیعَتِهِمْ، وَتَحْرُسَنی یا رَبِّ فی نَفْسی وَاهْلی وَمالی وَوَلَدی وَاهْلِ حُزانَتی وَاخْوانی، وَاهْلِ مَوَدَّتی وَذُرِّیَّتی بِرَحْمَتِکَ وَجُودِکَ، اللهُمَّ هذِهِ حاجاتی عِنْدَکَ، وَقَدِ اسْتَکْثَرْتُها لِلُؤْمی وَشُحّی، وَهِیَ عِنْدَکَ صَغیرَةٌ حَقیرَةٌ، وَعَلَیْکَ سَهْلَةٌ یَسیرَةٌ، فَاسْئَلُکَ بِجاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ عِنْدَکَ، وَبِحَقِّهِمْ عَلَیْکَ، وَبِما اوْجَبْتَ لَهُمْ، وَبِسائِرِ انْبِیائِکَ وَرُسُلِکَ وَاصْفِیائِکَ وَاوْلِیائِکَ الْمُخْلِصینَ مِنْ عِبادِکَ، وَبِاسْمِکَ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ، لَما قَضَیْتَها کُلَّها وَاسْعَفْتَنی بِها وَلَمْ تُخَیِّبْ امَلی وَرَجائی، اللهُمَّ وَشَفِّعْ صاحِبَ هذَا الْقَبْرِ فِیَّ یا سَیِّدی یا وَلِیَّ اللَّهِ یا امینَ اللَّهِ، اسْئَلُکَ انْ تَشْفَعَ لی الَی اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فی هذِهِ الْحاجاتِ کُلِّها، بِحَقِ

ص:۱۲۶

آبائِکَ الطاهِرینَ، وَبِحَقِّ اوْلادِکَ الْمُنْتَجَبینَ، فَانَّ لَکَ عِنْدَ اللَّهِ تَقَدَّسَتْ اسْمائُهُ، الْمَنْزِلَهَٔ الشَّریفَهَٔ، وَالْمَرْتَبَهَٔ الْجَلیلَهَٔ، وَالْجاهَ الْعَریضَ، اللهُمَّ لَوْ عَرَفْتُ مَنْ هُوَ اوْجَهُ عِنْدَکَ مِنْ هذَا الْإمامِ وَمِنْ آبائِهِ وَابْنائِهِ الطاهِرینَ، عَلَیْهِمُ السَّلامُ وَالصَّلاهُٔ، لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعائی وَقَدَّمْتُهُمْ امامَ حاجَتی وَطَلِباتی هذِهِ، فَاسْمَعْ مِنّی وَاسْتَجِبْ لی، وَافْعَلْ بی ما انْتَ اهْلُهُ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ، اللهُمَّ وَما قَصُرَتْ عَنْهُ مَسْئَلَتی وَعَجَزَتْ عَنْهُ قُوَّتی، وَلَمْ تَبْلُغْهُ فِطْنَتی، مِنْصالِحِ دینی وَدُنْیایَ وَآخِرَتی، فَامْنُنْ بِهِ عَلَیَّ وَاحْفَظْنی وَاحْرُسْنی، وَهَبْ لی وَاغْفِرْ لی، وَمَنْ ارادَنی بِسُوءٍ اوْ مَکْرُوهٍ مِنْ شَیْطانٍ مَریدٍ، اوْ سُلْطانٍ عَنیدٍ، اوْ مُخالِفٍ فی دینٍ، اوْ مُنازِعٍ فی دُنْیا، اوْ حاسِدٍ عَلَیَّ نِعْمَهًٔ، اوْ ظالِمٍ اوْ باغٍ، فَاقْبِضْ عَنّی یَدَهُ، وَاصْرِفْ عَنّی کَیْدَهُ، وَاشْغَلْهُ عَنّی بِنَفْسِهِ، وَاکْفِنی شَرَّهُ وَشَرَّ اتْباعِهِ وَشَیاطینِهِ،

ص:۱۲۷

وَاجِرْنی مِنْ کُلِّ ما یَضُرُّنی وَیُجْحِفُ بی، وَاعْطِنی جَمیعَ الْخَیْرِ کُلِّهِ مِما اعْلَمُ وَمِما لا اعْلَمُ، اللهُمَّصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ، وَلِأِخْوانی وَاخَواتی، وَاعْمامی وَعَماتی، وَاخْوالی وَخالاتی، وَاجْدادی وَجَدَّاتی، وَاوْلادِهِمْ وَذَراریهِمْ، وَازْواجی وَذُریاتی، وَاقْربائی وَاصْدِقائی وَجیرانی، وَاخْوانی فیکَ مِنْ اهْلِ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ، وَلِجَمیعِ اهْلِ مَوَدَّتی مِنَ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، الْاحْیاءِ مِنْهُمْ وَالْامْواتِ، وَلِجَمیعِ مَنْ عَلَّمَنی خَیْراً اوْ تَعَلَّمَ مِنّی عِلْماً، اللهُمَّ اشْرِکْهُمْ فیصالِحِ دُعائی وزِیارَتی لِمَشْهَدِ حُجَّتِکَ وَوَلِیِّکَ، وَاشْرِکْنی فیصالِحِ ادْعِیَتِهِمْ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَبَلِّغْ وَلِیَّکَ مِنْهُمُ السَّلامَ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ یا سَیِّدی یا مَوْلایَ. یا فُلانَ ابنَ فُلانِ

(بجای این کلمه نام امامی را که زیارت می‌کند و نام پدر آن بزرگوار را بگوید)

ص:۱۲۸

صَلَّی اللَّهُ عَلَیْکَ وَعَلی رُوحِکَ وَبَدَنِکَ، انْتَ وَسیلَتی الَی اللَّهِ وَذَریعَتی الَیْهِ، وَلی حَقُّ مُوالاتی وَتَأْمیلی، فَکُنْ شَفیعی الَی اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِی الْوُقُوفِ عَلی قِصَّتی هذِهِ وَصَرْفی عَنْ مَوْقِفی هذا بِالُنّجْحِ بِما سَئَلْتُهُ کُلِّهِ بِرَحْمَتِهِ وَقُدْرَتِهِ، اللهُمَّ ارْزُقْنی عَقْلًا کامِلًا، وَلُبّاً راجِحاً، وَعِزّاً باقِیاً، وَقَلْباً زَکِیاً، وَعَمَلًا کَثیراً، وَادَباً بارِعاً، وَاجْعَلْ ذلِکَ کُلَّهُ لی، وَلا تَجْعَلْهُ عَلَیَّ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ.

ص:۱۲۹

فصل دوم: زیارات شام

اشاره

فصل دوم:

زیارات شام

ص:۱۳۰

ص:۱۳۱

زینب کبری علیها السلام عقیله بنی‌هاشم

زینب کبری علیها السلام، شیرزن کربلا، تداوم بخش قیام حسینی، دخت گرامی امیر مؤمنان علی علیه السلام، تربیت یافته دامن پاک فاطمه اطهر علیها السلام و خواهر با وفای امام حسن و امام حسین علیهما السلام است. آن حضرت که به «عقیله بنی‌هاشم» (بانوی با شخصیّت و بزرگوار هاشمی) معروف است، سومین فرزند خانواده بوده و در سال پنجم هجری، در زمان حیات پیامبر خداصلی الله علیه و آله و سلم در شهر مدینه دیده به جهان گشود «(۱)»، و حضرت رسول از طرف پروردگار، نام «زینب» را بر او نهاد و فرمود: «به افراد حاضر و غایب امّتم توصیه می‌کنم که این دختر را احترام کنند.» حضرت زینب معارف اسلامی را

۱- - در تاریخ ولادت حضرت زینب علیها السلام اقوال دیگری نیز نقل شده است

ص:۱۳۲

از سرچشـمه فیـاض آن فرا گرفت و در تعلیم و تربیت نفوس مسـتعده کوشـا بود. بنا بر نقل «خصائص الزینبیه» آن بانوی بزرگوار در ایام اقامت پدرش علی علیه السلام در کوفه در منزل خود، برای زنان جلسه تفسیر قرآن داشت.

خطبه‌هـای وی در کوفه و شـام و احتجـاجش بر ابن زیـاد و یزیـد بهترین گواه بر دانش وافر و قـدرت بیان و قوّت قلب و شـجاعت و رشادت او است.

همسـر گرامی او، پسـر عمویش عبداللّه فرزند جعفر ابن ابی‌طالب بود که ثمره این ازدواج فرزندانی بود که دو نفر از آنان به نامهای «عون» و «محمد» در رکاب سیدالشهدا علیه السلام جهاد کردند و شربت شهادت نوشیدند.

زینب را «أمّ المصـائب» نیز نامنـد؛ زیرا وی در زنـدگی مصـیبت‌های گوناگون دیـد. از سویی شاهـد مصـیبت وفات جـد بزرگوارش رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم بود و از دیگر سوی در حال کودکی مادر جوانش فاطمه زهرا علیها السلام

ص:۱۳۳

را از دست داد. دیری نگـذشت که پـدر مظلومش امیر مؤمنان علیه السـلام را با پیکری غرقه به خون دید. پس از آن با مسـمومیت و شهـادت برادر بزرگوارش امام حسن مجتبی علیه السـلام مواجه شـد، و سـرانجام به همراه برادرش امام حسـین علیه السـلام از مـدینه راهی کربلا شد و درصحنه مصیبت عظمی و نهضت خونین کربلا برادر را یاری و همراهی کرد. او ناظر شهادت برادران و عزیزان و فرزندان بود و پس از آن همه مصـیبت، در قید اسارت دشـمن، همراه قافله اسـیران در شهرها و بیابانها و مجالس نامحرمان برده شد! فإنّا للّٰه‌وانّا الیه راجعون.

حضـرت زینب علیهـا السـلام سـرانجام در واقعه حرّه به سال ۶۲ هجری قمری یـا در سال قحطی مـدینه، همراه همسـرش عبـداللّٰه بن جعفر- که در دمشق زمین‌هایی داشت- به این شهر مهاجرت کرد و در همانجا وفات یافت.

تاریخ ارتحالش را ۱۵ رجب سال ۶۲ هجری قمری نوشته‌اند.

ص:۱۳۴

آرامگـاه حضـرت زینب در روایه، در چنـد کیلومـتری جنـوب شـرقی دمشـق «(۱)»، پیوسـته زیارتگاه شـیعیان و دوسـتداران خانـدان عصمت و طهارت است.

گرچه برای حضـرت زینب، با آن همه قدر و منزلت، زیارت مخصوصـی نرسـیده است ولی سـزاوار است در زیارتش، آداب زیارت بزرگان دین، مانند: پاکیزگی و

۱- - گرچه نویسندگان و محققان درباره محل دفن حضرت زینب علیها السلام سه قول بیان کرده‌اند:

الف: مدینه منوره، کنار قبور خاندان اهل بیت عصمت و طهارت در بقیع.

ب: قاهره مصر.

ج: مقام معروف و مشهور در راویهٔ دمشق شام.

لیکن با تحقیقی که در این مورد شـده، بیشتر محققان را عقیـده بر آن است که دو احتمال اول دلیل محکمی ندارد و از درجه اعتبار ساقط است و با مطالعه کتابهایی که در این مورد نوشته شده، اطمینان پیدا می‌شود که مرقد مطهر حضرت زینب در شام است.

برای اطلاع بیشتر می‌توان به کتابهـایی که در این باره نوشـته شـده و نام برخی از آنها را در ذیل می‌آوریم مراجعه کرد: سـید احمد فهری، مراقد اهل بیت در شام؛ مهدی پیشوایی، شام سرزمین خاطره‌ها؛ اصغر قائدان، تاریخ و اماکن سیاحتی و زیارتی سوریه؛ شیخ جعفر نقدی، زینب کبری؛ شیخ محمد حسنین سابقی، مرقد العقیلهٔ زینب؛ و ..

ص:۱۳۵

طهارت لباس و بدن ... مراعات شود و آن حضرت را با الفاظی که در زیارت کریمه اهل بیت، حضرت فاطمه معصومه، دختر موسی بن جعفر علیهما السلام است (زیارت اوّل) یا الفاظی که در زیارت اولاد ائمه (زیارت سوم) نقل شده است زیارت کنند و هر مقدار می‌توانند نماز و قرآن بخوانند و دعا کنند و ثوابش را به آن حضرت یا دیگران هدیه نمایند.

برای استفاده بیشتر زائران محترم، زیارتنامه‌های نوشته شده موجود را یک جا جمع‌آوری کرده‌ایم تا هرکس مطابق روحیه و موقعیت خود یکی از آنها را برگزینند.

قابل توجه است که برخی از این زیارتنامه‌ها مانند:

«الزِّیارَهُ المُفْجِعَهُ» (زیارت دوم) بیشتر جنبه بیان وقایع و فجایع تاریخی و ذکر مصائب آن حضرت را دارد و چون در بیان تاریخ کربلا نقل قولهای گوناگونی آمده و بیان همه آنها مناسب یک زیارت نامه نیست، لذا سعی

ص:۱۳۶

شده است زیارت نامه به شکل متداول آن آورده شود و از نقل قولها و مدارک نکات تاریخی آنصرف نظر گردد. امید است زائران محترم از دعای خیر فراموشمان نفرمایند.

اذن دخول حرم مطهر حضرت زینب علیها السلام

بِسْم اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

بِاذْنِ اللَّهِ وَاذْن رَسُولِهِ وَاذْن مَلائِکَتِهِ الْمُقَرَّبینَ وَانْبِیائِهِ الْمُرسَلینَ، وَالْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، وَبِاذْنِ السَیِّدَةِ زَیْنَبَ الْکُبْری بِنْتِ الْامامِ امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلَیْهِ السَّلامُ، ادْخُلُ هذِهِ الرَّوْضَةَ الْمُبارَکَةَ، وَادْعُو اللَّهَ بِفُنُونِ الدَّعَواتِ، وَاعْتَرِفُ للَّهِ بِالْعُبُودِیَّةِ، وَلِلنَّبیِّ وَالْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ عَلَیْهِمُ السَّلامُ بِالطاعَةِ، رَبِّ ادْخِلْنی مُدْخَلَصِدْقٍ، وَاخْرِجْنی مُخْرَجَصِدْقٍ، وَاجْعَلْ لی مِنْ لَدُنْکَ سُلْطاناً نَصیراً.

ص:۱۳۷

زیارت اوّل حضرت زینب کبری علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ

السَّلامُ عَلی آدَمَصِفْوَةِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی نُوحٍ نَبیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی اِبْراهیمَ خَلیلِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی مُوسی کَلیمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی عیسی رُوحِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصَفیَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ خاتَمَ النَّبیینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امیرَ الْمُؤْمِنینَ عَلیَّ بْنَ ابی طالِبٍ وَصیَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ سَیِّدَةَ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکُما یا سِبْطَیْ نَبیِّ الرَّحْمَةِ، وَسَیِّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ سَیِّدَ الْعابِدینَ وَقُرَّةَ عَیْنِ الناظِرینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ باقِرَ العِلْمِ بَعْدَ النَّبیِّ، السَّلامُ عَلَیکَ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصادِقَ الْبارَّ

ص:۱۳۸

الْأَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ الطاهِرَ الطُّهْرَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ مُوسَی الرِّضَا الْمُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ التَّقیَّ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقیَّ الناصِحَ الْأَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حَسَنَ بْنَ عَلیٍّ، السَّلامُ عَلَی الْوَصیِّ مِنْ بَعْدِهِ، اللّهُمَّ صَلِّ عَلی نُورِکَ وَسِراجِکَ وَوَلیِّ وَلیِّکَ، وَوَصیِّ وَصیِّکَ، وَحُجَّتِکَ عَلی خَلْقِکَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِاللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ وَخَدیجَةَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا عَمَّةَ وَلیِّ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ عَرَّفَ اللَّهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُمْ فِی الْجَنَّةِ، وَحَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ، وَاوْرَدَنا حَوْضَ نَبیِّکُمْ، وَسَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ،

ص:۱۳۹

صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، اسْئَلُ اللَّهَ انْ يُرِيَنا فيكُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَانْ يَجْمَعَنا وَاياكُمْ فى زُمْرَةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَانْ لا يَسْلُبَنا مَعْرِفَتَكُمْ، انَّهُ وَلِيٌّ قَديرٌ، اتَقَرَّبُ الَى اللَّهِ بِحُبِّكُمْ، وَالْبَرائَةِ مِنْ اعْدائِكُمْ، وَالتَّسْليمِ الَى اللَّهِ راضِياً بِهِ غَيْرَ مُنْكِرٍ وَلا مُسْتَكْبِرٍ، وَعَلى يَقينِ ما اتى بِهِ مُحَمَّدٌ، وَبِهِ راضٍ نَطْلُبُ بِذلِكَ وَجْهَكَ يا سَيِّدى، اللَّهُمَّ وَرِضاكَ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ، يا سَيِّدَتى يا زَيْنَبُ، اشْفَعى لى فِى الْجَنَّةِ، فَانَّ لَكِ عِنْدَ اللَّهِ شَاْناً مِنَ الشَّاْنِ، اللّهُمَّ انى اسْئَلُكَ انْ تَخْتِمَ لى بِالسَّعادَةِ، فَلا تَسْلُبْ مِنى ما انَا فيهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ الّابِاللَّهِ الْعَلِيِ الْعَظيمِ، اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ، وَبِرَحْمَتِكَ وَعافِيَتِكَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اجْمَعينَ، وَسَلَّمَ تَسْليماً يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

ص:۱۴۰

دعای بعد از زیارت

مرحوم علّامه سید محسن امین قدس سره در مفتاح الجنات می‌فرماید: بعد از زیارت هر یک از انبیاء وائمه علیهم السلام واولاد آنان مناسب است این دعا خوانده شود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

اللَّهُمَّصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وآلِ مُحَمَّدٍ، اللَّهُمَّ انا نَسأَلُکَ وَنَدْعُوکَ وَنُقْسِمُ عَلَیْکَ بِاسْمِکَ الْعَظیمِ الْاعْظَمِ الْاعَزِّ الْاجَلِّ الْاکْرَمِ، وَبِحَقِّ نَبِیِّکَ مُحَمَّدٍصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَأَهْلِ بَیْتِهِ الطاهِرینَ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، انْ لاتَدَعَ لَنا فی هذَا الْمَشْهَدِ الْمُعَظَّمِ وَالْمَقامِ الْمُکَرَّمِ ذَنْباً الّا غَفَرْتَهُ، وَلا هَمّاً الّا فَرَّجْتَهُ وَلا سُوْءاً الّا دَفَعْتَهُ، وَلا دَیْناً الّا قَضَیْتَهُ وَلا مَریضاً الّا شَفَیْتَهُ وَعافَیْتَهُ، وَلا غائِباً الّا حَفِظْتَهُ وَادْنَیْتَهُ، وَلا حاجَةً مِنْ حوائِجِ الدُّنیا

ص:۱۴۱

وَالْآخِرَةِ لَکَ فیها رِضـیً ولَنا فیهاصَلاحٌ الّا قَضَیْتَها وَیَسَّرْتَها، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنا وَلِآبائِنا وَأُمَّهاتِنا، وَاخْوانِ دینِنا، وَاقْرِبائِنا وَجیرانِنا، وَمَنْ عَلَّمَنا، وَمَنْ لَهُ فَضْلٌ عَلَیْنا، وَمَنِ اتَّخَذَ عِنْدَنا یَداً مِنْ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، ذُنُوبَنَا کُلَّها،صَغیرَها وَکَبیرَها، ما تَقَدَّمَ مِنْها وَما تَاخَّرَ، وَاعْصِمْنا فیما بَقِیَ مِنْ اعْمارِنا، وَارْحَمْنا وَلا تُسَلّطْ عَلَیْنا مَنْ لا یَرْحَمُنَا، اللّهُمَّ احْیِنا مَحْیا مُحَمَّدٍ وَآل مُحَمَّدٍ، وَامِتْنا مَماتَهُمْ، وَاحْشُرْنا مَعَهُمْ وَفی زُمْرَتِهِمْ وَتَحْتَ لِوائِهِمْ، وَلا تُفَرّقْ بَیْنَنـا وَبَیْنَهُمْ طَرْفَةَ عَیْنٍ فِی الـدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ انا نَسْأَلُکَ خَیْرَ الْخَیْرِ رِضْوانَکَ وَالْجَنَّةَ، وَنَعُوْذُ بِکَ مِنْ شَرّ الشَّرّ سَخَطِکَ وَالنَّارِ یا کَریمُ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی سَیّدِنا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطاهِریْنَ وَسَلَّمَ تَسْلیماً.

ص:۱۴۲

«الزیارهٔ المفجعهٔ» زیارت دوم حضرت زینب کبری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ سَیِّدِ الانْبِیاءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَصاحِبِ الْحَوْضِ وَاللِّواءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مَنْ عُرِجَ بِهِ الَی السَّماءِ، وَوُصِلَ الی مَقامِ قابِ قَوْسَیْنِ اوْ ادْنی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ نَبِیِّ الْهُدی وَسَیِّدِ الْوَری، وَمُنْقِذِ الْعِبادِ مِنَ الرَّدی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَصاحِبِ الْخُلْقِ الْعَظیمِ، وَالشَّرَفِ الْعَمیمِ، وَالْآیاتِ وَالذِّکْرِ الْحَکیمِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَصاحِبِ الْمَقامِ الْمَحْمُودِ، وَالْحَوْضِ الْمَوْرُودِ وَاللِّواءِ الْمَشْهُودِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مَنْهَجِ دینِ الْاسْلامِ، وَصاحِبِ الْقِبْلَهِٔ وَالْقُرْآنِ، وَعَلَمِ الصِّدْقِ وَالْحَقِّ وَالْاحْسانِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَصِفْوَهِٔ

ص:۱۴۳

الْانْبِياءِ، وَعَلَمِ الْاتْقِياءِ، وَمَشْهُورِ الذِّكْرِ فِى الْارْضِ وَالسَّماءِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ خَيْرِ خَلْقِ اللَّهِ وَسَيِّدِ خَلْقِه، وَاوَّلِ الْعَدَدِ قَبْلَ ايجادِ ارْضِه وَسَماواتِه، وَآخِرِ الْابَدِ بَعْدَ فَناءِ الدُّنْيا وَاهْلِها، الَّذى رُوحُهُ نُسْخَةُ اللّاهُوتِ، وَصُورَتُهُ نُسْخَةُ الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ، وَقَلْبُهُ خَزانَةُ الْحَيِّ الَّذى لايَمُوتُ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ الْمُظَلَّلِ بِالْغَمامِ، سَيِّدِ الْكَوْنَيْنِ وَمَوْلَى الثَّقَلَيْنِ، وَشَفيعِ الْامَّةِ يَوْمَ الْمَحْشَرِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ سَيِّدِ الْاوْصِياءِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ امامِ الْاتْقِياءِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ رُكْنِ الْاوْلِياءِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ عِمادِ الْاصْفِياءِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ يَعْسُوبِ الدينِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ اميرِ الْمُؤْمِنينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ سَيِّدِ الْوَصيينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ قائِدِ الْبَرَرَةِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ قامِعِ الْكَفَرَةِ

ص:۱۴۴

وَالْفَجَرَةِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وارِثِ النَّبيينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ خَليفَةِ سَيِّدِ المُرْسَلينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ ضِيَاءِ الدينِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ النَّبَأِ الْعَظيم عَلَى الْيَقينِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ مَنْ حِسابُ الناسِ عَلَيْهِ، وَالْكَوْثَرُ فى يَدَيْهِ، وَالنَّصُّ يَوْمَ الْغَديرِ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ مَنْ قادَ زَمامَ ناقَتِها جِبْرائيلُ وَشارَكَها فى مُصابِها اسْرافيلُ، وَغَضِبَ بِسَبَبِهَا الرَّبُّ الْجَليلُ، وَبَكى لِمُصابِها ابْراهيمُ الْخَليلُ، وَنُوحٌ وَمُوسَى الْكَليمُ فى كَرْبَلاءِ الْحُسَيْنِ الشَّهيدِ الْغَريبِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ الْبُدُورِ السَّواطِعِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ الشُّمُوسِ الطَّوالِعِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ زَمْزَمَ وَالصَّفا، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ مَكَّةَ وَمِنى، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ مَنْ حُمِلَ عَلَى الْبُراقِ فِى الْهَواءِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ مَنْ حَمَلَ

ص:۱۴۵

الزَّکاةَ باطْرافِ الرِّداءِ وَبَذَلَهُ عَلَی الْفُقَراءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مَنْ اسْرِیَ بِه مِنَ المَسْجِدِ الْحَرامِ الَی الْمَسْجِدِ الْاقْصی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مَنْ ضَرَبَ بِالسَّیْفَیْنِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مَنْصَلّی قِبْلَتَیْنِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ عَلیٍّ الْمُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ خَدیجَةَ الْکُبْری، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی جَدِّکِ مُحَمَّدٍ الْمُخْتارِ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی ابیکِ حَیْدَرِ الْکَرَّارِ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلَی الساداتِ الْاطْهارِ الْاخْیارِ، وَهُمْ حُجَجُ اللَّهِ عَلَی الْاقْطارِ، وَساداتُ الْارْضِ وَالسَّماءِ مِنْ وُلْدِ اخیکِ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ الْعَطْشانِ الظَّمْئانِ وَهُوَ ابُو التِّسْعَةِ الْاطْهارِ، وَهُمْ حُجَجُ اللَّهِ فِی الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ وَالْارْضِ وَالسَّماءِ، الَّذینَ حُبُّهُمْ فَرْضٌ عَلی اعْناقِ کُلِّ الْخَلائِقِ الْمَخْلُوقینَ لِخالِقِ الْقادِرِ السُّبْحان، السَّلامُ

ص:۱۴۶

عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ الْاَعْظَمِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا اخْتَ وَلِيِّ اللَّهِ الْمُعَظَّمِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا عَمَّةَ وَلِيِّ اللَّهِ الْمُكَرَّمِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا امَّ الْمَصائِبِ يا زَيْنَبُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الصِّديقَةُ الْمَرْضِيَّةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْفاضِلَةُ الرَّشيدَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْكامِلَةُ الْعالِمَةُ الْعامِلَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْكَريمَةُ النَّبيلَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا التَّقِيَّةُ النَّقِيَّةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا مَنْ اظْهَرَتْ مَحَبَّتَها لِلْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ فى مَوارِدَ عَديدَةٍ، وَتَحَمَّلَتِ الْمَصائِبَ الْمُحْرِقَةِ لِلْقُلُوبِ مَعَ تَحَمُّلاتٍ شَديدَةٍ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا مَنْ حَفِظَتِ الْامامَ فى يَوْمِ عاشُوراءَ فِى الْقَتْلى، وَبَذَلَتْ نَفْسَها فى نَجاةِ زَيْنِ الْعابِدينَ مِنْ مَجْلِسِ اشْقَى الْاشْقِياءِ، وَنَطَقَتْ كَنُطْقِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلامُ فى سِكَكِ الْكُوفَةِ وَحَوْلَها كَثيرٌ مِنَ الْاعْداءِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا تالِيَ الْمَعْصُومِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا مُمْتَحَنَةُ فى

ص:۱۴۷

تَحمُّلِ الْمَصائِبِ كَالْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْبَعيدَةُ مِنَ الْاوْطانِ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْاسيرَةُ فِى الْبُلْدانِ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمُتَحَيِّزَةُ فى خَرابَةِ الشام، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمُتَحَيِّرَةُ فى وُقُوفِكِ عَلى جَسَدِ سَيِّدِ الشُّهَداءِ، وَخاطَبْتِ جَدَّكِ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِه بِهذَا النِّداءِ:صَلّى عَلَيْكَ مَلائكَةُ «(۱)» السَّماءِ، هذا حُسَيْنٌ

بِالْعَراءِ، مَسْلُوبُ الْعِمامَةِ وَالرِّداءِ، مُقَطَّعُ الْاعْضاءِ، وَبَناتُكَ سَبايا، وَالَى اللَّهِ الْمُشْتَكى، وَقُلْتَ: يا مُحَمَّدُ هذا حُسَيْنٌ، تُسْفى عَلَيْهِ ريحُ الصَّبا، مَجْذُوذُ الرَّأْسِ مِنَ الْقَفا، قَتيلُ اوْلادِ الْبَغايا، وا حُزْناهُ عَلَيْكَ يا ابا عَبْدِاللَّهِ، السَّلامُ عَلى مَنْ تَهَيَّجَ قَلْبُها «(۲)» لِلْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الْعُرْيانِ، الْمَطْرُوحِ عَلَى الثَّرى، وَقالَتْ

۱- مَليك

۲- مَنْ هَيَّجَتْ قَلْبَها

ص:۱۴۸

بِصَوْتٍ حَزينٍ: بِابى مَنْ نَفْسى لَهُ الْفِداءُ، بِابِى الْمَهْمُومُ حَتَّى قَضى بِابِى الْعَطْشانُ حَتَّى مَضى، بِابى مَنْ شَيْبَتُهُ «(۱)» تَقْطُرُ بِالدِّماءِ، السَّلامُ عَلى مَنْ بَكَتْ عَلى

جَسَدِ اخيها بَيْنَ الْقَتْلى، حَتّى بَكى لِبُكائِها كُلُّ عَدُوٍّ وَصَديقٍ، السَّلامُ عَلى مَنْ تَكَفَّلَتْ وَاجْتَمَعَتْ فى عَصْرِ عاشُوراءَ بِبَناتِ رَسُولِ اللَّهِ وَاطْفالِ الْحُسَيْنِ، وَقامَتْ لَهَا الْقِيامَةُ فى شَهادَةِ الطِّفْلَيْنِ الْغَريبَيْنِ الْمَظْلُومَيْنِ، السَّلامُ عَلى مَنْ لَمْ تَنَمْ عَيْنُها لِاجْلِ حِراسَةِ آلِ رَسُولِ اللَّهِ فى طَفِّ نَيْنَواءَ، وَصارَتْ اسيراً بِيَدِ الْاعْداءِ، السَّلامُ عَلى مَنْ رَكِبَتْ بَعيراً بِغَيْرِ وَطاءٍ، وَنادَتْ اخاها ابَا الْفَضْلِ بِهذَا النِّداءِ: اخى ابَا الْفَضْلِ! انْتَ الَّذى ارْكَبْتَنى اذا ارَدْتُ الْخُرُوجَ مِنَ الْمَدينَةِ، السَّلامُ عَلى مَنْ خَطَبَتْ فى مَيْدانِ الْكُوفَةِ بِخُطْبَةٍ نافِعَةٍ حَتَّى سَكَنَتِ الْاصْواتُ مِنْ كُلِّ ناحِيَةٍ،

۱- شَيبُه

ص:۱۴۹

السَّلامُ عَلی مَنِ احْتَجَّتْ فی مَجْلِسِ ابْنِ زِیادٍ بِاحْتِجاجاتٍ واضِحَهٍ، وَقالَتْ فی جَوابِه بِبَیِّناتٍصادِقَهٍ، اذْ قالَ ابْنُ زِیادٍ لِزَیْنَبَ سَلامُ اللَّهِ عَلَیْها کَیْفَ رَایْتِصُنْعَ اللَّهِ بِاخیکِ الْحُسَیْنِ؟ قالَتْ: ما رَایْتُ الّا جمیلًا، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اسیرَهً بِایْدِی الْاعْداءِ فِی الْفَلَواتِ، وَرَأَیْتِ اهْلَ الشام فی حالَهِ الْعَیْشِ وَالسُّرُورِ وَنَشْرِ الرَّایاتِ، السّلامُ عَلی مَنْ أدْخَلوها فی مَجلِسِ یَزیدَ مَعَ الأسراءِ مِنْ آلِ رَسولِ اللَّهِ وَقالَ عَلیُّ بْنُ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلامُ لِیَزیدَ: یا یَزیدُ ما ظَنُّکَ بِرَسُولِ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِه لَوْ رَآنا عَلی هذِهِ الْحالَهِ؟ ثُمَّ قالَتْ امُّ الْمَصائِبِ زَیْنَبُ لِیَزیدَ:

تَقوُلُ غَیْرَ مُتَأَثِّمٍ وَلا مُسْتَعْظِمٍ: «لَاهَلُّوا وَاسْتَهَلُّوا فَرَحاً، ثُمَّ قالُوا: یا یَزیدُ لا تَشَلْ» مُنْتَحِیاً عَلی ثَنایا ابی عَبْدِ اللَّهِ سَیِّدِ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّهِ تَنْکِتُها بِمِخْصَرَتِکَ، ثُمَّ قالَتْ: وَلَئِنْ جَرَّتْ عَلَیَّ الدَّواهی مُخاطَبَتُکَ، وانّی

ص:۱۵۰

لَاسْتَصْغِرُ قَدْرَكَ، وَاسْتَعْظِمُ تَقْريعَكَ وَاسْتَكْثِرُ تَوْبيخَكَ، لكِنَّ الْعُيُونَ عَبْرى وَالصُّدُورَ حَرّى الا فَالْعَجَبُ كُلُّ الْعَجَبِ مِنْ اقْدامِكَ عَلى قَتْلِ حِزْبِ اللَّهِ النُّجباءِ بِحِزْبِ الشَّيْطانِ الطُّلَقاءِ، وَلَئِنِ اتَّخَذْتَنا مَغْنَماً لَتَجِدُنا وَشيكاً مَغْرَماً، حينَ لا تَجِدُ الّا ما قَدَّمَتْ يَداكَ، وَما رَبُّكَ بِظَلّامٍ لِلْعَبيدِ، فَالَى اللَّهِ الْمُشْتَكى وَعَلَيْهِ الْمُعَوَّلُ فِى الشِّدَّةِ وَالرَّخاءِ، فَكِدْ كَيْدَكَ، وَاسْعَ سَعْيَكَ، وَناصِبْ جَهْدَكَ، فَوَاللَّهِ لا تَمْحُو ذِكْرَنا، وَلا تُميتُ وَحْيَنا، وَلا تُدْرِكُ امَدَنا، وَلا تُرَخِّصُ عَنْكَ عارَها، وَهَلْ رَأْيُكَ الَّا فَنَداً، وَايامُكَ الَّا عَدَداً، وَجَمْعُكَ الَّا بَدَداً، يا يَزيدُ! اما سَمِعْتَ قَوْلَ اللَّهِ تَعالى: وَلا تَحْسَبَنَّ الَّذينَ قُتِلُوا فى سَبيلِ اللَّهِ امْواتاً بَلْ احْياءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ وَحَسْبُكَ بِاللَّهِ حاكِماً، وَبِمُحَمَّدٍصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَصيماً، وَبِجِبْريلَ ظَهيراً، ثُمَّ قالَتْ: الْحَمْدُ للَّهِ الَّذى

ص:۱۵۱

خَتَمَ لِاوَّلِنا بِالسَّعادَةِ وَالْمَغْفِرَةِ، وَلِآخِرِنا بِالشَّهادَةِ وَالرَّحْمَةِ، انَّهُ رَحيمٌوَدُودٌ، وَهُوَ حَسْبُنا وَنِعْمَ الْوَكيلُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاهْلِ بَيْتِهِ الطاهِرينَ الْائِمَّةِ الْمَعْصُومينَ آمينَ يا رَبَّ الْعالَمينَ.

زیارت سوّم

مرحوم علامه مجلسی در بحار الانوار (جلد ۹۹، طبع بیروت،ص ۲۷۲) از سید بن طاووس قدس سره دو زیارت برای مطلق امام زادگان نقل می کند و درصفحه بعد می‌فرماید:

«زیارت اول آن را مرحوم مفید در مزار ذکر کرده است».

بنابر این با توجه به نظر بزرگان مناسب است زیارت اول امام زادگان را که درصفحه؟؟؟ همین کتاب آورده‌ایم واوّل آن «السَلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا السَّيِّدَةُ الزَّكيَّةُ الطاهِرَةُ الْوَلِيَّةُ والدَّاعِيَةُ الْحَفيَّةُ ...» می‌باشد جزو زیارات حضرت زینب علیها السلام خوانده شود، امید است که مورد قبول پروردگار قرار گیرد.

ص:۱۵۲

زیارت چهارم حضرت زینب کبری علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ نَبِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفی سَیِّدِ الانْبِیاءِ وَالْمُرْسَلینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ عَلِیٍّ الْمُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ سَیِّدِ الْاَوْصِیاءِ وَالصِّدّیقینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ اجْمَعینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا السَّیِّدَةُ الزَّکیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الدّاعِیَةُ الْحَفیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا التَّقیَّةُ النَّقیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الرَّضیَّةُ الْمَرْضیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْعالِمَةُ الْغَیْرُ الْمُعَلَّمَةِ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْفَهیمَةُ الْغَیْرُ الْمُفَهَّمَةِ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا

ص:۱۵۳

الْمَظْلوُمَـةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمَهْمُومَـةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمَغْمُومَـةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمَضْـرُوبَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمأْسُورَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الصِّديقَةُ الصُّغْرى، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْعِصـمَةُ الصُّغْرى، السَّلامُ عَلَيْكِ ياصاحِبَةَ الْمُصـيبَةِ الْعُظْمى، السَّلامُ عَلَيْكِ يا زَيْنَبُ الْكُبْرى، اشْـهَدُ انَّكِ كُنْتِصابِرَةً شاكِرَةً مُجَلَّلَـةً مُعَظَّمَةً، مُكَرَّمَةً مُحَدَّثَةً، مُخَدَّرَةً مُوَقَّرَةً فى جَميعِ حالاتِكِ وَمُنْقَلَباتِكِ، وَمُصـيباتِكِ وَبَلِيّاتِكِ وَامْتِحاناتِكِ حَتّى فى اشَدِّها وَامَرِّها، وَهِىَ وَاللَّهِ وُقُوفُكِ فى هذَا الْمَكانِ، وَاخُوكِ الْعَطْشانُ مَصْـرُوعٌ فى عُمْقِ الْحائِرِ مِنْ كَثْرَةِ جَراحـاتِ السَّيْفِ وَالسِّنـانِ، وَالشِّمْرُ جـالِسٌ عَليصَـدْرِهِ، واحُزْنـاهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْكِ، يـا بِنْتَ الزَّهْراءِ وَبِنْتَ خَديجَـةَ الْكُبْرى، اشْـهَدُ انَّكِ قَدْ نَصَحْتِ للَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاميرِ الْمُؤْمِنينَ وَلِفاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ،

ص:۱۵۴

وَنَصَرْتِهِمْ بِقَلْبِكِ وَلِسانِكِ، وَجاهَدْتِ فِي اللَّهِ بِلِسانِكِ حَقَّ جِهادِهِ، فَنِعْمَتِ الْاُخْتُ انْتِ لِلْحُسَيْنِ، وَنِعْمَ الْاَخُ لَكِ ابُو عَبْدِ اللَّهِ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْكُما، وَعَلى مَنْ احَبَّكُما وَنَصَرَكُما، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً سَلَبَتْ قِناعَكِ، وَضَرَبَتْ بِكِعابِ الرِّماحِ عَلى اعْضائِكِ، وَحَرَّقَتْ خِيامَكِ، وَاسَرَّتْ عِيالَكِ، امْ سَمِعَتْ بِذلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ وَلَمْ تَحْزَنْ، يا سَيِّدَتى وَمَوْلاتى انَا زائِرُكِ وَمُحِبُّكِ وَمُعينُكِ، فَاشْفَعى لى وَلِآبائى وَامَّهاتى وَاجْدادى، وَاسْئَلُ اللَّهَ الْمَغْفِرَةَ بِحَقِّكِ، وَبِحَقِّ جَدِّكِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وآلِهِ وَابيكِ اميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلَيْهِ السَّلامُ، وَامِّكِ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ عَلَيْها السَّلامُ، وَاخَوَيْكِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلامُ، وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ يا اهْلَ بَيْتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوْضِعَ الرِّسالَةِ، وَمُخْتَلَفَ الْمَلائِكَةِ، وَمَهْبِطَ الْوَحْيِ وَالتَّنْزيلِ، جَميعًا وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.

ص:۱۵۵

زیارت‌پنجم حضرت زینب‌کبری، عقیله‌بنی‌هاشم علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ بِضْعَهِٔ خاتَم النَّبیّینَ، وَسَیِّدِ الْمُرْسَلینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا سُلالَهَٔ مَنْ لا تُحْصی فَضائِلُهُ، وِلا تُسْتَقْصی مَناقِبُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْمَبْعُوثِ بِالرِّسالَهِٔ، وَمُنْقِذِ الْعِبادِ مِنَ الْجَهالَهِٔ وَحَیْرَهِٔ الضَّلالَهِٔ، وَالْعَظیم الْمُظَلَّلِ بِالْغَمام، وَالنُّورِ الْمُهْتَدی بِهِ فِی اللَّیالی وَالْایام، حَبیبِ الهِ الْعالَمینَ، سَیِّدِنا ابِی الْقاسِمِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، ورَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ سَیِّدِ الْاوْصِیاءِ، وَرُکْنِ الْاوْلِیاءِ، وَعِمادِ الْاصْفِیاءِ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، وَیَعْسُوبِ الْمُتَّقینِ، وَقُدْوَهِٔ الصِّدیقین، وَامامِ الصالِحینِ، وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ افْضَلِ الْاوْلِیاءِ، وَاوَّلِ السابِقینَ الی دینِ اللَّهِ، وَاوْفاهُمْ

ص:۱۵۶

لِرَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَصاحِبِ بَيْعَةِ يَوْمِ الْغَديرِ، وَالْمُشْتَقِّ اسْمُهُ مِنِ اسْمِ الْعَلِيِّ الْقَديرِ، قائِدِ الْبَرَرَةِ، وَقاتِلِ الْكَفَرَةِ، وَقامِعِ الْفَجَرَةِ، وَالْمَنْدُوبِ فِى الشَّدائِدِ، وَالْمَشْهُودِ بِحَقِّهِ فى مُخْتَلَفِ الْمَشاهِدِ، وَمَنْ اخْلَصَ للَّهِ تَعالى بِقَلْبِهِ وَلِسانِهِ، وَنَصيرَ الْحَقِّ بِسَيْفِهِ وَسِنانِهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا سَليلَةَ السَّيِّدِ الْاكْبَرِ، وَالشافِعِ بِيَوْمِ الْمَحْشَرِ، وَالساقى مُحِبيهِ مِنْ نَهْرِ الْكَوْثَرِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ حَيْدَرٍ الْكَرَّارِ، وَخَليفَةِ الْمُخْتارِ، وَقَسيمِ الْجَنَّةِ وَالنارِ، وَصاحِبِ الْحَوْضِ وَحامِلِ اللِّواءِ فى يَوْمِ الْجَزاءِ، امامِ الْمُتَّقينَ، اميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلِيِّ بْنِ ابى طالِبٍ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا مُهْجَةَ قَلْبِ الْبَتُولِ، وَقُرَّةَ عَيْنِ الرَّسُولِ، يا حَبيبَةَ خَيْرِ خَلْقِ اللَّهِ، وَرَبيبَةَ بَيْتِ وَحْيِ اللَّهِ، وَشَقيقَةَ السِّبْطَيْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، وَعَمَّةَ الْائِمَّةِ الْمَيامينِ مِنْ آلِ طه وَياسينِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ،

ص:۱۵۷

السَّلامُ عَلی بِنْتِ مَكَّةَ وَمِنی وَزَمْزَمَ وَالصَّفا، السَّلامُ عَلی مَنْ جَدُّها مُحَمَّدٌ الْمُصْطَفی، وَابُوها عَلیٌّ الْمُرْتَضی، وَامُّها فاطِمَةُ الزَّهْراءُ سَيِّدَةُ النِّساءِ، السَّلامُ عَلی بِنْتِصاحِبِ الدَّلائِلِ الْواضِحاتِ، وَالْآياتِ الْبَيِّناتِ، وَالْمُعْجِزاتِ الْباهِراتِ، وَالْبَراهينِ الظاهِراتِ، السَّلامُ عَلَی الْمَوْلُودَةِ فی مَعْقِلِ العِصْمَةِ وَالتُّقی، وَمَهْبَطِ الْوَحْیِ وَالْهُدی، وَمَوْرُوثَةِ عَظيمِ الْفَضْلِ وَالنَّدی، السَّلامُ عَلَی الْمَرْأَةِ الصالِحَةِ، وَالْمُجاهِدَةِ الناصِحَةِ، وَالْحُرَّةِ الْابِيَّةِ، وَاللَّبْوَةِ الطالِبِيَّةِ، وَالْمُعْجِزَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ، وَالذَّخيرَةِ الْحَيْدَرِيَّةِ، وَالْوَديعَةِ الْفاطِمِيَّةِ، السَّلامُ عَلی مَنْ اطاعَتِ اللَّهَ تَعالی فِی السِّرِّ وَالْعَلَنِ، وَتَحَدَّتْ بِمَواقِفِها اهْلَ النِّفاقِ وَالْفِتَنِ، السَّلامُ عَلی مَنْ ارْهَبَتِ الطُّغاةَ فيصَلابَتِها، وَادْهَشَتِ الْعُقُولَ بِرَباطَةِ جَأْشِها، وَمَثَّلَتْ اباها عَلِيّاً بِشَجاعَتِها، وَاشْبَهَتْ امَّهَا الزَّهْراءَ فی

ص:۱۵۸

عَظَمَتِها وَبَلاغَتِها، السَّلامُ عَلَى الْمَنْسُوبَةِ لِاسْرَةِ النُّبُوَّةِ، وَالْامامَةِ، وَالْمَوْهُوبَةِ وِسامَ الشَّرَفِ وَالْمَجْدِ وَالْكَرامَةِ، السَّلامُ عَلى مَنْ رَضَعَتْ بِلِبانِ الْايمانِ، وَتَرَبَّتْ بِتِلاوَةِ الْقُرْآنِ، فَشاعَ فَخْرُها بِكُلِّ زَمانٍ وَمَكانٍ، وَتَمَجَّدَ بِاسْمِها لِسانُ كُلِّ انْسانٍ، السَّلامُ عَلى مَنْ حَباهَا الْجَليلُ جَلَّ اسْمُهُ بِالصِّفاتِ الْحَميدَةِ، وَزادَها قُوَّةً وَثَباتاً عَلَى الدينِ وَالْعَقيدَةِ، وَشَدَّ اللَّهُ عَزْمَها فى مَواطِنِ الْمِحَنِ الشَّديدَةِ، وَالْهَمَها جَميلَ الصَّبْرِ، وَاكْرَمَها جَزيلَ الْاجْرِ، السَّلامُ عَلى مَنْ احْيَتْ لَيالِيَها بِالتَّهَجُّدِ وَالْعِبادَةِ، فَنالَتْ مِنَ اللَّهِ اعْلى دَرَجاتِ السَّعادَةِ، سَلامٌ عَلى مَنْ اوْلاهَا الْامامُ زَيْنُ الْعابِدينَ عَلَيْهِ السَّلام بِشَهادَتِهِ، اذْ قالَ مُخاطِباً لِعَمَّتِهِ: (انْتِ عالِمَةٌ غَيْرُ مَعَلَّمَةٍ وَفَهِمَةٌ غَيْرُ مُفَهَّمَةٍ)، سَلامٌ عَلَى الاخْتِ الَّتى واسَتْ اخاها فى مُهِمَّتِهِ، وَشارَكَتْهُ فى نَهْضَتِهِ، وَتَباهَتْ بِالْاسْلامِ وَعِزَّتِهِ، سَلامٌ

ص:۱۵۹

عَلی مَنْ ناصَرَتِ الْحُسَیْنَ فی جِهادِهِ، وَلَمْ تَضْعُفْ عَزیمَتُها بَعْدَ اسْتِشْهادِهِ، سَلامٌ عَلی قَلْبِ زَیْنَبَ الصَّبُورِ، وَلِسانِهَا الشَّکُورِ، سَلامٌ عَلی مَنْ تَظافَرَتْ عَلَیْها الْمَصائِبُ وَالْکُرُوبُ، وَذاقَتْ مِنَ النَّوائِبِ ما تَذُوبُ مِنْهَا الْقُلُوبُ، سَلامٌ عَلی مَنْ تَجَرَّعَتْ غُصَصَ الْآلامِ وَالْمَآسی، وَما لا تَقْوی عَلَی احْتِمالِهَا الْجِبالُ الرَّواسی، فَاصْبَحَتْ لِلْبَلایا قِبْلَتَها، وَلِلرَّزایا کَعْبَتَها، سَلامٌ عَلی مَنْ شاطَرَتْ امَّهَا الزَّهْراءَ فی ضُرُوبِ الْمِحَنِ وَالْارْزاءِ، وَدارَتْ عَلَیْها رَحَی الْکَوارِثِ وَالْبَلاءِ یَوْمَ کَرْبَلاءَ، سَلامٌ عَلی مَنْ عَجِبَتْ مِنْصَبْرِها ملائِکَةُ السَّماءِ، سَلامٌ عَلی مَنْ فُجِعَتْ بِجَدِّها وَابیها وَامِّها وَبَنیها وَالْخِیَرَةِ مِنْ اهْلِها وَذَویها، ابْکی عَلی زَیْنَبَ الْکُبْری وَکُرْبَتِها، ابْکی عَلی زَیْنَبَ الثَّکْلی وَغُرْبَتِها، ابْکی عَلی زَیْنَبَ حُزْناً لِمِحْنَتِها، ابْکی عَلی هَضْمِها مِنْ بَعْدِ عِزَّتِها، ابْکی عَلَی الْمَظْلُومَةِ الْغَریبَةِ،

ص:۱۶۰

ابْکی عَلَى الْمَحْزُونَةِ الْکَئیبَةِ، ابْکی عَلَى مَنْ داهَمَتْهَا الدُّنْیا بِالْمَشاهِدِ الرَّهیبَةِ، وَلَمْ تَشْبَهْ مُصیبَتَها مُصیبَةٌ، ابْکی عَلى مَنْ عایَنَتْ اشْلاءَ الضَّحایا، مُجَزَّرینَ عَلیصَعیدِ الْمَنایا، وَرَأَتْ مَصارِعَ الشُّهَداءِ مِنْ عَشیرَتِها، وَاخْوَتِها وَبَنی عُمُومَتِها، وَقَدْ فَرَّقَ السَّیْفُ بَیْنَ الرُّؤُوسِ مِنْهُمْ وَالابْدانِ، وَحَرارَةُ الشَّمْسِ قَدْ غَیَّرَتْ مِنْهُمُ الْالْوانِ، وَبَیْنَهُمْ رَیْحانَةُ الْمُصْطَفی سَیِّدُ شَبابِ اهلِ الْجَنَّةِ،صَریعاً عَلَى الرَّمْضاءِ، فَاجهَشَتْ بِالبُکاءِ، وَنادَتْ بِهذَا الدُّعاءِ: «الهی تَقَبَّلْ مِنا هذَا الْقُرْبانَ»، ثُمَّ انْثَنَتْ شاکِیَةً وَجِدَها الی جَدِّها، وَهِیَ تَقُولُ: «یا مُحَمَّداهُ! هذا حُسَیْنٌ بِالْعَراءِ، مُرَمَّلٌ بِالدِماءِ، مُقَطَّعُ الْاعْضاءِ، وَبَناتُکَ سَبایا، وُذُرِّیَّتُکَ مُقَتَّلَةٌ»، ابْکی عَلی مَنْ ابْکَتْ کُلَّ عَدُوٍ وَصَدیقٍ، ابْکی عَلی مَنْ ابْعَدَهَا الزَّمانُ عَنِ الْاهْلِ وَالْاوْطانِ، وَطافَ بِهَا الْاعْداءُ سَبِیَّةً فِی الْبُلْدانِ، وَسَرَوْا بِها اسیرَةً مِنَ

ص:۱۶۱

الْکُوفَهِٔ الیَ الشام بِجَمْعٍ مِنَ الْارامِلِ وَالْایْتام، السَّلامُ عَلی عَزیزَهِٔ الصِّدیقَهِٔ الزَّهْراءِ، وبِنْتِ خَدیجَهَٔ الْکُبْری، السَّلامُ عَلی مَنْ اصْبَحَ حَرَمُها مَؤْئِلَ آمالِ الْآمِلینَ، وَمُلْتَقی وُفوُدِ الزّائِرینَ، وَیَتَمَسَّکُ بِضَریحِها جَمیعُ الْمُحِبینَ وَالْمُحْتاجینَ، وَیَؤُمُّ قَبْرَهَا الْخَلائِقُ فی کُلِّ حینٍ، السَّلامُ عَلی سَیِّدَتِنا وَمَوْلاتِنا زَیْنَبَ بِنْتِ امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیِّ بِنْ ابی طالِبٍ، وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

زیارت ششم حضرت زینب کبری علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ خاتَمِ الْانْبیاءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَصاحِبِ الْحَوْضِ وَاللِواءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ خَدیجَهَٔ الْکُبْری، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ سَیِّدِ الاوْصِیاءِ وَرُکْنِ الاوْلِیاءِ امیرِ المُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَهَٔ الزَّهْراءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ

ص:۱۶۲

وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا عَمَّةَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا امَّ الْمَصائِبِ، یا زَیْنَبَ بِنْتَ عَلیٍّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْفاضِلَةُ الرَّشیدَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْعالِمَةُ الْکامِلَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الرَّضیَّةُ الْمَرْضیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا تالِیَ الْمَعْصُومِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مُمْتَحَنَةُ فی تَحَمُّلِ الْمَصائِبِ کَالْحُسَیْنِ الْمَظْلُومِ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْبَعیدَةُ عَنِ الْأَوْطانِ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْأَسیرَةُ فِی الْبُلْدانِ، السَّلامُ عَلی مَنْ شَهِدَ بِفَضْلِها ابُوها امیرُ الْمُؤْمِنینَ، وَامَرَها اخُوهَا الْحُسَیْنُ بِالصَّبْرِ عَلیصَدَماتِ الْمُعانِدینَ.

اشْهَدُ انَّکِ اطَعْتِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَصَبرْتِ عَلَی الْأَذی فی جَنْبِهِ حَتّی اتاکِ الْیَقینُ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَحِدَکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَمْ یَعْرِفْ حَقَّکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ اعْداءَ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الجِنِّ وَالْانْسِ، مِنَ الْأَوَّلینَ

ص:۱۶۳

وَالْآخِرينَ، وَضاعَفَ عَلَيْهِمُ الْعَذابَ الْأَليمَ، اتَيْتُكِ يا مَوْلاتى وَابْنَةَ مَوْلاىَ زائِراً قاصِداً وافِداً عارِفاً بِحَقِّكِ، فَاشْفَعى لى عِنْدَ اللَّهِ تَعالى فى غُفْرانِ ذُنوبى، وَقَضاءِ حَوائِجى، وَاعْطاءِ سُؤْلى، وَكَشْفِ ضُرى، فَإِنَّ لَكِ عِنْدَ اللَّهِ جاهاً عَظيماً وَشَفاعَةً مَقْبُولَةً، السَّلامُ عَلَيْكِ وَعَلى آباءِكِ الطاهِرينَ، وَعَلى الْمَلئِكَةِ الْحافينَ حَوْلَ حَرَمِكِ الشَّريفِ الْمُبارَكِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.

پس دو رکعت نماز به قصد هدیه برای آن مکرّمه بجا آور و دعاکن آنچه را که دوست داری.

زیارت وداع حضرت زینب علیها السلام

هرگاه خواستی آن حضرت را وداع کنی بگو:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيم

السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ سَيِّدِ الْمُرْسَلينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ سَيِّدِ الْوَصيينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ

ص:۱۶۴

فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، اسْتَوْدِعُکِ اللَّهَ وَاسْتَرْعیکِ وَاقْرَءُ عَلَیْکِ السَّلامَ، اللَّهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ العَهْدِ مِنی لِزِیارةِ امِّ الْمَصائِبِ زَیْنَبَ بِنْتِ عَلیٍّ، فَانی اسْأَلُکَ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ ابَداً ما ابْقَیْتَنی، فَاذا تَوَفَّیْتَنی فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِها، وَادْخِلْنی فی شَفَاعَتِها، وَشَفاعَةِ جَدِّها وَابیها وَامِّها وَاخیها بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّحِمینَ، اللَّهُمَّ بحَقِّها عِنْدَکَ وَمَنْزِلَتِها لَدَیْکَ، اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ والْمُؤْمِناتِ، وَآتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَةً وَفِی اْلآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا عَذابَ النارِ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ.

و از پروردگار درخواست کن که بار دیگر شما را به زیارت آن مکرمه برگرداند و این آخرین عهد و زیارت شما نباشد.

ص:۱۶۵

حضرت رقیّه دختر امام حسین علیهما السلام

مرحوم شیخ عباس قمی قدس سره در «منتهی الآمال» از کامل شیخ بهایی نقل می کند که: زنان خاندان نبوت به هنگام اسیری، حال مردانی را که در کربلا شهید شده بودند بر فرزندان مخفی و پوشیده می‌داشتند و هر کودکی را وعده می‌دادند که پدر تو سفر رفته و باز می گردد تا آنان را به خانه یزید آوردند، دخترکی بود چهار ساله، شبی از خواب بیدار شد و گفت: پدرم حسین کجاست، این ساعت او را خواب دیدم. سخت پریشان بود، زنان و کودکان همه به گریه افتادند و فغان از ایشان برخاست.

یزیدِ خفته، از خواب بیدار شد و حال تفحص کرد، خبر بردند که حال چنین است. آن لعین در حال گفت که بروند سر پدر او را بیاورند و در کنار او نهند. پس آن سر مقدس بیاوردند و در کنار آن دختر چهار ساله

ص:۱۶۶

نهادند. پرسید: این چیست؟ گفتند: «سر پدر تو است». آن دختر بترسید و فریاد برآورد و رنجور شد و در آن چند روز جان به حق تسلیم کرد.

معروف است که حضرت رقیه در خرابه شام از دنیا رفت، مزار این مخدره هم اکنون در بازارچه‌ای قدیمی، در دمشق، کمی دورتر از مسجد اموی واقع است که عاشقان خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام به‌زیارتش می‌شتابند.

با توجه به این که زیارت مخصوصی برای آن حضرت ذکر نشده سزاوار است زائران محترم، او را با الفاظی که در زیارت اولاد ائمه علیهم السلام نقل شده، یا هر زیارتی که مناسب با شأن و منزلت آن حضرت است، زیارت کنند. و هر مقدار فرصت دارند نماز و قرآن بخوانند و ثوابش را به آن حضرت یا هر کسی که می‌خواهند اهدا نمایند.

اینک چند زیارتنامه مناسب با مقام، ذکر می‌شود که امید است مورد قبول پرودگار و توجّه ولی

ص:۱۶۷

عصر- ارواحنافداه- قرار گیرد و در آخرت از شفاعت پدر بزرگوارش امام حسین علیه السلام و اجداد طاهرش به ویژه جده‌اش فاطمه زهرا علیها السلام بهره‌مند شویم.

اذن دخول حرم مطهر حضرت رُقيّه عليها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيم

بِاذْنِ اللَّهِ وَاذْنِ رَسُولِهِ وَاذْنِ مَلائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَانْبِيائِهِ الْمُرسَلِينَ، وَالْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومِينَ، وَبِاذْنِ السَّيِّدَةِ رُقَيَّةَ بِنْتِ الحُسَيْنِ الشَّهِيدِ عَلَيْهِ السَّلامُ، ادْخُلُ هذِهِ الرَّوْضَةَ الْمُبارَكَةَ، وَادْعُو اللَّهَ بِفُنُونِ الدَّعَواتِ، وَاعْتَرِفُ للَّهِ بِالْعُبُودِيَّةِ، وَلِلنَّبِيِّ وَالْأَئِمَّةِ الْمَعْصُومِينَ عَلَيْهِمُ السَّلامُ بِالطاعَةِ، رَبِّ ادْخِلْنی مُدْخَلَصِدْقٍ، وَاخْرِجْنی مُخْرَجَصِدْقٍ، وَاجْعَلْ لی مِنْ لَدُنْكَ سُلْطاناً نَصيراً.

ص:۱۶۸

زیارت اوّل حضرت رقیّه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلی آدَمَصِةْفْوَةِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی نُوحٍ نَبیّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی ابْراهیمَ خَلیلِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی مُوسی کَلیم اللَّهِ، السَّلامُ عَلی عیسی رُوحِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصَفیَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ خاتَمَ النَّبیینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امیرَ الْمُؤْمِنینَ عَلیَّ بْنَ ابی طالِبٍ وَصیَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ سَیّدَةَ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکُما یا سِبْطَیْ نَبِیّ الرَّحْمَةِ وَسَیّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ سَیّدَ الْعابِدینَ وَقُرَّةَ عَیْنِ النّاظِرینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ باقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبیّ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصادِقَ الْبارَّ

ص:۱۶۹

الْأَمينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ الطاهِرَ الطُّهْرَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا عَلىَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا الْمُرْتَضى، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَلىّ التَّقىَّ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا عَلىَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقىَّ النّاصِحَ الأْمينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا حَسَنَ بْنَ عَلىّ، السَّلامُ عَلَى الْوَصىّ مِنْ بَعْدِهِ، اللّهُمَّ صَلِّ عَلى نُورِكَ وَسِراجِكَ وَوَلىّ وَليّكَ، وَوَصِىّ وَصيّكَ، وَحُجَّتِكَ عَلى خَلْقِكَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ رَسُولِ اللّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ فاطِمَةَ وَخَديجَةَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ اميرِ الْمُؤْمِنينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلىّ اللّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا اخْتَ وَلىّ اللّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا عَمَّةَ وَلىّ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يا رُقَيَّةَ بِنْتَ الْحُسَيْنِ الشَّهيدِ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَكاتُهُ، اَلسَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الصَّغيرَةُ الشَّهيدَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمَقْهُورَةُ الْمَظْلُومَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْفاضِلَةُ الرَّشيدَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ

ص:۱۷۰

ایَّتُهَا الْجَلیلَةُ الْجَمیلَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْبَعیدَةُ عَنِ الْأَوْطانِ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الأَسیرَةُ فِی الْبُلْدانِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَوْلاتی وَابْنَةَ مَوْلایَ، وَسَیِّدَتی وَابْنَةَ سَیِّدی وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَحَدَکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ظَلَمَکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ ضَرَبَکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ لَمْ یَعْرِفْ حَقَّکِ، وَلَعَنَ اللَّهُ اعْداءَ آل مُحَمَّدٍ، مِنَ الْجِنِّ وَالْانْسِ، مِنَ الأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، وَضاعَفَ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ الأَلیمَ، اتَیْتُکِ یا مَوْلاتی وَابْنَةَ مَوْلایَ، قاصِداً وافِداً عارِفاً بِحَقِّکِ، السَّلامُ عَلَیْکِ عَرَّفَ اللَّهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُمْ فِی الْجَنَّةِ، وَحَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ، وَاوْرَدَنا حَوْضَ نَبِیِّکُمْ، وَسَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلِیّ بْنِ ابی طالِبٍ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ، اسْئَلُ اللَّهَ انْ یُرِیَنا فیکُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَانْ یَجْمَعَنا وَایاکُمْ فی زُمْرَةِ جَدِّکُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَانْ لایَسْلُبَنا مَعْرِفَتَکُمْ انَّهُ وَلِیٌّ قَدیرٌ، اتَقَرَّبُ الیَ اللَّهِ بِحُبِّکُمْ، وَالْبَرائَةِ

ص:۱۷۱

مِنْ اعْدائِکُمْ، وَالتَّسْلیم الَی اللّهِ، راضِیاً بِهِ غَیْرَ مُنْکرٍ وَلا مُسْتَکْبِرٍ، وَعَلی یَقینِ ما اتی بِهِ مُحَمَّدٌ، وَبِهِ راضٍ نَطْلُبُ بِذلِک وَجْهَک یا سَیِّدی، اللّهُمَّ وَرِضاکَ وَالدّارَ الْآخِرَةَ یا رُقَیَّةُ اشْفَعی لی فِی الْجَنَّةِ، فَانَّ لَکِ عِنْدَ اللّهِ شَاْناً مِنَ الشَّاْنِ، اللَّهُمَّ انّی اسْئَلُک انْ تَخْتِمَ لی بِالسَّعادَةِ، فَلا تَسْلُبْ مِّنی ما انَا فیهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ الّا بِاللّهِ الْعَلیّ الْعَظیم، اللّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِکَرَمِک وَعِزَّتِک، وَبِرَحْمَتِک وَعافِیَتِک، وَصَلَّی اللّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اجْمَعینَ، وَسَلَّمَ تَسْلیماً یا ارْحَمَ الرّاحِمینَ.

زیارت دوم حضرت رقیهٔ علیها السلام

بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکِ یا سَیِّدَتَنا رُقَیَّةَ، عَلَیْکِ التَّحِیَّةُ وَالسَّلامُ وَرَحْمَةُ اللّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللّهِ،

ص:۱۷۲

السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ اميرِ الْمُؤْمِنينَ عَلىّ بْنِ ابى‌طالِبِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ خَديجَةَ الْكُبْرى امّ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلىّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا اخْتَ وَلىّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ الْحُسَيْنِ الشَّهيدِ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الصّدّيقَةُ الشَّهيدَةِ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الرَّضيَّةُ الْمَرْضيَّةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا التَّقيّةُ النَّقيَّةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الزَّكيَّةُ الْفاضِلَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْبَهيَّةُ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكِ وَعَلى رُوحِكِ وَبَدَنِكِ، فَجَعَلَ اللَّهُ مَنْزِلَكِ وَمَاْواكِ فِى الْجَنَّةِ مَعَ آبائِكِ وَاجْدادِكِ، الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ الْمَعْصُومينَ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ بِماصَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ، وَعَلَى الْمَلآئِكَةِ الْحافينَ حَوْلَ حَرَمِكِ الشَّريفِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلى سَيّدِنا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبينَ الطاهِرينَ

ص:۱۷۳

وَسَلَّمَ تَسْليماً بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

پس از زیارت حضرت رقیه علیها السلام خوب است دعایی را که مرحوم علّامه سید محسن امین قدس سره نقل کرده‌اند و درصفحه؟؟؟ همین کتاب بعد از زیارت حضرت زینب علیها السلام آمده است، خوانده شود.

زیارت سوم حضرت رقیه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيم

السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا السَّيِّدَةُ الزَّكيَّةُ الطاهِرَةُ الْوَلِيَّةُ، وَالدَّاعيَةُ الْحَفيَّةُ، اشْهَدُ انَّكِ قُلْتِ حَقّاً وَنَطَقْتِ حَقّاً وَصِدْقاً وَدَعوْتِ الى مَوْلاىَ وَمَوْلاكِ عَلانِيَةً وَسِرّاً، فازَ مَتَّبِعُكِ وَنَجا مُصَدِّقُكِ، وَخابَ وَخَسِرَ مُكَذِّبُكِ وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْكِ، اشْهَدى لى بِهذِهِ الشَّهادَةِ لِاكُونَ مِنَ الْفائِزينَ بِمَعْرِفَتِكِ وَطاعَتِكِ وَتَصْديقِكِ وَاتِّباعِكِ، والسَّلامُ عَلَيْكِ يا سَيِّدَتى رُقَيَّةَ

ص:۱۷۴

بِنْتَ سَیِّدی وَمَوْلایَ ابا عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ بِکَرْبَلاءَ، انْتِ بابُ اللَّهِ الْمُؤْتی مِنْهُ وَالْمَأْخُوذُ عَنْهُ، اتَیْتُکِ زائِراً وَحاجاتی لَکِ مُسْتَوْدِعاً وَها انَا ذا اسْتَوْدِعُکِ دینی وَامانَتی وَخَواتیمِ عَمَلی وَجَوامِعَ امَلی الی مُنْتَهی اجَلی، وَالسَّلامُ عَلَیْکِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

زیارت وداع حضرت رقیه علیها السلام

هرگاه خواستی با آن حضرت وداع کنی، نزد قبر آن مکرمه بایست و فکر کن و مصیبتهایی را که به آن مظلومه وارد آمده است- چه در راه کوفه و شام و چه در خرابه شام- در نظر آور و بگو:

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ وَخَدیجَةَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْحُسَیْنِ الْمَظْلُومِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ

ص:۱۷۵

وَبَرَكاتُهُ، اسْتَوْدِعُكِ اللّهَ، وَاسْتَرْعيكِ وَاقْرَءُ عَلَيْكِ السَّلامُ، اللّهُمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنى لِزِيارَةِ رُقَيَّةَ بِنْتِ الْحُسَيْنِ، فَانى اسْئَلُكَ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ ابَداً ما ابْقَيْتَنى، وَاذا تَوَفَّيْتَنى فَاحْشُرْنى فى زُمْرَتِها، وَادْخِلْنى فى شَفاعَتِها، وَشَفاعَةِ جَدِّها وَعَمِّها وَابيها وَاخيها؛ بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ، اللّهُمَّ بِحَقِّها عِنْدَكَ، وَمَنْزِلَتِها لَدَيْكَ، اغْفِرْ لى وَلِوالِدَىَّ، وَلِجَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَآتِنا فِى‌الدُّنْيا حَسَنَةً، وَفِى الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقِنا عَذابَ النارِ، بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّحِمينَ.

امّ حبیبه همسر رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم

امّ حبیبه دختر ابوسفیان و خواهر معاویه بود نامش رمله یا هند است و مادرشصفیه دختر ابوالعاص و عمه عثمان بن عفّان می‌باشد. شوهر اوّل ام حبیبه عبیداللَّه (عبداللَّه) بن جحش پسر عمه رسول خدا بود و از او

ص:۱۷۶

دختری به دنیا آورد به نام حبیبه و به همین مناسبت به «ام حبیبه» نامبردار گشت.

ام حبیبه برخلاف پدرش ابوسفیان که از سران شرک و کفر بود، به همراه عبیداللَّه مسلمان شد و به حبشه مهاجرت کردند، در حبشه عبیداللَّه پیرو آیین مسیحیت شد و در حال کفر از دنیا رفت ولی ام حبیبه در پیروی از اسلام باقی ماند.

پیامبر اسلام پس از اطلاع از این حادثه شخصی را به حبشه‌اعزام نمود تا دلشکستگی او را جبران‌کند و ام‌حبیبه را به‌عقد پیامبر درآورد تا مسلمانان بدانند که اگر حادثه‌ای برای آنان رخ دهد همسرانشان بی‌پناه نخواهند ماند.

نجاشی پیام حضرت رسولصلی الله علیه و آله و سلم را به امّ حبیبه ابلاغ کرد، ام حبیبه با رضایت کامل خالد بن سعید را وکیل قرار داد تا موافقت او را اعلام و عقد را اجرا کند. و نجاشی مجلسی ترتیب داد و مبلغ چهارصد دینار از خودش به عنوان مهر تحویل او داد و به افتخار این

ص:۱۷۷

ازدواج از عموم حضار پذیرایی کرد و اطعام داد، و بدین سان او جزو همسران رسول خدا شد.

ام حبیبه از پدرش ابوسفیان، که از سران کفر و شرک بود، نفرت داشت و یک بار که ابوسفیان به خانه او آمد و خواست روی تشک رسول خدا بنشیند دخترش آن را جمع کرد و مانع نشستن پدر شد و گفت: این تشک رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم است و تو فردی مشرک هستی و حق نداری روی آن بنشینی.

ام حبیبه در سال ۴۴ هجری از دنیا رفت. و در قبرستان باب الصغیر، که قبری منسوب به او است دفن گردید، گرچه مشهور گفته‌اند که در مدینه، داخل بقیع مدفون است. ولی آنچه بیشتر قابل تحقیق و بررسی است زندگی او بعد از رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم می‌باشد؛ زیرا برخی از مورّخان‌نوشته‌اند که‌در سالهای آخر زندگانیش با خاندان پیامبر و ولایت امامان معصوم علیهم السلام سروکاری نداشته و از حکومت برادرش معاویه جانبداری می‌کرده است!

ص:۱۷۸

امّ سلمه

امّ سـلمه دختر ابی امیّهٔ بن مُغَیْرَه مخزومی و یکی از همسران پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم بود. شوهر پیشین او ابوسلمه، عبداللَّه بن عبدالأسد مخزومی پسر عمّه رسول خدا و برادر رضاعی آن حضرت بوده است.

امّ سلمه و عبداللَّه چهار فرزند داشتند و به مناسبت فرزند اوّلشان سلمه، «امّ سلمه» و «ابو سلمه» خوانده می‌شدند.

امّ سـلمه و شـوهرش عبـداللَّه دوبـار همراه مهـاجران به سـرزمین حبشه هجرت کردنـد و آنگـاه به مکه بازگشـتند و به مـدینه هجرت نمودند. قریش مانع از مهاجرت او و شوهرش به مدینه شدند و به مدت یک سال او را از همسر و فرزند خردسالش جدا کردند.

ابو سلمه در جنگ احد زخمی شد و در جمادی الأخری سال سوم هجری به شهادت رسید و پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم

ص:۱۷۹

در سال چهارم هجری امّ سلمه را تزویج کرد.

پس از حضرت خدیجه، امّ سلمه از برترین زنان رسول خدا است و آیه تطهیر در خانه وی نازل شد.

جریان سپردن تربت امام حسین توسط پیامبر به امّ سلمه و پیشگویی آن حضرت درباره شهادت امام حسین علیه السلام مشهور و در منابع مختلف نقل شده است.

امّ سلمه همیشه مدافع حقوق اهل بیت بود و عایشه را قبل از حرکت برای جنگ جمل، نصیحت کرد و فرمایشات پیامبر را به او یادآور شد. وی سرانجام در یکی از سالهای ۵۹، ۶۱ یا ۶۲، بعد از همه زنان رسول خدا وفات یافت.

در قبرستان باب الصغیر دمشق در حجره‌ای جدا از قبرستان، دو قبر به نامهای «امّ سلمه» و «امّ حبیبه» همسران پیامبر وجود دارد، لیکن بیشتر مورّخان بر این باورند که آن دو، در مدینه، در قبرستان بقیع مدفونند.

ص: ۱۸۰

زیارت امّسلمه همسر رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم
السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امینَ اللَّهِ مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَ الْوَصیینَ وَحُجَّةَ اللَّهِ عَلَی الناسِ اجْمَعینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلی فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامْ عَلَی الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی الْأَئِمَّةِ الطاهِرینَ مِنْ وُلْدِ امیرِ الْمُؤْمِنینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا امَّ سَلَمَةَ یا زَوْجَةَ النَّبیّ الْاعْظَمِ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی زَوْجاتِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِاللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مُرَبیّةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا وَصیَّةَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی

ص:۱۸۱

خَديجةَ الْكُبْرى امِّ الْمُؤْمِنينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ وَعَلى شُهَداءِ كَرْبَلاءَ، السَّلامُ عَلَيْكِ وَعَلىَ النِّساءِ الْمَسْبياتِ، السَّلامُ عَلَيْكِ وَعَلى نِساءِ الْائِمَّةِ الطاهِرينَ، وَالْابْرارِ الْمَعْصُومينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.

اللَّهُمَّ بَلِّغْ سَلامى الى سَيِّدَتى وَمَوْلاتى امِّ سَلَمَةَ، سَلامَ مُوَدِّعٍ وَسَلامَ مُفارِقٍ وسَلامَ مُتَوَسِّلٍ بِها الَيْكَ بِأَنْ لاتَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتى هذِهِ بَلِ ارْزُقْنِى الْعَوْدَةَ ثُمَّ الْعَوْدَةَ يا اللَّهُ ما دُمْتُ حَيّاً، اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَعْيى مَشْكُوراً وَذَنْبى مَغْفُوراً وَعَمَلى مَبْرُوراً وَمُوالاتى بِها حَميدَةً وَحَياتى بِها سَعيدَةً وَحَوائِجى بِها مَقْضيَّةً وَاعْمالى بِها مَرْضيَّةً وَاسْمى فِى السُّعَداءِ وَرُوحى مَعَ الشُّهَداءِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لى وَلِوالِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ وَبِحُرْمَةِ السُّورَةِ الْمُبارَكَةِ الْفاتِحَةِ.

ص:۱۸۲

عبداللَّه فرزند امام زین العابدین علیه السلام

ابومحمد عبداللَّه الباهر بن علی بن الحسین، مردی فقیه و فاضل بود و به فرموده شیخ مفید متولیصدقات پیامبر اسلامصلی الله علیه و آله و سلم و امیرالمؤمنین بود و از پدران بزرگوار خود از حضرت رسولصلی الله علیه و آله و سلم اخبار بسیاری روایت کرده و مردم نیز آثار فراوانی از او نقل نموده‌اند.

یکی از روایات منقول وی این است که پیامبر فرمود:

«بخیل و تمام بخیل کسی است که نام من نزد او برده شود و بر منصلوات نفرستد».

مرحوم شیخ عباس قمی در «منتهی الآمال» آورده است: عبداللَّهمذکور را به خاطر حُسن و جمالو درخشندگی رخسارش «عبداللَّه الباهر» می‌نامیدند. مادر عبداللَّه امّولد بوده و گروهی مادر او را امّعبداللَّه دختر حضرت امامحسن مجتبی و مادر امامحمدباقر علیه السلام دانسته‌اند.

قبر عبداللَّه فرزند امام سجاد، در کنار دیوار شرقی

ص:۱۸۳

باب الصـغیر قرار دارد که دارایصحن و گنبد و شبستان نسبتاً بزرگی است و اطراف مقبره و مرقد دیواری کشیده و آن را از قبرستان، مستقل و جدا ساخته‌اند.

زیارت اول حضرت عبداللّه فرزند امام زین العابدین علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ نَبیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ خَیْرِ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ الصادِقِ الْامینِ، الْمَبْعُوثِ رَحْمَةً لِلْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیکَ یَا بْنَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَلیٍّ الْمُرْتَضـی، السَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ الْانْسیَّةِ الْحَوْراءِ، سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ الْحُسَیْنِ الشَّهیـدِ الْمَظْلوُمِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَلیٍّ بْنِ

ص:۱۸۴

الْحُسَیْنِ زَیْنِ الْعابِدینَ وَسَیِّدِ الساجِدینَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی مَعادِنِ حِکْمَهِ اللَّهِ، وَمَوْضِعِ سِرِّ اللَّهِ، وَذُرِّیَّهِ رَسُولِ اللَّهِ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، السَّلامُ عَلَی اهْلِ بَیْتِ النُّبُوَّهِ وَمَهْبِطِ الْوَحْیِ وَمَنْ نَطَقَ بِمَدْحِهِمُ التَّنْزیلُ وَکانَتْ بُیُوتُهُمْ مَهْبِطَ جِبْرئیلَ وَالْمَلائِکَهِ الْمُقَرَّبینَ، السَّلامُ عَلَی آلِ طه وَیس وَذُرِیَّهِ سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ وَبابِ الْحِطَّهِ الَّذی مَنْ دَخَلَهُ کانَ مِنَ الْآمِنینَ، السَّلامُ عَلَی الْمُطَهَّرینَ مِنَ الْعَیْبِ وَالْمَنَزَّهینَ مِنَ الرَّیْبِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، یالَیْتَنا کُنا مَعَکُمْ فَنَفُوزَ فَوْزاً عَظیماً، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا ساداتی وَمَوالیَّ جَمیعاً وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

زیارت دوم حضرت عبداللّه فرزند امام سجاد علیه السلام

چون اراده زیارت کنی برو نزد قبر آن حضرت بایست وبگو:

ص:۱۸۵

السَّلامُ عَلَیْکَ ایَّتُهَا النَّفْسُ الشَّریفَهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایَّتُهَا السُّلالَهُ الطاهِرَهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایَّتُهَا النَّسَمَهُ الزَّاکیهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایَّتُهَا النَّفْسُ الْفاخِرَهُ وَابْنَ بُحُورِ الْعُلوُمِ الذَّاخِرَهِ، وَاوْلِیائی عِنْدَ عَوْدِ الرُّوحِ الَی الْعِظامِ النَّخِرَهِ، وَشُفَعائی فِی الْآخِرَهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ سَیِّدِ الْبَطْحاءِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَابْنَ حُجَّهِ اللَّهِ عَلَی الْوَری، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَبْدَ اللَّهِ بْنِ الْامامِ زَیْنِ الْعابِدینَ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، اللَّهُمَّ انی اسْئَلُکَ بِحَقِّ هذَا الشَّخْصِ الشَّریفِ وَبِحَقِّ آبائِهِ وَاجْدادِهِ الطَّیِّبینَ الطاهِرینَ انْ تَجْعَلَ سَعْیی بِهِمْ مَشْکُوراً، وَذَنْبی بِهِمْ مَغْفُوراً، وَحَیاتی بِهِمْ سَعیدَهً، وَعاقِبَتی بِهِمْ حَمیدَهً، وَحَوائِجی بِهِمْ مَقْضیَّهً، وَافْعالی بِهِمْ مَرْضیَّهً، وَامُوری بِهِمْ مَسْعُودَهً وشُؤُونی بِهِمْ مَحْمُودَهً، اللَّهُمَّ وَاحْسِنْ لِیَ التَّوْفیقَ، وَنَفِّسْ عَنی کُلَّ هَمٍّ وَضیقٍ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنی عِقابَکَ، وَامْنَحْنی ثَوابَکَ، وَاسْکِنی جِنانَکَ، وَارْزُقْنی

ص:۱۸۶

رِضْوانَکَ وَامانَکَ، وَاشْـرِکْ فیصالِـحِ دُعـائی والِـدَیَّ وَجَمیعَ الْمُـؤمِنینَ وَالْمُؤْمِنـاتِ، الْاحْیـاءِ مِنْهُـمْ وَالْأَمْواتِ، انَّکَ وَلیُّ الْباقیـاتِ الصَّالِحاتِ، آمینَ یا رَبَّ الْعالَمینَ.

قبر منسوب به عبداللّه بن امّ مکتوم

عبـداللّه بـن شـریح بـن مالـک بـن ربیعـه فهری، از قـبیله بنی‌عـامر معروف به «عبـداللّه بن امّ مکتـوم» یکی ازصـحابه بزرگـوار پیـامبر گرامیصلی الله علیه و آله و سلم، از حافظان قرآن و از مسلمانانصدر اسلام است. او در برخی از جنگها جانشینی رسول خدا در مدینه را به عهده داشت.

در شأن و منزلت او همین بس که مفسران گفته‌اند، آیات اوّل سوره «عبس» درباره او است.

از امامصادق علیه السـلام روایت شده که پس از نزول سوره عبس رسول خداصـلی الله علیه و آله و سلم هرگاه عبداللّه بن امّ مکتوم را می‌دید به او احترام شایانی می‌گذاشت.

ص:۱۸۷

در کنار دیوار شرقی باب الصغیر، در نزدیکی قبر عبداللّه فرزند امام زین العابدین علیه السلام مقبره کوچکی است به نام عبداللّه بن امّ مکتوم، لیکن با توجه به منابع تاریخی، بعید است که مدفن وی در دمشق باشد. و به احتمال زیاد، در بقیع به خاک سپرده شده است. در هرصورت، مانعی ندارد که زائران شام به یاد اینصحابی جلیل القدر فاتحه‌ای بخوانند.

اللّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنینَ والْمُؤْمِناتِ وَ الْمُسلِمینَ وَالْمُسْلِماتِ، الْاحْیاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْواتِ تابِع اللّهُمَّ بَیْنَنا وَبَیْنَهُمْ بِالْخَیْراتِ، رَحِمَ اللّهُ مَنْ یَقْرَءُ الْفاتِحَةَ مَعَ الصَّلَواتِ.

محلّ دفن سرهای شهدای کربلا علیهم السلام

در قبرستان باب الصغیر مرقدی است که معروف به محل دفن سرهای مقدّس شهدای کربلا می‌باشد و ۱۶ علامت به نشانه ۱۶ سر، بر روی آن گذاشته‌اند و نامهایی که بر آن نوشته شده است عبارتند از:

ص:۱۸۸

۱- ابوالفضـل، عباس بن علی ۲- علی بن الحسـین، (علی اکبر) ۳- حبیب بن مظاهر ۴- قاسم بن الحسن ۵- عبداللَّه بن علی ۶- عمر بن علی ۷- الحرّ الرّیاحی ۸- محمد بن علی ۹- عون بن عبداللَّه ۱۰- علی بن ابی‌بکر ۱۱- عثمان بن علی ۱۲- جعفر بن علی ۱۳- جعفر بن عقیل ۱۴- محمد بن مسلم ۱۵- عبداللَّه ابن عقیل ۱۶- حسین بن عبداللَّه.

لیکن مرحوم سید محسن امین قدس سره در اعیان الشیعه و مفتاح الجنّات «(۱)» می‌نویسد: «من پس از سال ۱۳۲۱ ه. در قبرستان باب الصغیر مقامی را دیدم که بر سر در آن سنگی بود و بر آن، این نوشته به چشم می‌خورد:

«هذا رأس العباس بن علی و رأس علی بن الحسین الأکبر و رأس حبیب بن مظاهر».

«اینجا سر عباس بن علی و سر علی اکبر فرزند امام حسین علیه السلام و سر حبیب بن مظاهر است».

۱- - اعیان الشیعه، ج ۱، ص ۶۲۷ و مفتاح الجنات، ج ۲، ص ۲۶۱ چاپ بیروت

ص:۱۸۹

چند سال بعد که آن مقام تجدید بنا گردید، آن سنگ را از سر در برداشتند و در داخل مقام بر روی ضریحی که کار گذاشته شد، نام بسیاری از شهدای کربلا را نوشتند و بر حسب آنچه بر سرِ درِ آن نوشته شده بود در حقیقت این مقام به همان سرهای شریف سه‌گانه که ذکر کردیم نسبت دارد. مرحوم سید محسن امین همچنین می‌نویسد: و این نسبت بنا بر ظنّ قوی درست است؛ زیرا وقتی هدف ابن زیاد و یزید از این کار تأمین شد، طبیعی است که سرهای شهدا در همان شام به خاک سپرده شود.

البته برخی دیگر از مورخان نوشته‌اند: عمر سعد، آن انسان رانده شده از درگاه خدا، دستور داد تا پس از واقعه کربلا سرهای شهدا را قطع نمایند و بین قبائل تقسیم کنند تا هر قبیله‌ای چند سر را بیاورد و بدین وسیله به ابن زیاد ملعون تقرّب جوید، که لشکر عمر سعد با ۷۱ سر بریده وارد کوفه شدند و ابن زیاد دستور داد

ص:۱۹۰

تمامی سرها را با کاروان اسرا به شام برند و شب اول ماهصفر کاروان به دمشق رسید ... و به دستور یزید «علیه اللعنهٔ» تمامی سرها به مدت سه روز بر دروازه‌های شهر و مسجد اموی آویزان گردید. و امام زین‌العابدین علیه السلام پس از چندی موافقت یزید را گرفت تا سرها را به بدنها ملحق سازد، لذا سر امام حسین علیه السلام و دیگر شهدا را به کربلا بردند و به اجساد مطهرشان ملحق ساختند «(۱)».

مؤلّف محترم کتاب «مرا قد اهل بیت در شام» می‌نویسد: دفن سرهای مطهر شهدا در باب الصغیر، با قطع نظر از تعدادشان، موافق با اعتبار است؛ زیرا پس از وارد شدن اسرا به دمشق، هدفی که ابن زیاد از فرستادن اهل بیت به شام دنبال می‌کرد و مقصدی که یزید از فرا خواندن آنان داشت، تأمین شده بود و از طرفی با توجه

۱- – درباره محل دفن سر مقدس امام حسین علیه السلام اقوال دیگری نیز است که در جای خود بیان می‌شود

ص:۱۹۱

به دگرگونی اوضاع شام و تحریک شدن افکار عمومی شامیان علیه دستگاه حاکم، به ویژه پس از خطبه امام سجاد علیه السلام و دیگر فعالیتهای پیام رسانی اسرای اهل بیت، ادامه رفتار سابق رژیم بهصلاحش نبود، از این رو با شتاب تمام وسائل مراجعت خاندان رسالت به مدینه را فراهم ساخت و طبع این جریان، اقتضای آن را داشت که سرهای مقدس شهدا را نیز در همان دمشق به خاک بسپارند. و نیز طبیعی است که پس از دفن سرهای مطهر در قبرستان عمومی شهر، جایگاه دفن، مانند دیگر مکانهای مقدس محفوظ بماند و به خوبی از آن نگهداری شود.

در هر حال بسیار مناسب و بجا است که در باب الصغیر کنار مرقدِ منسوب به سرهای مقدس شهدای کربلا اظهار ارادت گردد و به امید ثواب برای شهداء زیادتی خوانده شود.

ص:۱۹۲

زیارت شهدای کربلا رضی الله عنهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ اللَّهِ، وَانْصارَ رَسُولِهِ، وَانْصارَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ، وَانْصارَ فاطِمَهً، وَانْصارَ الْحَسَنِ والْحُسَیْنِ، وَانْصارَ الْاسْلامِ، اشْهَدُ انَّکُمْ لَقَدْ نَصَحْتُمْ للَّهِ، وَجاهَدْتُمْ فی سَبیلِهِ، فَجَزاکُمُ اللَّهُ عَنِ الِاسْلامِ وَاهْلِهِ افْضَلَ الْجَزاءِ، فُزْتُمْ وَاللَّهِ فَوْزاً عَظیماً، فَیالَیْتَنی کُنْتُ مَعَکُمْ فَافُوزَ فَوْزاً عَظیماً، وَاشْهَدُ انَّکُمْ احْیاءٌ عِنْدَ رَبِّکُمْ تُرْزَقُونَ، وَاشْهَدُ انَّکُمُ الشُّهَداءُ وَالسُّعَداءُ، وَانَّکُمْ الْفائِزُونَ فِی الدَّرَجاتِ الْعُلی، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

ص:۱۹۳

زیارت دوم سرهای شهدا

السَّلامُ عَلَی سَیِّدِنا وَمَوْلانا رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی سَیِّدِنا وَمَوْلانا امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیّ بْنِ ابی طالِبٍ، السَّلامُ عَلَی الْحَسَنِ بْنِ عَلیٍّ، السِّبْطِ الشَّهیدِ، السَّلامُ عَلَی الْحُسَیْنِ بْنِ عَلیٍّ سَیِّدِ الشُّهَداءِ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلی عَلیِّ بْنِ الْحُسَیْنِ الْاکْبَرِ، اوَّلِ شَهیدٍ بِکَرْبَلاء مِنْ اهْلِ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، اشْبَهِ الناسِ خَلْقاً وَخُلْقاً وَمَنْطِقاً بِرَسُوْلِ اللَّهِ،صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، السَّلامُ عَلَی ابِی الْفَضْلِ الْعَباسِ بْنِ امیرِ الْمُؤْمِنینَ قَمَرِ بَنی هاشِمٍ، وَصاحِبِ لِواءِ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلامُ، السَّلامُ عَلَی حَبیبِ بْنِ مَظاهِرِ الْاَسَدی، الصابِرِ الْمُجاهِدِ فی سَبیلِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ دینِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ یا انْصارَ امیرِ

ص:۱۹۴

الْمُؤْمِنينَ، السَّلامُ عَليْكُمْ يا انْصارَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ يا انْصارَ ابى مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ يا انْصارَ ابى عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ بِماصَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ، لا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتِكُمْ، وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.

زیارت سوم سرهای مقدّس شهدا رضی الله عنهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيم

السَّلامُ عَلَى رُؤُوسِ الشُّهَداءِ الصِّديقينَ الصابِرينَ الْابْرارِ الْاخْيارِ وَعَلى ارْواحِهِمُ الزَّكِيَّةِ الْمَرضيَّةِ الْباذِلينَ جَواهِرَ مُهْجَتِهِمْ وَنُفُوسَهُمْ لِلَّهِ وَالتارِكينَ زَهْرَةَ الْحَياةِ اباءً لِلضَّيْمِ وَحِرْصاً عَلَى الدينِ وَاهْلِهِ مِنَ الْمَماتِ وَالزَّوالِ فِداءً لِسَيِّدِ الشُّهَداءِ سَليلِ خَيْرِ الْانْبِياءِصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ابى عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنِ

ص:۱۹۵

سِبْطِ رَسُولِ اللَّهِ وَرَیْحانَتِهِ، السَّلامُ عَلَی الْمُحامینَ عَنْ حَرَمِ الرَّسُولِ وَفاطِمَهَْ الْبَتُولِ، السَّلامُ عَلَی الْمُجاهِدینَ فی سَبیلِ اللَّهِ وَالذَّابینَ عَنْ تَوْحیدِ اللَّهِ وَدینِهِ وَرَسُولِهِ وَعِتْرَتِهِ، السَّلامُ عَلَی الْاصْفِیاءِ الْمُخْلَصینَ، السَّلامُ عَلَی رُؤُوسِکُمُ الْمُقَطَّعَهِْ وَارْواحِکُمُ الْمُقَدَّسَهِْ، السَّلامُ عَلَی الْمُجاهِدینَ فی سَبیلِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ بِماصَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَی الدَّارِ، فُزْتُمْ وَاللَّهِ فَوْزاً عَظیماً فَلَقَدْ وَفَیْتُمْ بِعَهْدِ اللَّهِ وَحَفِظْتُمْ وَصِیَّهَْ رَسُولِهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فی عِتْرَتِهِ حَتّی قُتِلْتُمْ وَفُرِّقَ بَیْنَ رُؤُوسِکُمْ وَابْدانِکُمْ وَسالَتْ دِماؤُکُمْ وَانْتُمْصَرْعی عَلی وَجْهِ الثَّری وَقَفَ الْحُسَیْنُ عَلَیْهِ السَّلامُ وَقَدْ بَقِیَ فَریداً بَعْدَکُمْ لا ناصِرَ لَهُ سِواکُمْ وَانْتُمْ مُجَزَّرینَ کَالْاضاحی وَقَدْ احاطَ بِهِ آلافٌ مِنَ الْغادِرینَ وَهُوَ یُنادی: واغُرْبَتاهُ؛ واوَحْدَتاهُ! اما مِنْ ناصِرٍ مُعینٍ؟ اما مِنْ مُغیثٍ؟ فَلَمْ یُجِبْهُ سِواکُمْ مُجیبٌ

ص:۱۹۶

فَناداکُمْ مُسَلِّماً وَمُعاتِباً: یا اصْحابَ الْحَمیَّةِ! یا حَبیبَ بْنَ مَظاهِرٍ! یا زُهَیْرُ! یا مُسْلِمُ؛ یا حُرَّ الرِّیاحی! یا ابْطالَ الصَّفا! یا فُرْسانَ الْهَیْجاءِ! مالی انادیکُمْ فَلا تَسْمَعُونَ وَادْعُوکُمْ فَلا تُجیبُونَ؟

فَهـا نَحْنُ عَلَیْکُمْ مُتَفَجِّعُونَ وَبِکُمْ لاحِقُونَ، انا لِلَّهِ وَانا الَیْهِ راجِعُونَ، وَوَصَفَکُمْ ایْضاً لَیْلَةَ الْعاشِرِ مِنَ الْمُحَرَّمِ بِقَولِهِ: تَسْتَأْنِسُونَ بِالْمَنیَّةِ اسْتِئْناسَ الطِّفْلِ جانِبَ امِّهِ.

وَقَوْلِهِ: لَمْ ارَ اصْحاباً اوْفی مِنْکُمْ، نَعَمْ نِلْتُمُ الثَّوابَ، ثَوابَ الْمُجاهِدینَ الَّذینَ وَصَفَهُمْ رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وسَلَّمَ بِقَوْلِهِ: انَّ لِلْجَنَّةِ باباً یُقالُ لَهُ بابُ الْمُجاهِدینَ یَخْطُونَ الَیْهِ وَهُمْ مَقَلِّدُونَ بِسُیُوفِهِمْ وَالْجَمْعُ فِی الْمَواقِفِ وَالْمَلائِکَةُ تَتَرَحَّبُ بِهِمْ فَمَنْ تَرَکَ الْجِهادَ الْبَسَهُ اللَّهُ ذُلّاً وَفَقْراً فی مَعیشَتِهِ وَمَحْقاً فی دینِهِ وَما مِنْ قَطْرَةٍ احَبُّ الیَ اللَّهِ تَعالی مِنْ قَطْرَةِ دَمٍ فی سَبیلِ اللَّهِ، وَلِلشَّهیدِ سَبْعُ خِصالٍ: یُغْفَرُ لَهُ کُلُّ ذَنْبٍ،

ص:۱۹۷

وَتَتَلَقاهُ الْحُورُ الْعينُ، وَيُكْسى مِنْ حُلَلِ الْجَنَّةِ، وَتَتَلَقاهُ خَزَنَةُ الْجِنانِ كُلٌّ يُريدُ اخْذَهُ مَعَهُ فَيَسْرَحُ فِى الْجَنَّةِ حَيْثُ يَشاءُ، وَيَنْظُرُ فى وَجْهِ اللَّهِ وَهِىَ الرّاحَةُ الْكُبْرى وَفَوْقَ كُلِّ بِرٍّ بِرٌّ حَتى يُقْتَلَ فى سَبيلِ اللَّهِ فَلَيْسَ فَوْقَهُ بِرٌّ، مُبَرَّؤُونَ مِنَ الْآثام، طَهَّرَهُمْ دَمُ الشَّهادَةِ مِنْها اىَّ تَطْهيرٍ، السَّلامُ عَلَى ابِى الْفَضْلِ الْعَباسِ بْنِ عَلىِّ بْنِ ابى طالِبٍ عَلَيْهِ السَّلامُ وَعَلى اخْوَتِهِ الْمُصَرَّعينَ بِكَرْبَلاءَ وَعَلى عَلىِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْاكْبَرِ الَّذى لَما رَآهُ الْحُسَيْنُ مُقَطَّعاً ارْباً ارْباً اسْبَلَ عَبْرَتَهُ وَقالَ: قَتَلَ اللَّهُ قَوْماً قَتَلُوكَ، يا بُنَىَّ ما اجْرَأَهُمْ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى انْتِهاكِ حُرْمَةِ رَسُولِ اللَّهِ، يا شَبيهَ رَسُولِ اللَّهِ خَلْقاً وَخُلْقاً، السَّلامُ عَلَى الْقاسِمِ بْنِ الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلامُ، اللَّهُمَّ بَلِّغْهُمْ مِنا تَحيَّةً وسَلاماً وَانِلْنا مِثْلَ اجْرِهِمْ وَاجْمَعْنا مَعَهُمْ فى مُسْتَقَرِّ رَحْمَتِكَ، اللَّهُمَّ اغِثْنا فى هذَا الْمَكانِ بِعَفْوِكَ وَعافيَتِكَ وَعُمَّنا وَوالِدَيْنا وَكافَّةَ الْمُسْلِمينَ

ص:۱۹۸

بِشُمُولِ فَیْضِکَ وَفَضْلِکَ فِی الدُّنیا وَالْآخِرَهِْ بِمُحَمَّدٍصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنا وَاعْفُ عَنا وَاغْفِرْ لَنا وَارْحَمْنا انْتَ مَوْلانا فَانْصُرْنا عَلَی الْقَوْمِ الْکافِرِینَ، اللَّهُمَّ لا تُخْرِجْنا مِنَ الدُّنْیا حَتّی تَرْضی عَنا وَاشْفِ مَرْضانا وَاقْضِ حاجاتِنا، اللَّهُمَّ سُدَّ فَقْرَنا بِغِناکَ وَعافِنا مِنْ بَلاءِ الدُّنْیا وَعَذابِ الْآخِرَهِْ وَصَلَّی اللَّهُ عَلی سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطاهِرِینَ.

سُکَیْنه دختر امام حسین علیه السلام

مشهور آن است که نام سکینه علیها السلام «آمنه» یا «امیمه» بوده که مادرش لقب سکینه را به او داده است. مادر سکینه و علی اصغر، رباب دختر امرء القیس است.

تاریخ نگاران نوشته‌اند امام حسین علیه السلام سکینه را به ازدواج عبداللَّه اکبر فرزند امام حسن مجتبی درآورد که همسرش قبل از زناشویی با وی، در کربلا به شهادت

ص:۱۹۹

رسید. امام حسین علیه السلام عنایت ویژه‌ای به سکینه داشت و با ابراز الطاف خود نسبت به او، منزلت عظیم وی را آشکار می‌ساخت.

مرحوم حاج شیخ عباس قمی در منتهی الآمال می‌نویسد: «سکینه بی‌بی زنها و عقیله قریش بود با حَصافت عقل و اصابت رأی، گویند او افصح و اعلم مردم بوده به زبان عرب و علم و شعر و فضل و ادب، و از برای او قضایای کثیره است».

حضرت سکینه در کربلا شاهدِ به شهادت رسیدن پدر و دیگر عزیزان خود بود و همراه خواهرش رقیه و فاطمه و عمه‌اش زینب و دیگر اهل بیت امام حسین علیه السلام به اسارت درآمد و پس از بازگشت از سفر کوفه و شام، در خانه پدری خود تحت کفالت حضرت زین‌العابدین در مدینه اقامت گزید و با عزاداری و سوگواری خاطره نهضت کربلا و شهادت پدرش امام حسین علیه السلام را زنده نگه داشت. او یکی از پیام آوران نهضت عاشورا بود.

ص:۲۰۰

سکینه در سال ۱۱۷ هجری قمری در سن هفتاد سالگی وفات یافت. بعضی از تاریخ نگاران مانند یاقوت حِمَوی و مرحوم سید محسن امین، محل دفن او را مدینه دانسته‌اند لیکن با توجه به بعض قرائن و شواهد، بعید نیست قبر او در باب الصغیر دمشق باشد.

در هر حال، در ابتدای درب اصلیِ باب الصغیر، در داخل حجره‌ای دو قبر منسوب به سکینه و امّ‌کلثوم علیهما السلام وجود دارد، و مناسب است زائران محترم شام با قرائت فاتحه‌ای با آن دو بزرگوار تجدید میثاق کنند، به امید آن که همگی در قیامت از شفاعت آنان و پدرانشان بهره‌مند شویم.

زیارت اوّل حضرت سکینه دختر امام حسین علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا نَبِیَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خاتَمَ النَّبیینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا

ص:۲۰۱

اميرَ الْمُؤْمِنينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا سَيِّدَ الْوَصيينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا قائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلينَ عَلىَّ بْنَ ابى طالِبٍ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا سَيِّدَتى وَمَوْلاتى فاطِمَةَ الزَّهْراءَ سَيِّدَةَ نِساءِ الْعالَمينَ، السَّلامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَىْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا سُكَيْنَةُ بِنْتُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلىٍّ بْنِ ابى طالِبٍ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلىِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا اخْتَ وَلىِّ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الصِّديقَةُ الشَّهيدَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الرَّضيَّةُ الْمَرْضيَّةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْبَهيَّةُ،صَلَّى اللَّهُ عَلى رُوحِكِ وَبَدَنِكِ، السَّلامُ عَلَيْكِ وَعَلَى الْمَلائِكَةِ الْحافينَ حَوْلَ حَرَمِكِ الشَّريفِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، اشْهَدى لى يا مَوْلاتى بِهذِهِ الشَّهادَةِ:

«اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ وَانَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ» لِاكُونَ مِنَ الْفائِزينَ بِمَعْرِفَتِكِ وَاتِّباعِكِ وَتَصْديقِكِ وَطاعَتِكِ، والسَّلامُ عَلَيْكِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.

ص:۲۰۲

زیارت دوم حضرت سکینه علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الصِّدّیقَةُ الشَّهیدَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الرَّضیَّةُ الْمَرْضیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْفاضِلَةُ الزَّکیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا التَّقیَّةُ النَّقیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی آبائِکِ الطاهِرینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، فَیالَیْتَنا کُنا مَعَکُمْ فَنَفُوزَ فَوْزاً عَظیماً.

زیارت سوم حضرت سکینه علیها السلام

السَّلامُ عَلی آدَمَصِفْوَةِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی نُوحٍ نَبیِّ اللَّهِ،

ص:۲۰۳

السَّلامُ عَلی ابْراهیمَ خَلیلِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی مُوسی کَلیمِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی عیسی رُوحِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا رَسُولَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا خَیْرَ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصَفِیَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ خاتَمَ النَّبیینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا امیرَ الْمُؤْمِنینَ عَلیَّ بْنَ ابی طالِبٍ وَصیَّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةَ الزَّهْراءَ سَیِّدَةَ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکُما یاسِبْطَیِ الرَّحْمَةِ وَسَیِّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ الحُسَیْنِ سَیِّدَ الْعابِدینَ وَقُرَّةَ عَیْنِ الناظِرینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ باقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ النَّبیِّ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصادِقَ الْبارَّ الْأَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ الطاهِرَ الطُّهْرَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ مُوسَی الرِضا المُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَلیٍّ التَّقیَّ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَلیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقیَّ الناصِحَ

ص:۲۰۴

الْامینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حَسَنَ بْنَ عَلیٍّ، السَّلامُ عَلَی الْوَصیِّ مِنْ بَعْدِهِ، اللَّهُمّ َصَلِّ عَلی نُورِکَ وَسِراجِکَ، وَوَلیِّ وَلیِّکَ وَوَصیِّ وَصیِّکَ، وَحُجَّتِکَ عَلی خَلْقِکَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ وَخَدیجَةَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ عَرَّفَ اللَّهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُمْ فِی الْجَنَّةِ وَحَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ، وَاورَدَنا حَوْضَ نَبیِّکُمْ، وَسَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ، اسْئَلُ اللَّهَ انْ یُرِیَنا فیکُمْ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَانْ یَجْمَعَنا وَایاکُمْ فی زُمْرَةِ جَدِّکُمْ مُحَمَّدٍصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَانْ لا یَسْلُبَنا مَعْرِفَتَکُمْ، انَّهُ وَلیٌّ قَدیرٌ، اتَقَرَّبُ الَی اللَّهِ بِحُبِّکُمْ وَالْبَرائَةِ مِنْ اعْدائِکُمْ، وَالتَّسْلیمِ الَی اللَّهِ راضِیاً بِهِ غَیْرَ مُنْکِرٍ وَلا

ص:۲۰۵

مُسْتَكْبِرٍ، وَعَلى يَقينٍ ما اتى بِهِ مُحَمَّدٌ،صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، نَطْلُبُ بِذلِكَ وَجْهَكَ يا سَيِّدى، اللَّهُمَّ وَرِضاكَ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ، يا سُكَيْنَةُ اشْفَعى لى فِى الْجَنَّةِ فَانَّ لَكِ عِنْدَ اللَّهِ شَاْناً عَظيماً وَشَفاعَةً مَقْبُولَةً، اللَّهُمَّ انى اسْئَلُكَ انْ تَخْتِمَ لى بِالسَّعادَةِ فَلا تَسْلُبْ مِنى ما انَا فيهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ الَّا بِاللَّهِ الْعَلِىِّ الْعَظيمِ، اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ وَبِرَحْمَتِكَ وَعافِيَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسلَّمَ تَسْليماً.

زیارت وداع حضرت سکینه علیها السلام

هرگاه خواستی با آن حضرت وداع کنی نزد قبر آن مظلومه بایست و بگو:

السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ سَيِّدِ الْمُرْسَلينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ سَيِّدِ الْوَصيينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ فاطِمَةَ

ص:۲۰۶

وَخَدیجَهً، اسْتَوْدِعُکِ اللَّهَ وَاسْتَرْعیکِ، وَاقْرَأُ عَلَیْکِ السَّلامَ، اللَّهمَّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنی لِزِیارَهِ سُکَیْنَهَ الْمَظْلُومَهِ بِنْتِ الحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلامُ، فَانی اسْئَلُکَ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ ابَداً ما ابْقَیْتَنی، وَاذا تَوَفَّیْتَنی فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِها، وَادْخِلْنی فی شَفاعَتِها، وَشَفاعَهِ جَدِّها وَابیها وَعَمِّها وَاخیها بِرَحْمَتِکَ یا ارحَمَ الرَّاحِمینَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّها عِنْدَکَ وَمَنْزِلَتِها لَدَیْکَ، اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَآتِنا فِی الدُّنْیا حَسَنَهً وَفِی الْآخِرَهِ حَسَنَهً وَقِنا عَذابَ النارِ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ.

امّ کلثوم، دختر امیر مؤمنان علی علیه السلام

امّ کلثوم دختر علی بن ابی‌طالب علیه السلام نیز همراه زنان و اطفال حضرت سیدالشهدا علیه السلام در کربلا شاهد آن نهضت خونین و مصیبت جانگداز بود و پس از شهادت برادرش

ص:۲۰۷

امام حسین علیه السلام مانند زینب کبری همراه اسیران به کوفه و شام رفت و با خطبه‌های افشاگرانه و کوبنده خود، در بارگاه ابن زیاد و یزید، در ابلاغ پیام انقلاب امام حسین علیه السلام نقش به سزایی داشت.

نکته قابل توجه این که امّ کلثوم کبری، دختر فاطمه زهرا و امیر مؤمنان علیهما السلام پیش از نهضت کربلا، در مدینه از دنیا رفت و در قبرستان بقیع مدفون است و این امّ کلثوم که همراه کاروان کربلاـ به مجلس ابن زیاد و یزید به اسارت رفت و در باب الصغیر دمشق در کنار مرقد سکینه دفن است، امّ کلثومصغری فرزند امیرالمؤمنین از غیر فاطمه زهرا علیها السلام می‌باشد.

زیارت اوّل امّ کلثوم دختر امیرالمؤمنین علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ نَبِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ

ص:۲۰۸

عَلَیْکِ یا اخْتَ الْحَسَنِ الْمَسْمُومِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ الْمَظْلوُمِ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی جَدِّکِ وَابیکِ وَامِّکِ وَاخَوَیْکِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، لَعَنَ اللَّهُ امَّةً ظَلَمَتْکُمْ وَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً قَتَلَتْکُمْ وَاسْتَحَلَّتْ مِنْکُمُ الْمَحارِمَ وَانْتَهَکَتْ فی قَتْلِکُمْ حُرْمَةَ الْاسْلامِ، فَیالَیْتَنا کُنا مَعَکُمْ فَنَفُوزَ فَوْزاً عَظیماً، وَالسَّلامُ عَلَیْکِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

زیارت دوم امّ‌کلثوم دختر حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ

السَّلامُ عَلَیْکِ یا سَیِّدَتی وَمَوْلاتی یا زَیْنَبُ الْمُلَقَّبَةُ بِامِ کُلْثُومَ بِنْتِ مَوْلانا امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیِّ بْنِ ابی‌طالِبٍ عَلَیْهِمَا السَّلامُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ امیرِ

ص:۲۰۹

الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ سَیِّدِ الْوَصیینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ قائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلینَ تَحْتَ لِواءِ الحَمْدِ الی جَناتِ النَّعیم، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ قائِدِ الْبَرَرَهِ وَقامِعِ الْکَفَرَهِ وَالْفَجَرَهِ وَوارِثِ النَّبیینَ وَیَعْسُوبِ الدینِ وَالنَّبَأِ الْعَظیم عَلَی الْیَقینِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مَنْ حِسابُ الناسِ عَلَیْهِ وَالْکَوْثَرُ فی یَدَیْهِ وَالنَّصُّ یَوْمَ الْغَدیرِ عَلَیْهِ، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ الْحَسَنِ الزَّکِیّ الْمَسْمُومِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ الْمَظْلُوم قَمَرِ الْامَّهِ وَرَیْحانَهِ رَسُولِ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّم، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی مَلائِکَهِ اللَّهِ الْحافینَ حَوْلَ حَرَمِکِ الشَّریفِ الْمُسْتَغْفِرینَ لِزُوَّارِکِ، وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی رَسُولِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الصادِقِ الْامینِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی ابیکِ

ص:۲۱۰

امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی فاطِمَةَ الزَّهْراءِ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی اخَوَیْکِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سِبْطَیْ رَسُولِ اللَّهِ وَرَیْحانَتَیْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلَی التِّسْعَةِ الْمَعْصُومینَ مِنْ ذُرِیَّةِ اخیکِ الْحُسَیْنِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ وَعَلی شاهِدِکُمْ وَعَلی غائِبِکُمْ وَعَلی ذُکُورِکُمْ وَعَلی اناثِکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلی مَعادِنِ حِکْمَةِ اللَّهِ، وَمَوْضِعِ سِرِّ اللَّهِ وَذُرِیَّةِ رَسُولِ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، السَّلامُ عَلی اهْلِ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، مَهْبِطِ الْوَحْیِ وَمَنْ نَطَقَ بِمَدْحِهِمُ التَّنْزیلُ وَکانَتْ بُیُوتُهُمْ مَهْبَطَ جَبْریلَ وَمَهْبَطَ الْمَلائِکَةِ الْمُقَرَّبینَ، السَّلامُ عَلی آلِ طه وَیاسین وَذُرِیَّةِ سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ وَبابِ الْحِطَّةِ الَّذی مَنْ دَخَلَهُ کانَ مِنَ الْآمِنینَ، السَّلامُ عَلَی

ص:۲۱۱

الْمُطَهَّرینَ مِنَ الْعَیْبِ وَالْمُنَزَّهینَ عَنِ الرَّیْبِ، السَّلامُ عَلَی شَجَرَهِٔ النُّبُوَّهِٔ وَمَوْضِعِ الرِّسالَهِٔ وَمُخْتَلَفِ الْمَلائِکَهِٔ وَمَعْدِنِ الْوَحْیِ وَآلتَّنْزیلِ وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، یالَیْتَنا کُنا مَعَکُمْ فَنَفُوزَ فَوْزاً عَظیماً، وَالسَّلامُ عَلَیْکُمْ یا ساداتی وَمَوالیَّ جَمیعاً وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

زیارت سوم امّ کلثوم علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلی سَیِّدِ النَّبیینَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی امیرِ الْمُؤْمِنینَ الْمَوْلُودِ فی بَیْتِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی فاطِمَهَٔ الزَّهْراءِ بِنْتِ اشْرَفِ انْبیاءِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ اهْل الْجَنَّهِٔ وَوَلِیِّی اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الْائِمَّهِٔ الرَّاشِدینَ المُصْطَفَیْنَ الْأَخْیارِ وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ سَیِّدِ الْوَصِیینَ

ص:۲۱۲

وَامامِ الْمُتَّقينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا اخْتَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا عَمَّةَ وَلِيِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا امَّ كُلْثُومَ بِنْتَ اميرِ الْمُؤْمِنينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُها السَّيِّدَةُ الْجَليلَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُها الْفاضِلَةُ الرَّشيدَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُها الْعالِمَةُ الْعامِلَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُها الرَّضيَّةُ الْمَرْضيَّةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ ايَّتُها الْحليمَةُ الْكَريمَةُ، السَّلامُ عَلَيْكِ عَرَّفَ اللَّهُ بَيْنَنا وَبَيْنَكُمْ فِى الْجَنَّةِ وَحَشَرَنا فى زُمرَتِكُمْ وَسَقانا بِكَأْسِ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ عَلِيِّ بْنِ ابى طالِبٍصَلَواتُ اللَّهِ عَلَيْهِما، اسْئَلُ اللَّهَ انْ يُرِيَنا فيكُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ وَانْ يَجْمَعَنا وَاياكُمْ فى زُمْرَةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَانْ لا يَسْلُبَنا مَعْرِفَتَكُمْ انَّهُ وَلِيٌّ قَديرٌ، اتَقَرَّبُ الَى اللَّهِ بِحُبِّكُمْ وَالْبَرائَةِ مِنْ اعْداءِكُمْ وَالتَّسْليمِ الَى اللَّهِ راضياً بِهِ غَيْرَ مُنْكِرٍ وَلا مُسْتَكْبِرٍ، وَعَلى يَقينِ ما اتى بِه مَحَمَّدٌصَلَواتُكَ عَلَيْهِ

ص:۲۱۳

وَآلِهِ نَطْلُبُ بِذلِکَ وَجْهَکَ یا سَیِّدی، اللّهُمَّ وَرِضاکَ وَالدّارَ الْآخِرَةَ، یا سَیِّدَتی یا امَّ کُلْثُومَ اشْفَعی لی فِی الْجَنَّةِ فَانَّ لَکِ عِنْدَ اللّهِ شَأْناً عَظیماً وَشَفاعَةً مَقْبُولَةً، اللّهُمَّ انی اسْئَلُکَ انْ تَخْتِمَ لی بِالسَّعادَةِ فَلا تُسْلُبْ مِنی ما انَا فیهِ وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّةَ الّا بِاللّهِ الْعَلیِّ الْعَظیم، اللّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْهُ بِکَرَمِکَ وَعِزَّتِکَ وَرَحْمَتِکَ وَعافِیَتِکَ یا ارْحَمَ الرّاحِمینَ وَصَلَّی اللّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلیماً کَثیراً.

پس دو رکعت نماز به قصد هدیه برای آن مکرّمه به جای آور و خداوند جلّ شأنه را بخوان به آنچه خواهی.

زیارت وداع امّ کلثوم علیها السلام

السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ افْضَلِ الْانْبِیاءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ اکْرَمِ الْاوْصِیاءِ، اسْتَوْدِعُکِ اللّهَ وَاسْتَرْعیکِ وَاقْرأُ عَلَیْکِ السَّلامُ، اللّهُمّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنی

ص:۲۱۴

لِزِيارَةِ امِّ كُلْثُومَ عَلَيْها سَلامُ اللَّهِ، فَانی اسْئَلُكَ الْعَوْدَ ابَداً ما ابْقَيْتَنی، وَاذا تَوَفَّيْتَنی فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِها، وَادْخِلْنی فی شَفاعَتِها وَشَفاعَةِ جَدِّها وَابيها وَامِّها وَاخيها بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِها عِنْدَكَ وَمَنْزِلَتِها لَدَيْكَ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِجَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَآتِنا فِی الدُّنْيا حَسَنَةً وَفِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا عَذابَ النارِ بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

فاطمه صغری دختر امام حسین علیه السلام

فاطمه صغری دختر امام حسین علیه السلام مادرش ام اسحاق دختر طلحهٔ بن عبیداللَّه تیمیّه است. فاطمه صغری زنی بزرگوار و دارای مقام بالای علمی و دینی و از راویان حدیث در میان شیعه و اهل سنت می‌باشد. در تنفیح المقال مرحوم مامقانی می‌فرماید: «بزرگواری و شأن و

ص:۲۱۵

منزلت او روشنتر از آن است که احتیاج به دلیل و برهان داشته باشد».

و در اعتماد بر وثاقت و عدالت او همین بس که امام حسین علیه السلام بنا بر آنچه در کافی «باب الإشارهٔ والنّص علی علیّ بن الحسین علیهما السلام» روایت شده، در روز عاشورا وصایای ظاهری و کتاب مخصوص خود را به او سپرد تا تحویل علی بن الحسین علیه السلام بدهد.

و در منتهی الآمال نقل می کند: «هنگامی که حسن مثّنی فرزند امام حسن مجتبی علیه السلام برای خواستگاری یکی از دختران امام حسین علیه السلام آمد، حضرت فرمود: «من فاطمه را برای تو برمی گزینم که به مادرم فاطمه دختر رسول خدا شباهتش بیشتر است ...».

فاطمه همانند زینب در حوادث کربلا مأمن و پناهگاه اهل بیت بود و در بارگاه ابن زیاد و یزید خطبه‌های غراء خواند.

بنابر نقل منتهی‌الآمال «او در سال ۱۱۷ هجری در

ص:۲۱۶

مـدینه وفـات یـافت». در قبرسـتان بـاب الصـغیر دمشق، بـا فاصـله کمی از مقبره سـکینه و امّ کلثوم علیهما السـلام داخل یک اتاقکی کوچـک قبری منسوب به فاطمهصـغری دختر امـام حسـین علیه السـلام است، لیکن بنا بر آنچه در کتاب «تاریـخ و اماکن سـیاحتی و زیـارتی سوریه» نقـل می کنـد «در پایین کتیبه کوفی که بر دیواره سـنگ قبر او قرار دارد جمله‌ای است با این عنوان: «هـذا قبر فاطمهٔ بنت احمد بن الحسـین الشهید علیه السلام» و تاریخ ۴۳۹ هجری در آن دیـده می‌شود. به نظر می‌رسـد قبر مذکور متعلق به نواده امام حسین علیه السلام باشد و فاطمه صغری در بقیع مدینه به خاک سپرده شده است، واللّه العالم.

در هر حال مناسب است زائران محترم شام، در باب الصـغیر کنار قبر منسوب به فاطمه صغری به امید ثواب و اجر اخروی، با خواندن فاتحه و زیارت، یادی از فداکاریهای آن حضرت در احیای دین جدّش رسول خدا بنمایند.

ص:۲۱۷

زیارت اوّل فاطمه صغری دختر امام حسین علیه السلام

این زیارت را مرحوم علّامه سیدمحسن امین قدس سره نقل می کند. «(۱)» بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ
السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ نَبِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ الْمَظْلُومِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، لَعَنَ اللَّهُ امَّةً ظَلَمَتْکُمْ، وَلَعَنَ اللَّهُ امَّةً قَتَلَتْکُمْ وَاسْتَحَلَّتْ مِنْکُمُ الْمَحارِمَ وَانْتَهَکَتْ فی قَتْلِکُمْ حُرْمَةَ الْاسْلامِ، فَیالَیْتَنا کُنا مَعَکُمْ فَنَفُوزَ فَوْزاً عَظیماً.
و به هر چه خواهی دعا کن.

۱- – مفتاح الجنات، ج ۲، ص ۲۶۳

ص:۲۱۸

زیارت دوم فاطمه صغری علیها السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلی رَسُولِ اللَّهِ وَامینِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلی امیرِ الْمُؤْمِنینَ وَسَیِّدِ الْوَصیینَ وَابِی الْائِمَّهِ الطاهِرینَ امیرِ الْمَشارِقِ وَالْمَغارِبِ سَیِّدِنا وَمَوْلانا عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی الْحَسَنِ الْمَسْمُوم، السَّلامُ عَلَی الْحُسَیْنِ الْمَظْلُوم وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَهُ الصُّغْری بِنْتَ الْحُسَیْنِ الشَّهیدِ الْمَذْبُوحِ عَطْشاناً وَالْمَقْتُولِ ظُلْماً وَعُدْواناً، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ عَلیٍّ الْمُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَهَ الزَّهْراءِ الْانْسیَّهِ الْحَوْراءِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَظْلُومَهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَسْلُوبَهَ الرِّداءِ،

ص:۲۱۹

السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَکْشُوفَهَ الْغِطاءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا یَتیمَهَ الْحُسَیْنِ الْمَذْبُوحِ فی کَرْبَلاءَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَنْ لَعِبَتِ النارُ فی اذْیالِها حینَما احْرَقُوا الْخِیامَ وَانْتِ تَرْکَضینَ شِمالًا وَیَميناً تُنادینَ: یا جَدّاهُ! یا اماهُ! یا فاطِمَهُ الزَّهْراءَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْابْرارِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ الْائِمَّهِ الْاطْهارِ وَرَحْمَهُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ،، ها انَا زائِرُکِ وَقاصِدٌ الی مَشْهَدِکِ وَمُسْتَجیرٌ بِکِ وَبابیکِ وَاجْدادِکِ الطَّیِّبینَ الطاهِرینَ الْابْرارِ الْمَعْصُومینَ لِتَشْفَعی لی عِنْدَ اللَّهِ فی غُفْرانِ ذُنُوبی وَسَتْرِ عُیُوبی وَتَضاعُفِ حَسَناتی وَقَبُولِ تَوْبَتی وَغُفْرانِ خَطیئَتی وَعِتْقی مِنَ النارِ وَدُخُولِ الْجَنَّهِ، فَانی مَعَکُمْ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَهِ، عَلی دینِکُمْ امُوتُ وَعَلی دینِکُمْ احْیا وَابْعَثُ انْ شاءَ اللَّهُ، اللَّهُمَّ اسْمَعْ نِدائی وَاقْبَلْ رَجائی یا اللَّهُ وَاسْتَجِبْ لی دُعائی وَلاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتی هذِهِ

ص:۲۲۰

وَارْزُقْنِی الْعَوْدَةَ ثُمَّ الْعَوْدَةَ بِرَحْمَتِکَ یـا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَعْیی بِهِمْ مَشْکُوراً وَعَمَلی بِهِمْ مَبْرُوراً وَذَنْبی مَغْفُوراً وزِیـارَتی مَقْبُولةً اصالَةً عَنی وَعَنْ والِدَیَّ وَاهْلی وَعِیالی وَاوْلادی وَاخْوَتی وَمَنْ کانَ مِنی بِسَبیلِ النِّیابَةِ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ.

زیارت سوم فاطمه صغری علیها السلام

السَّلامُ عَلی سَیِّدِ النَّبیینَ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی امیرِ الْمُؤْمِنینَ الْمَوْلُودِ فی بَیْتِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلی فاطِمَةَ الزَّهْراءِ بِنْتِ اشْرَفِ انْبیاءِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ سَیِّدَیْ شَبابِ اهْلِ الْجَنَّةِ وَلیَّیِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَی الْائِمَّةِ الرَّاشِدینَ الْمُصْطَفَیْنَ الْاخْیارِ امَناءِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ

ص:۲۲۱

اشْرَفِ الْاوَّلینَ وَالْآخِرینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ خَدیجَةَ الْکُبْری امِّ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ حُجَّةِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا بِنْتَ وَلِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا اخْتَ وَلِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا فاطِمَةُ الصُّغْری اخْتَ عَلِیٍّ الْاکْبَرِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا السَّیِّدَةُ الْجَلیلَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْفاضِلَةُ الرَّشیدَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْمَظْلُومَةُ الْمَقْهُورَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْعالِمَةُ الْعامِلَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا التَّقیَّةُ النَّقیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الرَّضیَّةُ الْمَرْضیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ عَرَّفَ اللَّهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُم فِی الْجَنَّةِ وَحَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ وَاوْرَدَنا حَوْضَ نَبِیِّکُمْ وَسَقانا بِکَأْسِ جَدِّکُمْ مِنْ یَدِ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍصَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْکُمْ، اسْئَلُ اللَّهَ انْ یُرِیَنا فیکُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَانْ یَجْمَعَنا وَایاکُمْ فی زُمْرَةِ جَدِّکُمْ مُحَمَّدٍ

ص:۲۲۲

صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَانْ لا یَسْلُبَنا مَعْرِفَتَکُمْ انَّهُ وَلِیٌّ قَدیرٌ، اتَقَرَّبُ الَی اللَّهِ بِحُبِّکُمْ وَالْبَرائَهِٔ مِنْ اعْدائِکُمْ وَالتَّسْلیمِ الَی اللَّهِ راضیاً بِهِ غَیْرَ مُنْکِرٍ وَلا مُسْتَکْبِرٍ، وَعَلی یَقینِ ما اتی بِهِ مُحَمَّدٌصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، نَطْلُبُ بِذلِکَ وَجْهَکَ یا سَیِّدی، اللَّهُمَّ وَرِضاکَ وَالدَّارَ الْآخِرَهَٔ یافاطِمَهُٔ الصُّغْری اشْفَعی لی فِی الْجَنَّهِٔ فَانَّ لَکِ عِنْدَ اللَّهِ شَأْناً عَظیماً وَشَفاعَهًٔ مَقْبُولَهًٔ، اللَّهُمَّ انی اسْئَلُکَ انْ تَخْتِمَ لی بِالسَّعادَهِٔ فَلا تَسْلُبْ مِنی ما انَا فیهِ، وَلا حَوْلَ وَلا قُوَّهَٔ الَّا بِاللَّهِ العَلِیِّ الْعَظیمِ، اللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنا وَتقَبَّلْهُ مِنا بِکَرَمِکَ وَعِزَّتِکَ وَبِرَحْمَتِکَ وَعافِیَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ، وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلیماً کَثیراً.

پس دو رکعت نماز به قصد هدیه برای آن مکرّمه به جای آور.

ص:۲۲۳

زیارت وداع حضرت فاطمه صغری علیها السلام

السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلِیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ فاطِمَةَ وَخَديجَةَ، اسْتَوْدِعُكِ اللَّهَ وَاسْتَرْعيكِ وَاقْرَأُ عَلَيْكِ السَّلامُ، اللَّهُمّ لا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنی لِزِيارَةِ فاطِمَةَ الصُّغْری بِنْتِ سَيِّدِ الشُّهَداءِ، فَانی اسْئَلُكَ الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ ابَداً ما ابْقَيْتَنی فَإذا تَوَفَّيْتَنی فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِها، وَادْخِلْنی فی شَفاعَتِها وَشَفاعَةِ جَدِّها وَابيها وَاخيها بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ، اللَّهُمَّ بِحَقِّها عِنْدَكَ وَمَنْزِلَتِها لَدَيْكَ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِجَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَآتِنا فِی الدُّنْيا حَسَنَةً وَفِی الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا عَذابَ النارِ بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

ص:۲۲۴

عبداللّه فرزند امام الصادق علیه السلام

عبداللّه فرزند امام جعفرصادق علیه السلام مادرش فاطمه دختر حسین بن علی بن الحسین بن علی بن ابی‌طالب علیهم السلام بوده است. شیخ مفید برای امام ششم ده فرزند ذکر می‌کند و می‌فرماید: مادر اسماعیل، عبداللّه و امّ فروهٔ، فاطمه دختر حسین بن علی بن الحسین است.

عبداللّه بن جعفر پس از اسماعیل به دنیا آمده و از برادران دیگر خویش بزرگتر بوده است. او نزد پدر چندان مکانت و منزلتی نداشته و در اعتقاد متهم بر مخالفت با پدر بوده است. گفته‌اند که با حشویه خلط و آمیزش داشت و میل به مذهب مرجئه نشان می‌داد و پس از وفات پدر، ادعای امامت نمود و حجّتش بر امامت، بزرگی سن بود. به این سبب جماعتی از اصحاب حضرتصادق علیه السلام او را متابعت

ص:۲۲۵

کردند و چون آزمایشـش نمودند دست از او کشیدند و به امامت برادرش حضرت امام موسی بن جعفر معتقد شدند و قلیلی از مردم به همان اعتقاد ماندند و امامت عبداللّه را اختیار کردند که آنان را «فطحیّه» خوانند.

قبر او کمی بالا-تر از قبر فاطمهصغری و در سمت چپ آن قرار دارد که دارای گنبـدی است کوچـک به رنگ سبز و در داخل آن تابوتی چوبین با محفظه‌ای فلزی دیده می‌شود.

در بیشتر کتب معتبره، شرح حال عبداللّه بن جعفرصادق بیان نشده و در برخی از کتابها مانند: ارشاد شیخ مفید، بحار الأنوار مجلسی و منتهی الآمال حاج شیخ عباس قمی، در احوال اولاد امام جعفرصادق، شرح حال مختصری از او آمـده است، لیکن همانگونه که مشاهده شد، از او به نیکی یاد نکرده‌اند.

ص:۲۲۶

میمونه دختر امام حسن علیه السلام، حمیده دختر مسلم بن عقیل واسماء بنت عمیس

مدفن این سه بانوی بزرگوار در یک مقبره، در باب الصغیر دمشق قرار دارد که در پشت مقبره سکینه و امّ کلثوم و در سمت چپ قبر عبداللّه فرزند امامصادق علیه السلام واقع شده است.

قبر اوّل از آن حمیده دختر مسلم بن عقیل، متوفای سال ۷۰ هجری، قبر دوم اسماء بنت عمیس همسر جعفر طیار و سر انجام همسر امیرالمؤمنین علی علیه السلام متوفای سال ۶۵ هجری و قبر سوم از آن میمونه دختر امام حسن علیه السلام است.

اسماء دختر عمیس با شوهرش جعفر بن ابی‌طالب مسلمان شد و در سال هفتم بعثت به همراه شویش به حبشه مهاجرت کرد و در سال هفتم هجری همزمان با فتح خیبر با آخرین گروه مسلمانان مهاجر حبشه، به

ص:۲۲۷

مدینه بازگشت، و پس از آن که جعفر طیار در سال ۸ هجری در جنگ موته به شهادت رسید، اسماء با ابوبکر ازدواج کرد و محمد بن ابی‌بکر از او متولّد شد.

اسماء پس از درگذشت ابوبکر با امیرالمؤمنین علی علیه السلام ازدواج کرد و یحیی از او تولد یافت. اسماء بانویی محدّثه و مقبولهٔ الروایهٔ می‌باشد که توثیق شده است.

پیامبر اسلامصلی الله علیه و آله و سلم درباره او فرمود: «اسماء از زنان بهشتی است». و امامصادق علیه السلام درباره‌اش فرمود: «نجابت فرزندش محمد از جانب او است».

اسماء به خاندان پیامبر علاقه و ارادت ویژه‌ای داشت ودر واپسین روزهای عمر شریف حضرت زهرا علیها السلام پرستاری و مراقبت از او را عهده‌دار بود، و پس از شهادتش در غسل دادن پیکر پاک آن بانوی بزرگوار علی علیه السلام را یاری می‌داد. و به همین مناسبت گوشه‌ای از وصایا و حوادث چند روز آخر عمر شریف حضرت زهرا علیها السلام از زبان او نقل شده است. و پس از شهادت حضرت

ص:۲۲۸

فاطمه زهرا علیها السلام مراقبت از حسنین و زینبین به عهده اسماء بود. رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْها وَعَلى جَميعِ مُحِبّی آلِ محمّدصلی الله علیه و آله.

زیارت حضرت حمیده دختر مسلم بن عقیل،اسماء بنت عُمیس و میمونه دختر امام حسن مجتبی علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحيمِ

السَّلامُ عَلَيْكِ يا مَوْلاتی وَسَيِّدَتی يا حَميدَةُ بِنْتَ مُسْلِمِ بْنِ عَقيلٍ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا مَوْلاتی وَسَيِّدَتی يا اسْماءُ بِنْتَ عُمَيْسٍ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا مَوْلاتی وَسَيِّدَتی يا مَيْمُونَةُ بِنْتَ الْامامِ الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَى الطاهِراتِ الْانْسابِ الشَّريفاتِ الْاحْسابِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَى الْمُطَهَّرينَ مِنَ الْعَيْبِ وَالْمُنَزَّهينَ عَنِ الرَّيْبِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ، اشْهَدُ انَّكُمْصَبَرْتُمْ وَنِلْتُمْ جَزاءَ الصابِرينَ

ص:۲۲۹

وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ وَعَلی شاهِدِکُمْ وَعَلی غائِبِکُمْ وَعَلی ذُکُورِکُمْ وَاناثِکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، الْسَّلامُ عَلی شَجَرَةِ النُّبُوَّةِ وَمَوْضِعِ الرِّسالَةِ وَمُخْتَلَفِ الْمَلائِکَةِ وَمهْبَطِ الْوَحْیِ وَالتَّنْزیلِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی آلِ طه وَیاسینَ وَذُرِیَّةِ سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَی اسْماءَ وَحَمیدَةَ وَمَیْمُونَةَ بِنْتِ امامِنَا الْحَسَنِ،صَلَّی اللَّهُ عَلی ارْواحِکُمُ الطاهِرَةِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

اللَّهُمَّ بَلِّغْ سَلامَنا لَهُمْ وَلا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ لِزِیارَتِهِمْ، بَلِ ارْزُقْنِی الْعَوْدَةَ ثُمَّ الْعَوْدَةَ یا اللَّهُ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ سَعْیَنا مَشْکُوراً وَذَنْبَنا مَغْفُوراً وَعَمَلَنا مَبْرُوراً وَمُوالاتَنا بِهِمْ حَمیدَةً. اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنا وَلِوالِدَیْنا وَلِاهْلِنا وَعِیالِنا وَاوْلادِنا وَلِلْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ وَصَلَّی اللَّهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَعَلی آلِهِ الطَّیِّبینَ الطاهِرینَ.

ص: ۲۳۰

بِلال حبشی، مؤذن رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم

بِلال بن رَباح، مؤذّن پیامبر، مادرش جُمانَهٔ یا حمامه و کنیه‌اش ابوعبداللّه و ابوعمر، از سابقین در اسـلام است. در اوائل بعثت رسول خـدا، بلال جوانی لاغر اندام، قد بلند و از بردگان سـیاه پوست بود که از حبشه خریداری شد و به خدمت امیّهٔ بن خلف درآمد. امیهٔ که از سران قریش بود در سنگدلی و دشمنی با اسلام میان قریش شهرت داشت. او با تمام نیرو در کوبیدن اسلام و محو آثار توحید می‌کوشید و با وضع بسیار خشن، بلال را شکنجه می‌داد.

در گرمـای سوزان ظهر تابسـتان عربسـتان او را لخت می‌کرد وروی سـنگها و ریگهـای سوزان مکه می‌خوابانیـد و سـنگ بزرگی بر سینه‌اش می‌گـذاشت و می‌گفت: بایـد به این حـالت بـاقی بمانی تا جان بسـپاری یا این که از آیین و روش محمـد برگردی و سـر بر آستان بتان «لات»

ص:۲۳۱

«عزّی» و ... بگذاری. ولی بلال در برابر این خشونتها فریاد: «أَحَدٌ»، «أَحَد» سر می‌داد. امیّه شکنجه‌های گوناگون درباره بلال اعمال می‌کرد ولی بلال از شعار توحید دست برنمی‌داشت تا سرانجام به دستور پیامبر خریداری شد و در راه خدا آزاد گردید و از آن پس، در همه جا همراه رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم بود. در جنگ بدر امیّهٔ بن خلف و فرزندش به دست توانمند بلال کشته شدند. ایمان، اخلاص،صبر و استقامت بلال پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم را بر آن داشت که اذان و اقامه را به وی تعلیم دهد تا در اوقات نماز باصدای بلند خود اذان بگوید.

انتخاب او برای این کار، نوعی مبارزه با نژادپرستی بود.

بلال برای نخستین بار در تاریخ اسلام، به مقام «مؤذّنی» رسید و اوّلین کسی بود که بعد از فتح مکّه بر بالای بام کعبه رفت و برای اقامه نماز، اذان گفت.

گویند که بلال به جای «شین» «سین» می‌گفت و پیامبر گرامیصلی الله علیه و آله در جواب اعتراض کسانی که می‌گفتند:

ص:۲۳۲

چرا بلال را برای این کار مأمور کرده است؟ پاسخ می‌داد: «اعمال و رفتار پاک و شایسته‌اش، این کمبود قرائتِ وی را جبران می‌کند».

از حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمود:

«خدا رحمت کند بلال را که ما اهل بیت را دوست می‌داشت و او بنده صالح بود». پس از رحلت رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم بلال دیگر اذان نگفت و بر بیعت خود با علی علیه السلام در روز غدیر باقی ماند.

این امر نارضایتی وفشار دستگاه خلافت رابه‌دنبال داشت و به او گفته شد: «نباید در مدینه بمانی» از این رو بلال راه‌شام را درپیش گرفت وکار دشوارمرزبانی را پذیرفت.

سرانجام بلال طبق روایت مشهور در سال ۲۰ هجری قمری در سن ۶۳ سالگی در شام چشم از جهان فرو بست «(۱)» و در باب الصغیر دمشق به خاک سپرده شد. (رحمهٔ اللَّه علیه).

۱- - در تاریخ وفات بلال و همچنین در محل دفن او، اختلاف است و نوشته متن طبق روایت مشهور است

ص:۲۳۳

زیارت اوّل حضرت بلال حبشی مؤذن رسول خداصلی الله علیه و آله

السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَنا بِلالَ الْحَبَشیَّ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصاحِبَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصاحِبَ نَبیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصاحِبَ حَبیبِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یاصاحِبَ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُؤَذِّنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ قالَ فی حَقِّهِ رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «انْفِقْ بِلالًا وَلا تَخْشی مِنْ ذِی الْعَرْشِ اقْلالًا» رَضِیَ اللَّهُ عَنْکَ وَارْضاکَ احْسَنَ الرِّضا وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَکَ وَمَسکَنَکَ وَمَحَلَّکَ وَمَأْواکَ، افاضَ اللَّهُ تَعالی عَلَیْنا مِنْ بَرَکاتِکَ وَبَرَکاتِ عُلُومِکَ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

اللَّهُمَّ اقْضِ حَوائِجَنا، وَیَسِّرْ امُورَنا، وَاشْرَحْ

ص:۲۳۴

صُدُورَنا، وَتَقَبَّلْ زِيارَتَنا وَآمِنْ خَوْفَنا، وَاسْتُرْ عُيُوبَنا، وَاغْفِرْ ذُنُوبَنا، وَاكْشِفْ كُرُوبَنا، وَاخْتِمْ يا اللَّهُ بِالصالِحاتِ اعْمالَنا، وَرُدَّنا الى اهْلِنا وَاوْلادِنا سالِمينَ غانِمينَ مَسْرُورينَ فَرِحينَ، وَاجْعَلْنا مِنْ عِبادِكَ الصالِحينَ الَّذينَ لاخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلا هُمْ يَحْزَنُونَ، بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ آمينَ آمينَ آمينَ يا رَبَّ الْعالَمينَ.

زیارت دوم برای بلال حبشی

(رضوان اللَّه تعالی علیه)

السَّلامُ عَلَيْكَ ياصاحِبَ رَسُولِ اللَّهِصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَمُؤَذِّنَهُ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا خِيَرَةَ الصالِحينَ، السَّلامُ عَلَيْكَ يا مَنْ كانَتْ سِنُهُ عِنْدَ اللَّهِ شيناً، اشْهَدُ انَّكَ آمَنْتَ بِرَسُولِ اللَّهِصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَوالَيْتَ اهْلَ بَيْتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلامُ، وَنَصَحْتَ لَهُ وَلَهُمْ فِى السِّرِّ وَالْعَلَنِ وَمَضَيْتَ عَلى مِنْهاجِ رَسُولِ اللَّهِ

ص:۲۳۵

صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وآلِهِ وَسَلَّمَ لَمْ تُغَیِّرْ وَلَمْ تُبَدِّلْ، فَرَفَعَ اللَّهُ فِی الْآخِرَهِٔ دَرَجَتَکَ وَاعْلی مَقامَکَ وَحَشَرَکَ اللَّهُ مَعَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطاهِرینَ صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ اجْمَعینَ فی اعْلی عِلیینَ وَحَشَرَنَا اللَّهُ مَعَکُمْ وَلا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنی لِزِیارَتِکَ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَهُٔ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

عبداللّه بن جعفر طیّار

عبداللّه فرزند جعفر بن ابی‌طالب همسر حضرت زینب کبری علیهما السلام در جود و بخشش معروف بود و به برکت دعای پیامبر گرامیصلی الله علیه و آله و سلم چیزی نخرید که در آن سود نکند. او مال فراوانی به دست آورد و همه را در راه پروردگارش بخشید.

پدرش جعفر بن ابی‌طالب (که بعدها به جعفر «طیار» و جعفر «ذوالجناحین» ملقب گردید) به دستور پیامبر با گروهی از مسلمانان که تحت شکنجه و آزار

ص:۲۳۶

کفّار بودنـد به حبشه مهاجرت کرد؛ این مهاجرت در سال هفتم بعثت اتفاق افتاد، و سـرپرستی مهاجران با عموزاده پیامبر، جعفر بود. در این سـفر تعدادی از زنان مسـلمان با همسـرانشان همراهی کردند که یکی از آنان اسـماء بنت عمیس همسر جعفر بن ابی‌طالب و مادر عبداللَّه بود و عبداللَّه اوّلین نوزاد مسلمانی بود که در حبشه به دنیا آمد.

در سال هفتم هجرت، پس از فتح خیبر، جعفر با آخرین گروه از مهاجران حبشه به مدینه بازگشت و پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم ازدیدار جعفراظهار خوشـحالی کرد. عبداللَّه که در آن زمان جوان خردسالی بود، به حضور پیامبر رسید و با آن حضرت بیعت کرد. یـک سال پس از این واقعه، جنگ موته پیش آمـد و جعفر که جزو فرمانـدهان لشـکر اسـلام بود، در آن جنگ به شـهادت رسـید و پیامبر پس از این‌واقعه، کفالت و سرپرستی عبداللَّه و برادرانش را پذیرفت و زیر نظر مستقیم پیشوای اسلام پرورش و رشد یافت.

ص:۲۳۷

عبـداللّه همـواره مـدافع حریم ولاـیت بود و درصـحنه‌های مختلف سیاسـی و نظـامی، در کنـار امیر مؤمنـان علیه السـلام و پس از آن حضـرت، در کنار امام حسن و امام حسین علیهما السلام قرار داشت. هنگام تبعید ابوذر به ربذه گرچه بدرقه ابوذر ممنوع بود ولی او با حسـنین و عقیل و عمار یاسـر به همراه امیرالمؤمنین علی علیه السـلام در بـدرقه ابوذر شـرکت جست. وی از راویان حـدیث غـدیر است. به هنگامصـلح و جنگ، طرف مشورت با علی و حسـنین بود، چنانکه در جنگصفین فرماندهی سپاهی از سپاهیان امیرالمؤمنین را به عهده گرفت و در جبهه مقدم با رشادت تمام می‌جنگید و نیز یکی از شهود حکمیت از طرف علی علیه السلام بود.

عبداللّه در مراسم تغسیل و تکفین علی علیه السلام که شبانه و به دور از آگاهی مردمصورت گرفت، حضور داشت.

اینها همه، نشانگر آن است که وی تا چه حد به خاندان علی علیه السلام نزدیک و محرم اسرار بوده است.

ص:۲۳۸

در سال ۶۰ هجری هنگام حرکت امام حسین علیه السلام از مدینه، نه تنها موافقت کرد که همسرش زینب کبری همراه برادر مسافرت کند بلکه دو فرزند خود به نامهای عون و محمد را همراه حضرت فرستاد و توصیه کرد که از امام جدا نشوند و همراه او جهاد کنند.

وقتی خبر شهادت دو فرزند عبداللّه به مدینه رسید و مردم جهت تسلیت به دیدن او می‌رفتند در جواب یکی از غلامان خود که حرف نامربوطی زد، گفت: به خدا سوگند اگر در رکاب امام حسین حاضر بودم دوست داشتم از او جدا نشوم تا کشته شوم، به خدا سوگند که من فرزندان خود را به میل و اراده خود از دست دادم و مصیبت آنها برای من سهل است؛ زیرا آنان در کنار برادر و پسر عمویم ایستادگی و جانفشانی کرده و با او کشته شدند. سپس افزود: اگر خودم حسین را یاری نکردم، فرزندانم از او حمایت کردند.

گویند: علت حضور نداشتن عبداللّه در کربلا آن بود

ص:۲۳۹

که چشمان وی در آن زمان بینایی نداشت.

بنابر مشهور، وی در سال ۸۰ هجری در مدینه درگذشت و پس از تشییع باشکوهی در قبرستان بقیع، در مدینه به خاک سپرده شد.

برخی از تاریخ نویسان محل دفن او را ابواء نوشته‌اند.

بنابر این قبری که در قبرستان باب الصغیر دمشق در کنار قبر بلال حبشی، منسوب به عبداللّه بن جعفر است، ظاهراً سند تاریخی ندارد. اگرچه زائران محترم درصورت تمایل می‌توانند به قصد رجاء مطلوبیت و به یاد فداکاریهای آن بزرگوار، با قرائت فاتحه و خواندن زیارت، یاد او را زنده نگهدارند.

زیارت عبداللّه فرزند جعفر طیار

(رضوان اللّه علیهما)

السَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدَنا عَبْدَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ جَعْفَرٍ الطَّیارِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَمِّ نَبیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَمِ

ص:۲۴۰

حَبیبِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَمِّ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ عَمِّ الْمُرْتَضی، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلی مَنْ حَولَکَ مِنَ السُّعَداءِ وَالشُّهَداءِ وَالصالِحینَ، رَضِیَ اللَّهُ عَنْکَ وَارْضاکَ احْسَنَ الرِّضا وَجَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَکَ وَمَسْکَنَکَ وَمَحَلَّکَ وَمَأْواکَ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلی اهْلِ بَیْتِ النُّبُوَّةِ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ بِماصَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَی الدَّارِ، انَّما یُریدُ اللَّهُ لِیُذْهِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ اهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهیراً، السَّلامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، اللَّهُمَّ بِحُرْمَةِ سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اسْمَعْ دُعائَنا وَتَقَبَّلْ زِیارَتَنا وَآمِنْ خَوْفَنا وَاغْفِرْ لَنا ذُنوبَنا آمینَ.

فضّه

«فضّه نوبیه» را دختر یکی از شاهان حبشه شمرده‌اند و برخی او را دختر پادشاه هند دانسته‌اند. که پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم وی را پس از ازدواج حضرت زهرا علیها السلام با

ص:۲۴۱

حضرت علی علیه السلام جهت کمک در کارهای خانه به دخترش بخشید.

فضه زنی مؤمن، پاکدامن و آشنا با معارف قرآن بود که بیست سال سخنی جز کلمات قرآن از وی شنیده نشد. او سالها به حضرت فاطمه علیها السلام خدمت کرد و به جهت اخلاصش در انجام وظیفه، امیر مؤمنان علی علیه السلام درباره‌اش فرمود: «اللّهم بارک لنا فی فِضَّتِنا»؛ «پروردگارا! فضّه ما را بر ما مبارک گردان».

این بانوی بزرگوار، عابد، زاهد، عالم و تربیت یافته در خانه فاطمه علیها السلام، مطابق نقل مفسران در ایثار اهل بیت عصمت و طهارت و دادن غذای خود به مسکین و یتیم و اسیر شرکت داشت و آیه شریفه ویطعمونَ الطَّعامَ عَلی حُبِّهِ ... «(۱)»

شامل حال او نیز می‌شود.

فضّه را «مستجاب الدعوة» نامیده‌اند؛ زیرا گفته‌اند که

۱- – انسان ۷۶: ۸

ص:۲۴۲

رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم دعایی را به فضّه یاد داد که در مشکلات با آن دعا به پروردگار متوسل می‌شد و دعای او به اجابت می‌رسید.

فضّه محرم اسرار خانـدان ولاـیت بود و علی علیه السلام درباره‌اش می‌فرمایـد: فاطمه از من پیمان گرفت که وقتی از دنیا رفت هیچ کس را بر مرگ او آگاه نکنم مگر ام‌سلمه، ام ایمن و فضّه، و از مردان نیز دو فرزندش حسنین، عبداللَّه بن عباس، سلمان فارسی، عمار یاسر، مقداد، ابوذر و حذیفه را.

پس از رحلت حضرت زهرا علیها السلام فضّه در خدمت امام حسن و امام حسین علیهما السلام و نیز زینب کبری علیها السلام بود و شریک اندوه و شادی آنان به شمار می‌رفت.

فضّه در جریان کربلا با کاروان امام حسین علیه السلام به کربلا آمد و در کنار حضرت زینب، همراه قافله اسرا به کوفه و شام رفت و سپس به مدینه بازگشت، و در سفر دوم حضرت زینب به شام نیز در خدمت آن حضرت بود و

ص:۲۴۳

پس از رحلت حضرت زینب در شام اقامت گزیـد تا از دنیا رفت و در باب الصـغیر مـدفون گشت. قبر وی کمی بالاتر از قبر عبداللّه فرزند امام جعفرصادق علیه السلام و حدود یکصد متری سمت چپ آن می‌باشد «رضوان اللّه علیها».

زیارت فضّه خادمه حضرت فاطمه زهرا علیها السلام

السَّلامُ عَلَیْکِ یا مَوْلاتی وَسَیِّدَتی یا فِضَّةُ یا امَةَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ عَلَیْهَا السَّلامُ، السَّلامُ عَلَیْکِ یا مُرَبِیَةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ عَلَیْهِمَا السَّلامُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْفاضِلَةُ الرَّشیدَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْعالِمَةُ الْعامِلَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الرَّضیَّةُ الْمَرْضیَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا الْحَلیمَةُ الْکَریمَةُ، السَّلامُ عَلَیْکِ عَرَّفَ اللّهُ بَیْنَنا وَبَیْنَکُم فِی الْجَنَّةِ وَحَشَرَنا فی زُمْرَتِکُمْ وَسَقانا مِنْ یَدِ عَلیٍّ بْنِ ابی طالِبٍ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی فَاطِمَةَ

ص:۲۴۴

الزَّهْراءِ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلَی النِّساءِ الْمَسْبیاتِ، السَّلامُ عَلَیْکِ وَعَلی نِساءِ الْائِمَّةِ الطاهِرینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِلْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ بِرَحْمَتِکَ یا ارْحَمَ الرَّاحِمینَ وَبِحُرْمَةِ السُّورَةِ الْمُبارَکَةِ الْفاتِحَةِ.

مسجد جامع دمشق

یکی از بناهای تاریخی و دیدنی شام، «مسجد اموی» است. این مسجد در چهار هزار سال پیش معبد بت پرستان بوده است و سپس با گسترش مسیحیت به کلیسا تبدیل شد که به نام «قدیس یوحنّا» یا «ماری یوحنّا» می‌خواندند.

پس از فتح شام با پیمانصلح و توافق میان مسیحیان و خالد بن ولید، فرمانده لشکر مسلمانان، قسمتی از آن به

ص:۲۴۵

مسجد تبدیل شد و قسمت دیگرش بهصورت کلیسا باقی ماند، تا این که ولید بن عبدالملک مروان به سال ۸۷ یا ۸۸ تمام آن را بهصورت مسجد درآورد و خراج هفت سال کشور را در آن خرج کرد.

درباره عظمت و زیبایی فوق‌العاده و دقّت در معماری جامع دمشق و حوادث تاریخی که در آن اتفاق افتاده است، سخنها گفته‌اند و کتابهای تاریخ در این باره مطالب زیادی نوشته‌اند، لیکن ما در مقام بیان آن نیستیم، بلکه تنها اشاره‌ای داریم به مکانهای زیارتی آن:

برخی گفته‌اند قبر حضرت هود نبی و مقام حضرت خضر علیهما السلام؛ یعنی محلی که حضرت در آن نماز می‌خواند و مکان نزول حضرت عیسی علیه السلام در این مسجد است. و همچنین محل دفن سر مطهر حضرت یحیای پیامبر علیه السلام در داخل مسجد زیر ستونی به نام «سکاکه» می‌باشد.

حضرت یحیی به دست زناکار جباری از شاهان بنی‌اسرائیل شهید شد و بدن مطهرش در محلی به نام

ص:۲۴۶

زبـدانی در اطراف دمشق دفن گردیـد و سر مقـدس او در داخـل مسـجد اموی به خاک سپرده شـد. بسـیار بجا است که با خوانـدن زیارت پیامبران که درصفحه؟؟؟ همین کتاب آمده است یادی از حضرت یحیی علیه السلام و دیگر پیامبران گذشته بشود.

آثار بعد از اسلام:

منبری در داخل مسجد وجود دارد که معروف است حضرت‌سجاد علیه السلام خطبه معروف خود را در زمان یزید بر فراز منبری که قبلًا در محل آن قرار داشته ایراد نموده است.

همچنین در قسـمت دیگری از مسـجد گنبـد کوچکی است روی چهـار سـتون که به «مقـام امام زین‌العابـدین» معروف است و گویا حضرت در آنجا استراحت می‌کرده و نماز می‌گزارده است.

در کنار منبر یاد شده در قسمت شرقی مسجد «مقام

ص:۲۴۷

رأس الحسین» قرار گرفته است که زیارتگاه عاشقان امام حسین علیه السلام می‌باشد، و اینک شرح کوتاهی از آن مقام:

مقام رأس الحسین علیه السلام

در قسمت شرقی مسجد جامع امویِ دمشق، اتاق کوچکی است که به آن مقام «رأس الحسین» گویند. به همین مناسبت یادی از محل دفن سر مطهر و مقدس امام حسین علیه السلام می کنیم و برای تحقیق پیرامون این موضوع خوانندگان را به کتابهای مفصل ارجاع می‌دهیم.

مرحوم علّامه سیّد محسن امین در کتاب «اعیان الشیعه» (ج ۱،ص ۶۲۶) می‌نویسد: درباره محل دفن سر حضرت سیدالشهدا علیه السلام نظرهای مختلفی است که ما در کتاب «لواعج الاشجان» ذکر کرده‌ایم و سپس به طور مشروح و گسترده، هفت قول از شیعه و اهل سنت نقل

ص:۲۴۸

می کند که اینک خلاصه‌ای از آن را می‌آوریم؛

۱- سر مطهر حضرت در نجف اشرف، سمت سر مبارک حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام دفن شده است.

۲- سر مطهر به بدن حضرت در کربلا ملحق گردیده است.

۳- بیرون کوفه نزدیک قبر حضرت علی علیه السلام دفن شده است.

۴- در مدینه منوره، نزد قبر مادرش فاطمه علیها السلام مدفون است.

۵- در داخل باب الفرادیس دمشق به خاکش سپرده‌اند.

۶- در مسجد شهرِ معروف رَقّه در کنار فرات دفن است.

۷- خلفای فاطمی ابتدا از باب الفرادیس به عسقلان و سپس از آنجا به قاهره مصر در محلی که به رأس الحسین معروف است منتقل کرده و به خاک سپرده‌اند.

ص:۲۴۹

و در آخر می‌فرماید: چهار قول آخر تنها از روایات و اقوال اهل سنّت می‌باشد.

مرحوم علّامه مجلسی در جلد ۴۵ بحار الانوارصفحه ۱۴۵ می‌نویسد: مشهور در میان علمای شیعه آن است که علی بن الحسین علیهما السلام سر حضرت را به کربلا برگرداند و کنار بدن مطهّر امام علیه السلام دفن کرد. اخبار زیادی هم وارد شده که سر مطهر امام حسین علیه السلام در نجف پهلوی قبر امیرالمؤمنین علیه السلام دفن شده است.

بنا بر آنچه گفته شد، از جهت تاریخی مشخص نیست که سر مطهر امام حسین علیه السلام در دمشق، در محلی که معروف به رأس الحسین است، دفن شده باشد، بلکه نظر علمای شیعه خلاف آن است، لیکن برخی از مورخان چنین نگاشته‌اند که: به فرمان یزید سر مطهر امام حسین علیه السلام با سرهای دیگر شهدا، سه روز بر بالای باب القصر آویزان بود و پس از آن مدت، سر مبارک امام را پایین آورده چند روزی در گوشه مسجد در

ص:۲۵۰

اتاقکی قرار دادند که بعدها در آن جا بقعه‌ای جهت یادبود این حادثه غم‌انگیز ساختند و «رأس الحسین» نام نهادند.

اگر این حرف آخر درست باشد، بسیار مناسب است در کنار این مکان با خواندن زیارت امام حسین علیه السلام؛ مانند زیارت وارث «(۱)» یا هر زیارت دیگر یادی از مقام شامخ امام حسین علیه السلام بشود.

اللّهُمَّ ارْزُقْنی شَفاعَةَ الْحُسَیْنِ یَوْمَ الْوُرُودِ وَثَبِّتْ لی قَدَمَصِدْقٍ عِنْدَکَ مَعَ الْحُسَیْنِ وَاصْحابِ الْحُسَیْنِ الَّذینَ بَذَلُوا مُهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلامِ.

حُجْر بن عَدیّ و یارانش

حُجْر بن عَدیّ کِنْدی، از اصحاب رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم و شیعیان خاصّ امیرالمؤمنین علیه السلام و از فضلای صحابه و مستجاب الدعوه بوده و با کمی سنش از بزرگان اصحاب

۱- - به صفحه؟؟؟ همین کتاب مراجعه شود

ص:۲۵۱

به شمار می‌رفت.

گویند در شبانه روز هزار رکعت نماز می‌گزارد و در زهد و کثرت عبادت در میان عرب شهره بود.

حجر بن عدی سلحشوری دلیر و مسلمانی شجاع بود که در جنگها شرکت فعّال داشت.

در فتح شام از سربازان فاتحی است که مَرَج عذراء را فتح کرد و نیز در جنگ قادسیه و فتح مدائن، گذشتن او از رودخانه دجله و جرأت دادن به لشکر اسلام، از نقاط برجسته تاریخ است.

حجر در دوران خلافت و حکومت ظاهری علی علیه السلام از یاران مخلص آن حضرت بود و در هر سه جنگ (جمل،صفین و نهروان) که در زمان خلافت حضرت پیش آمد شرکت کرد. در جنگصفین از جانب علی علیه السلام فرماندهی قبیله کِنْده و در جنگ نهروان فرماندهی جناح چپ سپاه را بر عهده داشت.

حجر در زمان معاویه همواره چون درّ در میان شیعیان

ص:۲۵۲

علی علیه السلام درخشش داشت و از اعتبار خاصّی برخوردار بود. او تکیه‌گاهی امین برای شیعیان ناراضی در مقابل حکومت فاسد بنی‌امیه به شمار می‌رفت. تعرّض او به معاویه و مغیرهٔ بن شعبه، والی فاسق وی در کوفه، پیوسته خطرساز بود.

آنگاه که مغیره بالای منبر در مسجد کوفه ناجوانمردانه به امیر مؤمنان علی علیه السلام دشنام می‌داد، حجر بن عدی با شهامت و شجاعت تمام به اعتراض برخاست.

در سال ۵۰ هجری که با مرگ مغیرهٔ بن شعبه، معاویه زیاد بن ابیه، برادر خوانده بدنام و سفّاک خود را، که حاکم بصره بود، با حفظ سمت، به حکمرانی کوفه منصوب کرد، او نیز مانند مغیره بالای منبر ماجرای قتل عثمان را پیش کشید و به علی علیه السلام بدگویی کرد و بی‌درنگ با اعتراض حجر مواجه شد، زیاد ابتدا حُجر را احضار کرد و سعی نمود به وسیله مصلحان و متمایلان به شیعه، با تطمیع و تهدید او را آرام سازد و حتی

ص:۲۵۳

عضویت در شورای حکومتی کوفه را به وی پیشنهاد کرد، ولی حجر که اهل سازش نبود همواره بر روی آرمان‌های تشیع و دفاع از علی علیه السلام و فرزندانش استوار ایستاد.

سرانجام زیاد با دسیسه و پرونده‌سازی حجر و چند تن از یاران سرسخت او را دستگیر کرد و همراه با پرونده اتهامات بی‌اساس و شهادتهای جعلی و دروغین به شام نزد معاویه فرستاد.

سپس ۷ نفر از یاران حجر با وساطت بزرگان قوم خود رهایی یافتند و به بقیه گفته شد که اگر می‌خواهند نجات پیدا کنند، باید در ملأـ عام علی علیه السلام را دشنام دهند! در این هنگام حجر پیشگویی علی علیه السلام را به یاد آورد که به وی فرمود: حجر چه خواهی کرد اگر تو را زیر شکنجه قرار دهند و مجبورت کنند که به من بدگویی کنی؟! حجر عرض کرد: اگر مرا چنین در فشار گذاشتند چه کنم؟ علی علیه السلام فرمود: به من بدگویی کن ولی از من

ص:۲۵۴

تبرّی مجوی، زیرا من پیرو آیین حق هستم. حجر با این که از طرف امیرالمؤمنین علیه السلام اجازه بدگویی را داشت ولی او و یارانش مرگ با شرافت در راه هدف را بر زندگی ذلّت بار ترجیح دادند و در جواب مأمور معاویه گفتند: به خدا سوگند ضربه‌های شمشیر از آنچه ما را بدان می‌خوانید شیرین‌تر، و لقای پروردگار و دیدار رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم و وصی او علیه السلام بر ما از داخل شدن در آتش گواراتر است.

وقتی‌نوبت شهادت به حجر بن عدی رسید، از دژخیم مهلت خواست تا دو رکعت نماز بگزارد. او موافقت کرد و حجر به نماز ایستاد و نماز را قدری طول داد.

پرسیدند: آیا از ترس مرگ نماز را طول دادی؟

گفت: «به خدا سوگند در مدّت عمرم، هر وقت وضو گرفته‌ام دو رکعت نماز خوانده‌ام و هرگز نمازم به این کوتاهی نبوده است و این بدان جهت بود که شما خیال نکنید من از مرگ می‌ترسم!».

ص:۲۵۵

آنگاه سر به سوی آسمان گرفت و گفت: پروردگارا! شِکوه ستمگران را به درگاه تو می‌کنم، کوفیان بر ضد ما شهادت دروغ دادند و شامیان ما را می‌کشند، اگر مرا در اینجا بکشند نخستین مجاهد اسلامی خواهم بود که در اینجا خونش ریخته می‌شود، من نخستین کسی بودم که پرچم اسلام را در این سرزمین به اهتزار درآورده‌ام.

سپس فرمود: بعد از مرگ من زنجیر از دست و پایم باز نکنید و خون پیکرم را نشویید زیرا می‌خواهم در قیامت با همین وضع با معاویه رو به رو شوم.

طبق نقل کتاب «الإستیعاب»، حجر بن عدی در شعبان سال ۵۱ ه. و بنا به نقل مسعودی در سال ۵۳ ه. به شهادت رسید و مزار شریفش در ۳۶ کیلومتری شرق دمشق در «مَرَج عَذراء» واقع است که به زبان محلی «عدراء» می گویند. افرادی که با حجر بن عدی به شهادت رسیدند عبارتند از:

۱- شریک بن شدّاد حضرمی ۲-صیفی بن شبل

ص:۲۵۶

شیبانی ۳- قبیصه بنصبیعه عیسی ۴- محرز بن شهاب فهری ۵- کدّام بن حیان ۶- عبدالرحمان بن حسان.

لازم به یادآوری است که بـدن مطهر ۵ تن از آنان همراه بـدن مطهر حجر بن عـدی در مرج عـذراء به خاک سپرده شد و نفر ششـم «عبدالرحمان بن حسان» چون شـرط کرد که تنها در حضور معاویه حاضـر است به علی علیه السلام ناسزا گوید و هنگامی که مقابل معاویه قرار گرفت به ستایش از علی علیه السلام پرداخت، و معاویه را لعن کرد و دشنام داد، معاویه به شدت خشمگین شد و دستور داد زیاد بن ابیه او را به فجیع‌ترین وضع به قتل رساند، بنابراین او را نزد زیاد بردند و وی نیز او را زنده به گور کرد.

شهادت مظلومانه حجر و یارانش در قلوب مسـلمانان بزرگ آمد و معاویه را بر این عمل سرزنش و توبیخ بسیار کردند. وقتی معاویه بر عایشه وارد شد، عایشه ضمن اعتراض گفت:

ص:۲۵۷

«شنیده‌ام از رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم که فرمود: کشته خواهند شد بعد از من به عذراء کسانی که غضب خواهد کرد حق تعالی و اهل آسمان برای ایشان».

رحمت و رضوان پروردگار بر حجر بن عدی و یاران با وفای او باد.

زیارت حُجْر بن عَدیّ و یارانش

زیارت مناسب این مقام به نقل از مرحوم سید محسن امین در مفتاح الجنّات:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکُمْ ایُّهَا الشُّهَداءُ الصابِرُونَ، السَّلامُ عَلَیْکُمْ ایُّهَا الْاَتْقِیاءُ الصالِحُونَ،صَبَرْتُمْ عَلی عَظیم الْبَلاءِ حَتّی قُتِلْتُمْ فی حُبِّ سَیِّدِ اْلَاوْصِیاءِ، وَفُزْتُمْ بِالدَّرَجاتِ الْعُلی مَعَ اْلَانْبِیاءِ وَالْمُرْسَلینَ وَالشُّهَداءِ وَالصِّدیقینَ، فَما اعْظَمَ مَقامَکُمْ وَاجَلَّ رُتْبَتَکُمْ،صَبَرْتُمْ عَلی حَدِّ

ص:۲۵۸

السُّیوفِ وَشُرْبِ الْحُتُوفِ، وَلَمْ تَبْرَؤُوا مِنِ ابْنِ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَلا ضَعُفْتُمْ وَلا وَهَنْتُمْ، وَآثَرْتُمُ الدَّارَ الْباقِیَةَ عَلَی الدَّارِ الْفانِیَةِ حَتّی قُتِلْتُمْصَبْراً فی سَبیلِ اللَّهِ، وَنُصْرَةِ ابْنِ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ،صابِرینَ مُحْتَسِبینَ غَیْرَ ناكِلینَ وَلا خائِفینَ، فَلَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكُمْ وَظَلَمَكُمْ وَاسْتَحَلَّ مِنكُمُ الْمَحارِمَ وَضاعَفَ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ الْأَلیمَ، السَّلامُ عَلَیْكُمْ یا انْصارَ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْكُمْ یا انْصارَ رَسُولِ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، السَّلامُ عَلَیْكُمْ یا انْصارَ امیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلیِّ بْنِ ابی طالِبٍ وَانْصارَ الْاسْلامِ، السَّلامُ عَلَیْكُمْ بِماصَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَی الدّارِ، رَزَقَنَا اللَّهُ مُرافَقَتَكُمْ مَعَ الْابْرارِ فی جِوارِ النَّبِیِّ الْمُخْتارِ مَعَ الْائِمَّةِ الْاطْهارِ،صَلَواتُ اللَّهِ عَلَیْهِمْ، وَالسَّلامُ عَلَیْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكاتُهُ.

ص:۲۵۹

اوَیْس قَرَنی

اویس از حواریّین و شیعیان مخلص و فداکار امیرالمؤمنین علی علیه السلام بود که به زهد و تقوا شهرت داشت. نقل شده که پیامبر خداصلی الله علیه و آله و سلم به اصحاب خود فرمود: «بشارت باد شما را به مردی از امت من که او را اوَیْس گویند، همانا او مانند ربیعه و مضر را شفاعت می‌کند و از برترین تابعین است».

گویند اویس برخی از شبها را با یک رکوع و برخی دیگر را با یک سجود بهصبح می‌آورد.

در روایت است که رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «بوی بهشت از جانب قَرَن می‌وزد، چقدر مشتاق دیدار تو هستم ای اوَیْس قَرَنی، هرکه او را ملاقات کرد از جانب من به او سلام برساند».

آمده است که اوَیس شتربانی می‌کرد و از اجرت آن مادرش را نفقه می‌داد. زمانی از مادر اجازه گرفت که به

ص:۲۶۰

مدینه رود و به زیارت پیامبر مشرف شود، مادرش گفت اجازه می‌دهم به شرط آن که بیشتر از نیم روز توقف نکنی، اویس به مدینه سفر کرد و چون به خانه پیامبر آمـد، حضـرت در خانه نبود، ناچار اویس پیامبر اسـلام را ندیـده به یمن بازگشت. رسول‌اللَّه چون به خانه بازگشت، فرمود: «این نور کیست که در اینجا می‌نگرم؟!» گفتند: شتربانی که اوَیس نام داشت در این سـرای آمد و باز شتافت، حضـرت فرمـود: «او در خـانه مـا این نور را به هـدیه گـذاشت و برفت، انّی لَـانْشَقُ رَوْحَ الرَّحْمنِ مِنْ طَرَفِ الَیمَنِ»؛ «من از طرف یمن نفس الرحمن را استشمام می کنم».

اوَیْس درصـفین با امیرالمؤمنین علی علیه السلام بیعت کرد و در خدمت آن حضرت جنگید تا شهید شد و مزار شریفش در نزدیکی مرقد عمّار یاسر در منطقه صفین قرار دارد. رحمت و رضوان خدا بر او مبارک باد.

ص:۲۶۱

زیارت حضرت أویس القرنی رحمه الله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ الْاسْلام، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مُطیعَ وَلیِّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الصابِرُ الْمُجاهِدُ وَالْمُقاتِلُ الزّاهِدُ، السَّلامُ علی مَنْ بایَعَ عَلیّاً امیرَ الْمُؤْمِنینَ وَفَدی بِنَفْسِهِ سَیِّدَ الْوَصیینَ وَجاهَدَ فی سَبیلِ اللَّهِ حَتَّی اسْتُشْهِدَصابِراً مُحْتَسِباً، فَقَدْ قالَ رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «سَیُقْتَلُ اوَیْسٌ الْقَرَنیُّ بِارْضِصِفینَ فی رِکابِ خَلیفتی امیرِ الْمُؤْمِنینَ»، السَّلامُ عَلَیْکَ یا شَهیدَ الْوِلاءِ، السَّلامُ عَلَی مَنْ خَصَّهُ رَسُولُ اللَّهِ بِالْمَدْحِ وَالثَّناءِ، فَقالَ رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فی حَقِّهِ: «اوَیْسٌ راهِبُ هذِهِ الْامَّةِ»، السَّلامُ عَلَیْکَ یا قَتیلَ الْاعْداءِ وَالصابِرَ عَلی الْبَلاءِ فَجَزاکَ اللَّهُ عَنِ الْاسْلامِ احْسَنَ الْجَزاءِ، وَقالَ

ص:۲۶۲

رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فی حَقِّهِ: «یَدْخُلُ الْجَنَّةَ بِشَفاعَتِهِ مِثْلُ رَبیعَةَ وَمُضَرٍ»، وَقالَ رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «واشَوْقاهُ الَیْکَ یا اوَیْسٌ الْقَرَنیُّ، الا فَمَنْ لَقِیَهُ فَلْیُقْرِئْهُ مِنّی السَّلامَ، اوَیْسٌ خَیْرُ التابِعینَ»، السَّلامُ عَلی مَنْ الْبَسَهُ امیرُ الْمُؤْمِنینَ فی ارْضِ صِفینَ افْضَلَ حُلْیَةٍ وَوِسام، فَتَقَدَّمَ لابِساً لِباسَ سَیِّدِ الْانام فَقاوَمَ الْاعْداءَ اللِّئامَ ثابِتاً رَغْمَ الرِّماحِ وَالسِّهامِ حَتّی نالَ شَهادَةَ الْکِرام، السَّلامُ عَلَیْکَ یا اوَیْسُ الْقَرَنیُّ وَعَلیصاحِبِکَ عَمارِ بْنِ یاسِرٍ، سَیِّدی وَمَوْلایَ، اتَیْتُکَ زائِراً وَحاجَتی لَکَ مُسْتَوْدِعاً، فَأَسْالُ اللَّهَ الَّذی اکْرَمَکَ بالشَّهادَةِ انْ یَحْشُرَنی فی مَرْتَبَتِکُمْ یَوْمَ الْقِیامَةِ، اشْهَدُ انَّکَ قَدْ نَصَحْتَ وَجاهَدْتَ حَتَّی اسْتُشْهِدْتَ فَیالَیْتَنی کُنْتُ مَعَکُمْ سَیِّدی فَافُوزَ فَوْزاً عَظیماً، وَالسَّلامُ عَلی جَمیعِ شُهَداءِ الْاسْلامِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

ص:۲۶۳

عمّار یاسر

عمّار بن یاسـر العَنَسـی از بزرگانصحابه رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم، از یاران برگزیده امیرالمؤمنین علیه السلام و از شکنجه دیـدگان در راه خـدا است. او حلیف بنی مخزوم و مکنی به ابی‌یقظـان و از مهـاجرین به حبشه و از نمـاز گزاران به دو قبله و حاضـر شدگان در بدر و مشاهد دیگر است.

عمار به همراه پدرش یاسـر و مادرش سـمیه و برادرش عبداللّه در اوائل بعثت مسـلمان شدند. و مشـرکان قریش آنان را شـکنجه‌های سخت کردند. پیامبرصلی الله علیه و آله و سلم بر ایشان می‌گذشت و تسلّی می‌داد و امر به شکیبایی می‌کرد و می‌فرمود:

«صبراً یا آلَ یاسرٍ فِانَّ مَوْعِدَکُمُ الجَنَّةُ».

کفار قریش پدر و مادر عمّار را در مقابل دیدگان او به شهادت رساندند و سمیّه اولین زن در اسلام است که

ص:۲۶۴

شهید شد. حضرت رسولصلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«اللّهم لا تُعَذِّبْ أَحداً مِنْ آلِ یاسرٍ بالنار»؛

«پروردگارا! هیچیک از خاندان یاسر را در آتش مسوزان».

و نیز آن حضرت در حق یاسر فرمود: «عَمّارٌ مَعَ الْحَقِّ وَالْحَقُّ مَعَ عَمارٍ حَیْثُ کانَ، عمّار جَلْدَةُ بَیْنِ عَیْنی وانْفی تَقْتُلُهُ الْفِئَةُ الْباغیةُ»؛

«عمار با حق و حق با عمار است ...

گروه باغی و طغیانگر و متجاوز او را می‌کشند».

عمار در نهمصفر سال ۳۷ هجری در سن ۹۱ یا ۹۳ و یا ۹۴ سالگی درصفین به شهادت رسید، امیرالمؤمنین علیه السلام در آخرین لحظات عمر مبارک عمار بر بالین او آمد و سرش را به زانوی مبارک نهاده، فرمود: ... «انّا للّهوَانّا الَیْهِ راجِعُونَ هرکه از وفات عمار دلتنگ نشود او را از مسلمانی نصیب نباشد ... نه یکبار عمّار را بهشت واجب شد بلکه بارها استحقاق آن را پیدا کرد و جنّات عَدْن او را مهیّا و مُهَنّا باد».

ص:۲۶۵

فضائل و مناقب عمّار بیش از آن است که در این مختصر بگنجد و در فضیلت او همین بس که در جنگصفین آنگاه که به شهادت رسید، خود حضرت علی علیه السلام بر او نماز گزارد و با دستان مبارکش او را به خاک سپرد، بارگاه ملکوتی اینصحابی بزرگ در کنار شهر «رَقّه» در منطقهصفین است. رَحْمَةُ اللَّهِ وَرِضْوانُهُ علیه وطُوبی لَهُ وحسن مَآب.

مناسب است زائران آن حضرت اینگونه عرض ادب و اظهار ارادت کنند:

زیارت حضرت عمّار بن یاسر

(رضوان اللَّه علیه)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ الْاسْلامِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا رافِضَ الْاصْنامِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یَا بْنَ اوَّلِ الشُّهیدَةِ فِی الْاسْلامِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْمُعَذَّبُ بِسِیاطِ الظالِمینَ

ص:۲۶۶

وَالصابِرُ فی وُجوهِ الْمُعْتَدینَ، السَّلامُ عَلَی مَنْ عُذِّبَ عَلَی الصَّخْرَةِ الرَّمْضاءِ، السَّلامُ عَلَی مَنْ رَأی اباهُ یُعَذَّبُ بِالصَّحْراءِ، السَّلامُ عَلَی مَنْ شاهَدَ امَّهُ وَاباهُ شَهیدَیْنِ فِی الْعَراءِ، فَقَدْ قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:صَبْراً یا آلَ یاسِرٍ، فَانَّ مَوْعِدَکُمُ الْجَنَّةُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا فَخْرَ الْمُؤْمِنینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ناصِرَ رَسُولِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَوَصیِّهِ عَلیٍّ امیرِ الْمُؤْمِنینَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْمُمْتَحَنُ فی دینِهِ وَالْمُبْتَلی بِیَقینِهِ وَالْمُکْرَهُ بِالْکُفْرِ بَعْدَ ایمانِهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: انَّ عَمَّاراً جَلْدَةُ بَیْنِ عَیْنی وَانْفی، وَقالَ رَسُولُ اللَّهِصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مُلِئَ عَمارٌ ایماناً مِنْ شاشَةِ رَأْسِهِ حَتّی اخْمَصِ قَدَمَیْهِ، السَّلامُ عَلَیکَ یا مَنْ قالَ فیکَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: وَیْحَ عَمارٍ یَدْعُوهُمْ الَی الْجَنَّةِ وَیَدْعُونَهُ الَی

ص:۲۶۷

النارِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الثائِرُ فی وَجْهِ اهْلِ النِّفاقِ الْقاسِطینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ قالَ لَکَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: آخِرُ شَرابِکَ مِنَ الدُّنْیا ضَواحٌ مِنْ لَبَنٍ وَتَقْتُلُکَ الْفِئَةُ الْباغِیَةُ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الشَّهیدُ فی حَرْبِ صِفینَ، السَّلامُ عَلَی الْعَزیزِ الثائِرِ وَالْمُؤْمِنِ الصابِرِ، السَّلامُ عَلی مَنْ قالَ فیهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَنْ عادی عَماراً عاداهُ اللَّهُ وَمَنْ ابْغَضَ عَماراً ابْغَضَهُ اللَّهَ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا مَنْ بَلَغْتَ الثالِثَةَ وَالتِّسْعینَ فِی الْجِهادِ وَالْعِبادَةِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْمُخْلَصُ فی جِهادِ الْباغینَ وَالْمُحامی عَنْ امیرِ الْمُؤْمِنینَ، سَیِّدی وَمَوْلایَ اشْهَدُ بِاللَّهِ انَّکَ قَدْ نَصَحْتَ فَابْلَغْتَ وَجاهَدْتَ حَتَّی اسْتُشْهِدَتَ فی سَبیلِ اللَّهِ، اسْأَلُ اللَّهَ الَّذی وَفَّقَکَ لِما یَرْضاهُ انْ یَرْزُقَنا مُجاوَرَتَکَ فِی الْجَنَّةِ انَّهُ سَمیعُ الدُّعاءِ، وَالْحَمْدُ للَّهِ رَبِّ الْعالَمینَ.

ص:۲۶۸

ص:۲۶۹

خاتمه کتاب: برخی زیارات مشترکه

اشاره

خاتمه کتاب

برخی زیارات مشترکه

ص: ۲۷۰

ص:۲۷۱

زیارت برای هر یک از پیامبران علیهم السلام

در سوریه زیارتگاههای بسیاری از اولیای خدا وجود دارد که در میان آنها مراقد برخی انبیای گذشته هم دیده می‌شود؛ مانند: مرقد مطهر حضرت هود علیه السلام و محل دفن سر حضرت یحیی علیه السلام که هردو در مسجد اموی دمشق است.

مرقد حضرت هابیل علیه السلام در نزدیک قریه زُبدانی در مسیر دمشق- بیروت و نیز به فاصله حدود ۴۵ کیلومتر از دمشق، مرقد مطهر حضرت زکریا علیه السلام در جامع کبیر حلب و ...

گرچه از نظر تاریخی ثبوت برخی از آنها قطعی نباشد لیکن مانعی ندارد به قصد ثواب زیارتی برای آن پیامبران خوانده شود، لذا مناسب است زائران محترم در این اماکن مقدّسه زیارت جامعهصغیره را که در فصل اوّلصفحه؟؟؟ جزو زیارات مشترکه آمده است و یا

ص:۲۷۲

زیارت ذیل را به قصد رجاء بخوانند.

السَّلامُ عَلَیْکَ یا نَبیَّ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا ...

(بجای چند نقطه اسم پیامبری که قصد زیارت او را کرده‌ای آورده شود)

، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلی رَسُوْلِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، السَّلامُ عَلَیْکَ وَعَلی جَمیعِ النَّبیّینَ وَالْمُرْسَلینَ، وَالْاوْصِیاءِ الْمَرْضیّینَ، وَالشُّهَداءِ وَالصالِحینَ، اشْهَدُ أنَّکَ لَقَدْ ادَّیْتَ ما حُمّلْتَ، وَحَفِظْتَ مَا اسْتُودِعْتَ، وَبَلَّغْتَ عَنِ اللَّهِ کَما أُمِرْتَ، وَحَلَّلْتَ حَلالَ اللَّهِ، وَحَرَّمْتَ حَرامَهُ، وَأَقَمْتَ أَحْکامَهُ، فَصَلَّی اللَّهُ عَلی رُوْحِکَ الطَّیِّبَةِ، وَبَدَنِکَ الطَّاهِرِ، وَحَشَرَنَا اللَّهُ فی زُمْرَتِکَ تَحْتَ لِوَاءِ مُحَمَّدٍصَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَاهْلِ بَیْتِهِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، وَلا حَرَمَنا بَرَکَتَکَ، وَرَزَقَنا الْعَوْدَ إِلی زِیارَتِکَ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

سپس دو رکعت نماز یا بیشتر قربهٔ الی اللّه به جای آور

ص:۲۷۳

و به آنچه خواهی برای دنیا وآخرت خود، پدر و مادر و دیگر مؤمنین دعا کن.

زیارت امام زادگان بزرگوار

از آنجا که در کشورهای اسلامی مانند: سوریه، عراق، ایران و ... فرزندان امامان شیعه به علّتهای گوناگون؛ مثل فرار از دشمن، پراکنده بوده‌اند و برخی در همان دیارِ غربت شهید شده یا به مرگ طبیعی از دنیا رفته‌اند ومرقد مطهرشان مورد احترام و زیارتگاه دوستان اهل‌بیت قرار گرفته است. سعی ما براین است که نسبت به زیارتگاههای فرزندان ائمه علیهم السلام در سوریه زیارتنامه‌هایی که نوشته شده است جمع‌آوری کنیم، لکن چون همه آنان، یا زیارتنامه خاصی ندارند و یا ما به آن دست نیافتیم، مناسب دیدیم دو زیارت نامه را که می‌توان برای هر یک از امامزادگان خواند در اینجا بیاوریم.

مرحوم مجلسی در جلد ۹۹ بحار الانوار چاپ

ص:۲۷۴

بیروت، این دو زیارت نامه را از مرحوم سیّد بن طاووس نقل می‌کند و سپس می‌فرماید: زیارت اوّل را مرحوم شیخ مفید قدس سره نیز در کتاب «المزار» آورده است:

زیارت اوّل امام زادگان

هر گاه قصد کردی زیارت کنی یکی از فرزندان ائمه را بایست بر سر قبرش و اگر زیارت شونده مرد باشد بگو:

السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا السَّیِّدُ الزَّکیُّ، الطاهِرُ الْوَلیُّ وَالدَّاعِی الْحَفیُّ، اشْهَدُ انَّکَ قُلْتَ حَقّاً، وَنطَقْتَ حَقّاً وَصِدْقاً، وَدَعَوْتَ الی مَوْلایَ وَمَوْلاکَ عَلانِیَةً وَسِرّاً، فازَ مُتَّبِعُکَ، وَنَجا مُصَدِّقُکَ، وَخابَ وَخَسِرَ مُکَذِّبُکَ، وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْکَ، اشْهَدْ لی بِهذِهِ الشَّهادَةِ، لِأَکُونَ مِنَ الْفائِزینَ بِمَعْرِفَتِکَ وَطاعَتِکَ، وَتَصْدیقِکَ وَاتِّباعِکَ، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ یا سَیِّدی وَابْنَ سَیِّدی، انْتَ بابُ اللَّهِ الْمُؤتی مِنْهُ، وَالمَأْخُوذُ عَنْهُ، اتَیْتُکَ زائِراً

ص:۲۷۵

وَحاجاتی لَکَ مُسْتَوْدِعاً، وَها انَا ذا اسْتَوْدِعُکَ دینی وَامانَتی، وَخَواتیمَ عَمَلی وَجَوامِعَ امَلی الی مُنْتَهی اجَلی، وَالسَّلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

و اگر زن باشد بگو:

السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا السَّیِّدةُ الزَّکیَّةُ، الطاهِرةُ الْوَلیَّةُ وَالدَّاعیَةُ الْحَفیَّةُ، اشْهَدُ انَّکِ قُلْتِ حَقّاً، وَنطَقْتِ حَقّاً وَصِدْقاً، وَدَعَوْتِ الی مَوْلایَ وَمَوْلاکِ عَلانِیَةً وَسِرّاً، فازَ مُتَّبِعُکِ، وَنَجا مُصَدِّقُکِ، وَخابَ وَخَسِرَ مُکَذِّبُکِ، وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْکِ، اشْهَدی لی بِهذِهِ الشَّهادَةِ، لِأَکُونَ مِنَ الْفائِزینَ بِمَعْرِفَتِکِ وَطاعَتِکِ، وَتَصْدیقِکِ وَاتِّباعِکِ، وَالسَّلامُ عَلَیْکِ یا سَیِّدَتی وَابْنَةَ سَیِّدی، انْتِ بابُ اللَّهِ الْمُؤْتی مِنْهُ، وَالمَأْخُوذُ عَنْهُ، اتَیْتُکِ زائِراً وَحاجاتی لَکِ مُسْتَوْدِعاً، وَها انَا ذا اسْتَوْدِعُکِ دینی وَامانَتی، وَخَواتیمَ عَمَلی، وَجَوامِعَ امَلی الی مُنْتَهی اجَلی، وَالسَّلامُ عَلَیْکِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکاتُهُ.

ص:۲۷۶

زیارت دوم برای امام زادگان

هر گاه قصد کردی زیارت کنی یکی از اولاد ائمه علیهم السلام را بایست بر سر قبرش و اگر زیارت شونده مرد باشد بگو: السَّلامُ عَلی جَدِّکَ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلی ابیکَ الْمُرْتَضَی الرِّضا، السَّلامُ عَلَی السَّیِّدَیْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، السَّلامُ عَلی خَدیجَةَ امِّ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلَی فاطِمَةَ امِّ الْائِمَّةِ الطاهِرینَ، السَّلامُ عَلَی النُّفُوسِ الْفاخِرَةِ، وَبُحُورِ الْعُلُوم الزَّاخِرَةِ، وَشُفَعائی فِی الْآخِرَةِ، وَاوْلِیائی عِندَ عَوْدِ الرُّوحِ الَی الْعِظامِ الناخِرَةِ، ائِمَّةِ الْخَلْقِ وَوُلاةِ الْحَقِّ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الشَّخْصُ الشَّریفُ الطاهِرُ الْکَریمُ، اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ، وَانَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَمُصْطَفاهُ، وَانَّ عَلیّاً وَلِیُّهُ وَمُجْتَباهُ، وَانَّ الْامامَةَ فی وُلْدِهِ الی یَوْمِ

ص:۲۷۷

الدینِ، نَعْلَمُ ذلِکَ عِلْمَ الْیَقینِ، وَنَحْنُ لِذلِکَ مُعْتَقِدُونَ وَفی نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ.

واگر زن باشد بگو:

السَّلامُ عَلی جَدِّکِ الْمُصْطَفی، السَّلامُ عَلی ابیکِ الْمُرْتَضَی الرِّضا، السَّلامُ عَلَی السَّیِّدَیْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، السَّلامُ عَلی خَدیجَةَ امِّ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، السَّلامُ عَلی فاطِمَةَ امِّ الْائِمَّةِ الطاهِرینَ، السَّلامُ عَلَی النُّفُوسِ الْفاخِرَةِ، وَبُحُورِ الْعُلُوم الزَّاخِرَةِ، وَشُفَعائی فِی الْآخِرَةِ، وَاوْلِیائی عِنْدَ عَوْدِ الرُّوحِ الَی الْعِظامِ الناخِرَةِ، ائِمَّةِ الْخَلْقِ وَوُلاةِ الْحَقِّ، السَّلامُ عَلَیْکِ ایَّتُهَا النَّفْسُ الشَّریفَةُ الطاهِرَةُ الْکَریمَةُ، اشْهَدُ انْ لا الهَ الَّا اللَّهُ، وَانَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَمُصْطَفاهُ، وَانَّ عَلِیّاً وَلِیُّهُ وَمُجْتَباهُ، وَانَّ الْامامَةَ فی وُلْدِهِ الی یَوْمِ الدینِ، نَعْلَمُ ذلِکَ عِلْمَ الْیَقینِ، وَنَحْنُ لِذلِکَ مُعْتَقِدُونَ وَفی نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ.

ص:۲۷۸

زیارت قبور علماء

از کتاب مزار مرحوم شیخ مفید رحمه الله نقل شده است که در هنگام زیارت قبور علماء (رضوان اللّه تعالی علیهم) بگو:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِیم

السَّلامُ عَلَیْکَ یا بَحْرَ الْعُلُومِ وَکَنْزَها، وَمُحْیِیَ الرُّسُومِ وَمُرَوِّجَها، السَّلامُ عَلَیْکَ یا حافِظَ الدّینِ، وَعَوْنَ الْمُؤْمِنینَ، وَمُرَوِّجَ شَریعَةِ سَیِّدِ الْمُرْسَلینَ وَآلِهِ الأَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْ افْضَلُصَلاةِ الْمُصَلّینَ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الشَّیْخُ الْعالِمُ الْعامِلُ، السَّلامُ عَلَیْکَ یا عَضُدَ الْاسْلامِ وَفَقیهَ أَهْلِ الْبَیْتِ، عَلَیْهِمْ أَفْضَلُ الصَّلاةِ وَالسَّلامِ، السَّلامُ عَلَیْکَ ایُّهَا الْعارِفُ الْمُؤَیَّدُ وَالْعابِدُ الْمُسَدَّدُ، أَشْهَدُ أَنَّکَ الْأَمینُ عَلَی الدّینِ وَالدُّنْیا، وَأَنَّکَ قَدْ بالَغْتَ فی إِحْیاءِ الدّینِ، وَاجْتَهَدْتَ فی حِفْظِ شَریعَةِ أَشْرَفِ الأَوَّلینَ وَالْآخِرینَ،

ص:۲۷۹

عَلَيْهِ وَآلِهِ صَلَواتُ الْمُصَلّينَ، وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ الْأَبْرارِ، وَرَوَيْتَ عَنْهُمُ الْأَخْبارَ، وَعَمِلْتَ بِما رَوَيْتَ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ أَظْهَرْتَ الْحَقَّ، وَأَبْطَلْتَ الْباطِلَ، وَسَهَّلْتَ السَّبيلَ، وَاوْضَحْتَ الطَّريقَ، وَنَصَرْتَ الْمُؤْمِنينَ، فَجَزاكَ اللَّهُ عَنِ الْايمانِ وَاهْلِهِ أَفْضَلَ جَزاءِ التّابِعينَ، وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبيينَ وَالْوَصيينَ، وَالشُّهَداءِ وَالصالِحينَ، وَحَسُنَ اوْلئِكَ رَفيقاً، اللَّهُمَّ امْلَأْ قَبْرَهُ نُوراً وَرَوْحاً وَرَيْحاناً، وَاسْكِنْهُ فى بُحْبُوحَةِ جَنَّةِ النَّعيمِ، بِرَحْمَتِكَ يا ارْحَمَ الرَّاحِمينَ.

زيارت اهل قبور

السَّلامُ عَلى اهْلِ لا الهَ الَّا اللَّهُ، مِنْ اهْلِ لا الهَ الَّا اللَّهُ، يا اهْلَ لا الهَ الَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لا الهَ الَّا اللَّهُ، كَيْفَ وَجَدْتُمْ قَوْلَ لا الهَ الَّا اللَّهُ، مِنْ لا الهَ الَّا اللَّهُ، يا لا الهَ الَّا اللَّهُ، بِحَقِّ لا الهَ الَّا اللَّهُ، اغْفِرْ لِمَنْ قالَ لا الهَ الَّا اللَّهُ، وَاحْشُرْنا فى

ص: ۲۸۰

زُمْرَةِمَنْ قالَ لا الهَ الَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُاللَّهِ عَلیٌوَلیُّ اللَّهِ.

از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده که فرمود: من از رسول خداصلی الله علیه و آله و سلم شنیدم هر کس این دعا را بخواند خداوند متعال ثواب پنجاه سال عبادت را به او عطا فرماید و گناهان پنجاه سال او و پدر و مادرش را ببخشد.

و روایت شده هنگامی که در قبرستان هستی یازده مرتبه سوره «قل هو اللَّه أحد» را بخوان و بر اموات هدیه کن. خداوند به تعداد اموات ثواب می‌دهد.

نقل‌شده‌که رسول‌خدا فرمود: «اگر مؤمنی آیهٔ الکرسی را بخواند و ثواب آن را برای اهل قبور هدیه کند، خداوند به هریک از مؤمنین می‌رساند و به خواننده آن مقام‌شصت‌پیامبر می‌دهد ودر مقابل هرحرفی‌ملکی خلق می‌کند که تا قیامت به جای او تسبیح خداوند گویند».

از امام رضا علیه السلام روایت است: «کسی که سر قبر برادر مؤمن خود بیاید و دست را بر روی قبر گذارد و سوره «انا انْزَلْناهُ فی لَیْلَةِ الْقَدْرِ» را هفت مرتبه بخواند روز قیامت در امان است».

درباره مرکز

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹